Nr 46
44e jaargang
7-11-89

kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

INTERVIEW Rob Harren

RIK RINGERS
Het geheim van Agatha

45 F - NEDERLAND ƒ 2,75

TOBET en DUCHÂTEAU 89

TELEFAX-TELEFAX-

OP JACHT NAAR HET ANTWOORD

Het spel ontstond in 1981 in Canada, op een regenachtige middag. Twee Canadese journalisten wilden *scrabble* spelen, maar er ontbraken zoveel letters aan hun spel dat er eigenlijk geen beginnen aan was.
Samen filosofeerden ze over het grote succes van dergelijke spellen: eenvoudig van opzet, maar toch razend populair. Binnen drie kwartier bedachten ze een dergelijk spel, dat gebaseerd was op het principe van vraag en antwoord. Als journalisten beschikten ze over een uitgebreide kennis van grote en kleine feiten, die ze erin verwerkten.
Zo ontstond *Trivial Pursuit*. Het werd een ware rage. In twee jaar tijd werden er alleen al in het thuisland Canada twee miljoen spellen verkocht. Eind 1984 gingen er in de VS zelfs 22 miljoen over de toonbank. Horn Abbot, het bedrijf dat door de bedenkers werd opgericht, is uitgegroeid tot een internationale firma met een wereldwijd netwerk van journalisten. Die vertalen in tientallen landen de orginele vragen en passen ze aan de situatie van het betreffende land aan. Het spel is in bijna de hele wereld te koop, van Venezuela tot Japan, van Australië tot Saoedi-Arabië. Binnenkort verschijnt er ook een Russische versie. In Nederland werd het spel bewerkt tot een populaire televisiekwis: *Triviant*. (In totaal zijn er nu 95 versies, in 32 landen en in 18 talen. Bij elkaar zijn er meer dan 55 miljoen exemplaren van verkocht en wordt het spel door meer dan 400 miljoen mensen gespeeld. Totaal aantal vragen: 570.000!)
Trivial Pursuit is onuitputtelijk: een spel bevat duizend vragen, die regelmatig worden aangevuld. De vragen gaan over onderwerpen als wetenschap en aardrijkskunde, kunst en literatuur, sport en ontspanning. Het spel is in diverse uitvoeringen in het Nederlands te krijgen, met afzonderlijke versies voor Nederland en Vlaanderen. Een van de nieuwste versies is de *Star-editie*, met vragen over de filmwereld en voorlopig alleen in Nederland verkrijgbaar.

Er is ook een speciale versie voor spelers van 7 tot 15 jaar, *Trivial Pursuit Junior*. Die bestond al in Nederland, maar vanaf september van dit jaar is er volgens de fabrikant "een onrecht eindelijk hersteld" door ook een Vlaamse editie op de markt te brengen (adviesprijs 2495 Bfr.). Nu kan dus ook de Vlaamse jeugd op zoek naar het juiste antwoord op niet minder dan 6000 gloednieuwe vragen, die speciaal aan hun eigen leefwereld zijn aangepast.
Maar let op, het spel is niet alleen héél leerzaam, maar ook héél verslavend. Wie eenmaal begint, weet niet meer van ophouden. Zeg niet dat we je niet gewaarschuwd hebben...

Het weekblad Kuifje is een uitgave van:
De Lombard Uitgaven N.V.
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5266811
Telefax: 02/5204405
Uitgever: Rob Harren
Hoofdredacteur: Jean-Luc Vernal
Redactie: Sophie Dumont, Michèle Gauthier en Martine Vienne
Administratie: Myriam Van Dyck
Druk: Continental Printing Grimbergen/België

Abonnementsopgave/ klachten voor België:
M.C.E.
P.B. 4
1610 Ruisbroek
Telefoon: 02/525.14.03
Abonnementsprijzen:
Per half jaar (26 nrs): 1100 BF
Per jaar (52 nrs): 1990 BF,
door storting op rekening
310-0702950-77
van M.C.E. - Brussel
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5266811

Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-7450
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,—
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.

Advertenties Nederland:
Lombard Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede

Redactie Kuifje-Nederland:
Lombard Uitgaven Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

DE BESTE WESTERN STRIP
CARTLAND Deel 8
De schaduw van het leven
Overal verkrijgbaar!
Uitgever
DARGAUD
BENELUX

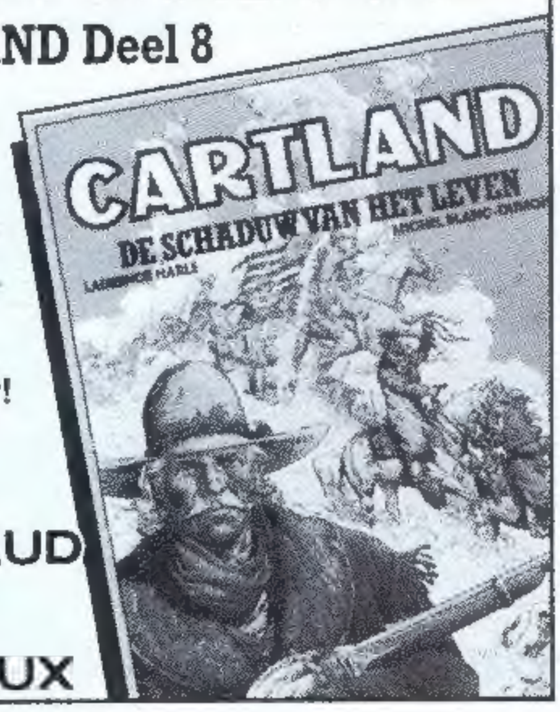

Swing
Verse, natuurlijke vruchtensappen zonder bewaarmiddelen noch toegevoegde suiker.
Zon, kwaliteit en gezondheid in de fles!
Solasun NV, B - 9230 Melle
Tel.: 32-91/31.41.75

ALLES OVER PAARDEN EN PONY'S

Overal verkrijgbaar!
Uitgave:
HOLCO BV, ALKMAAR

Tibet
A.P. Duchâteau

RIK RINGERS

SAMENVATTING: De leden van de crime-club zijn afstammelingen van de in 1926 deelnemende personen aan de murder-party, tijdens de welke Jane Seymour vermoord werd! 's Avonds krijgt Rik een telefoontje van Napo die met hem een afspraak maakt op een bouwwerf...

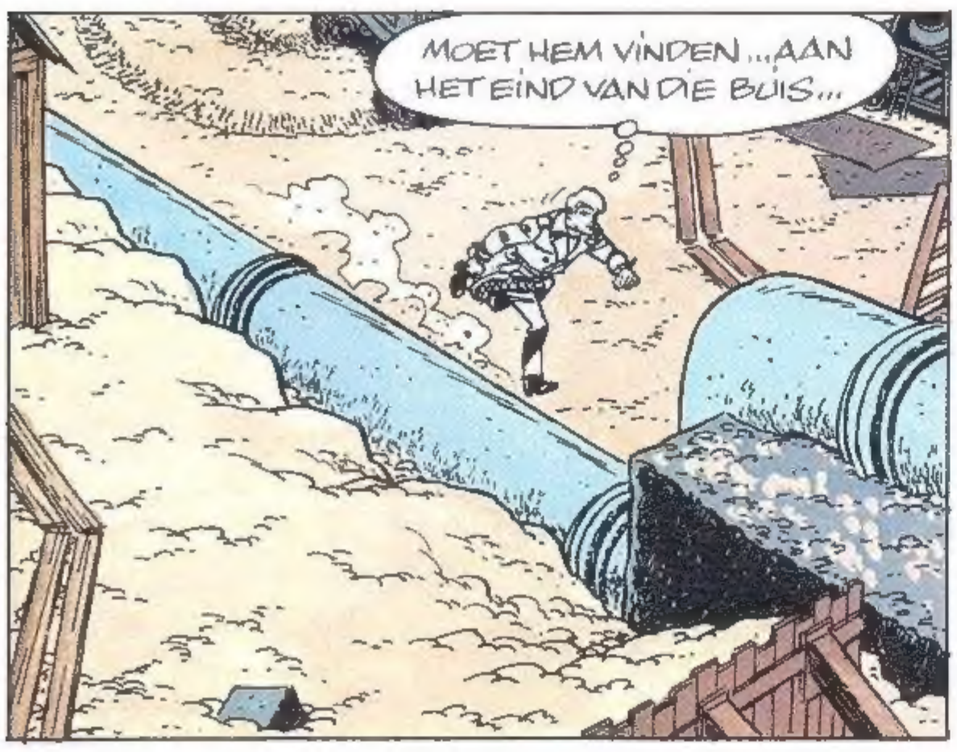

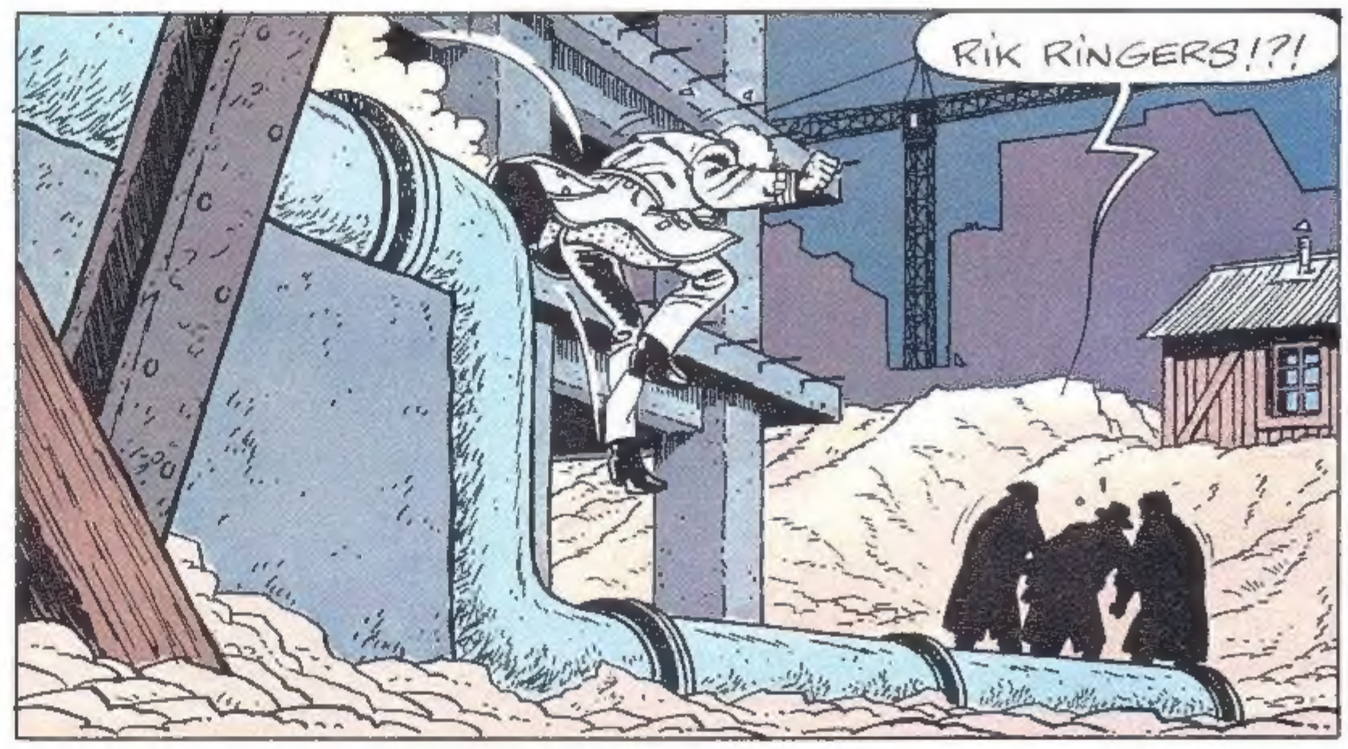

RIK RINGERS HET GEHEIM VAN AGATHA

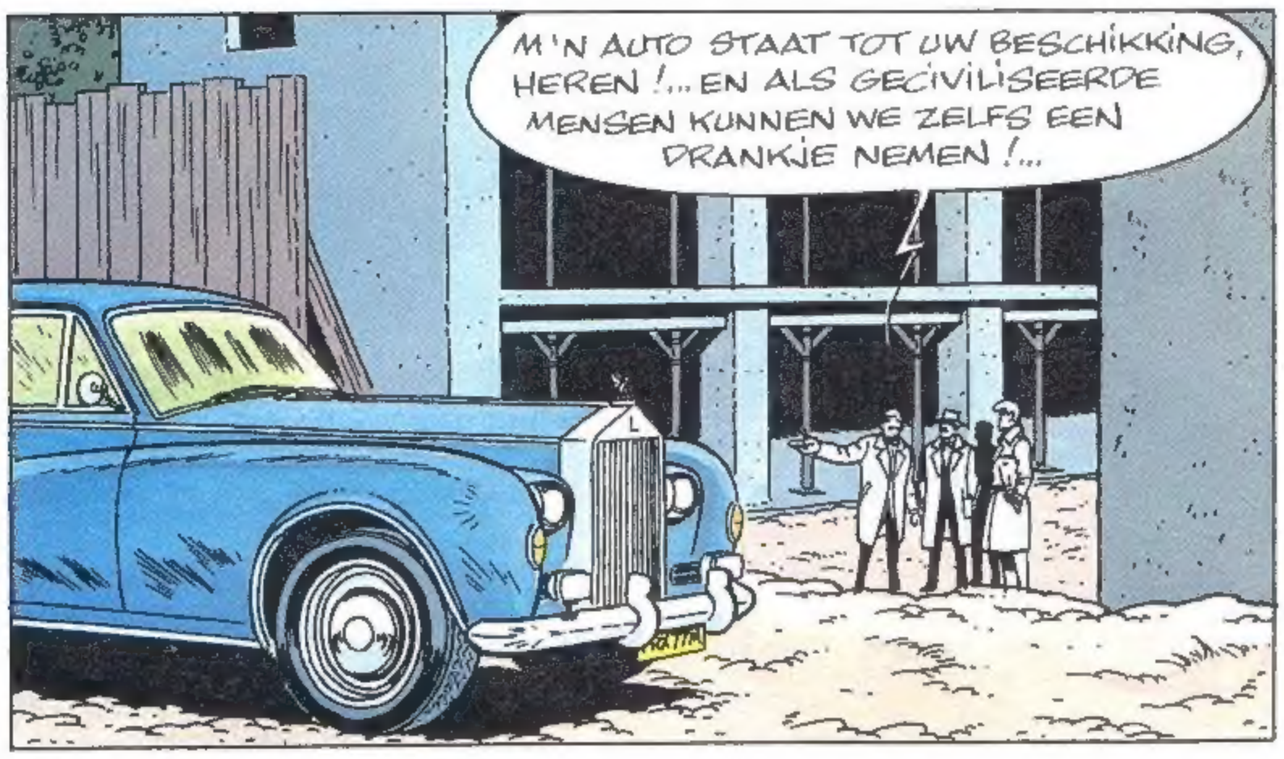

EN HEEFT HÜ HET DE SCHRÜFSTER LATER NIET TERUGGEBRACHT?
EH...NEE! HÜ DACHT DAT HÜ DAARMEE IETS SENSATIONEELS IN HANDEN HAD! HÜ VROEG ZICH ZELFS AF OF DIE VERDWÜNING VAN AGATHA NIET OPZETTELÜK VEROORZAAKT WAS DOOR DEGENEN DIE HET MANUSCRIPT WILDEN STELEN!

DAARNA WERD TIMOTHY BEDREIGD... HÜ HEEFT NOG GEPROBEERD KONTAKT MET AGATHA OP TE NEMEN...

...MAAR HELAAS KREEG HÜ DAARNA EEN DODELÜK ONGELUK, VEROORZAAKT DOOR EEN ONBEKEND GEBLEVEN IDIOTE RÜDER !!

EN WAT IS ER MET HET MANUSCRIPT GEBEURD?
NOU, IK...

KÜK ÜIT, KOLONEL!... DAAR... DAAR IN DIE BOSJES STAAT EEN AUTO MET GEDOOFDE LICHTEN!
WAT? DENKT U...?

PANGPANGPANG
DEKKING!!!
PRX 77M

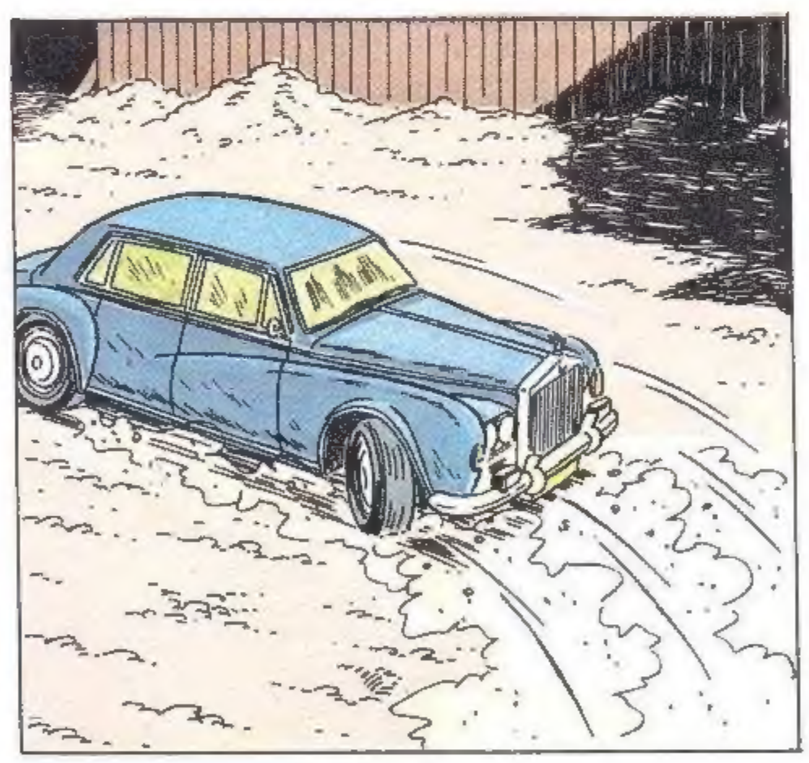

DE BESTE VERDEDIGING IS DE AANVAL!!!...

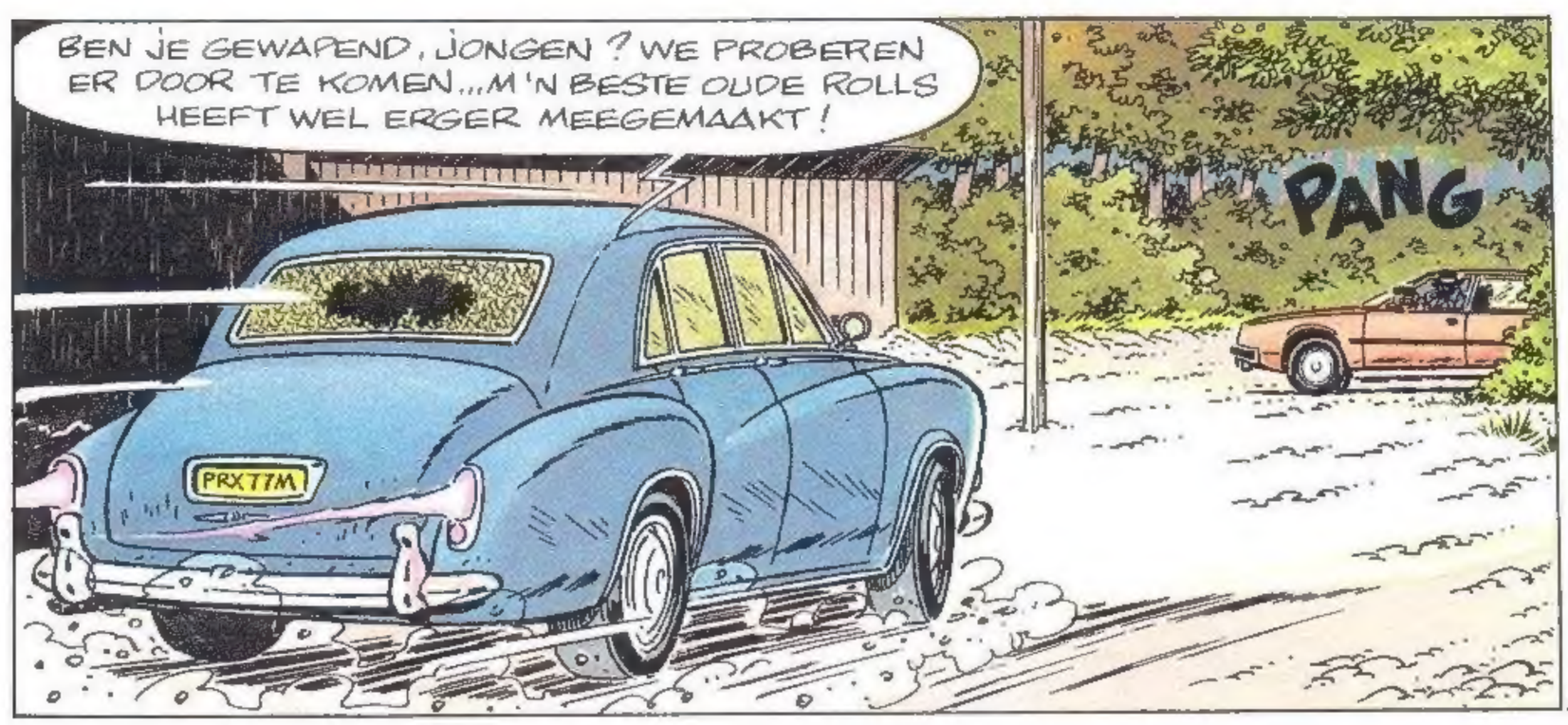
BEN JE GEWAPEND, JONGEN? WE PROBEREN ER DOOR TE KOMEN... M'N BESTE OUDE ROLLS HEEFT WEL ERGER MEEGEMAAKT!
PRX 77M
PANG

WAAR WACHT JE OP?! VOORÜIT, VÜUR!!!
EH... TOT ÜW ORDERS, KOLONEL!

RIK RINGERS

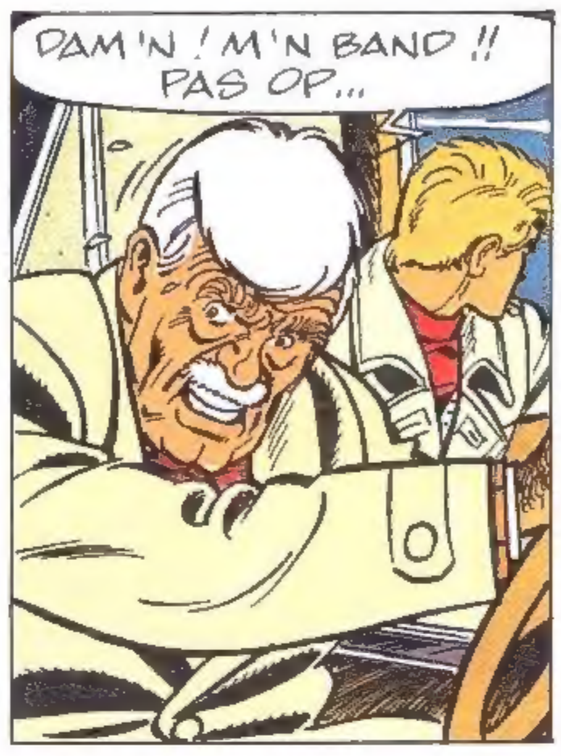

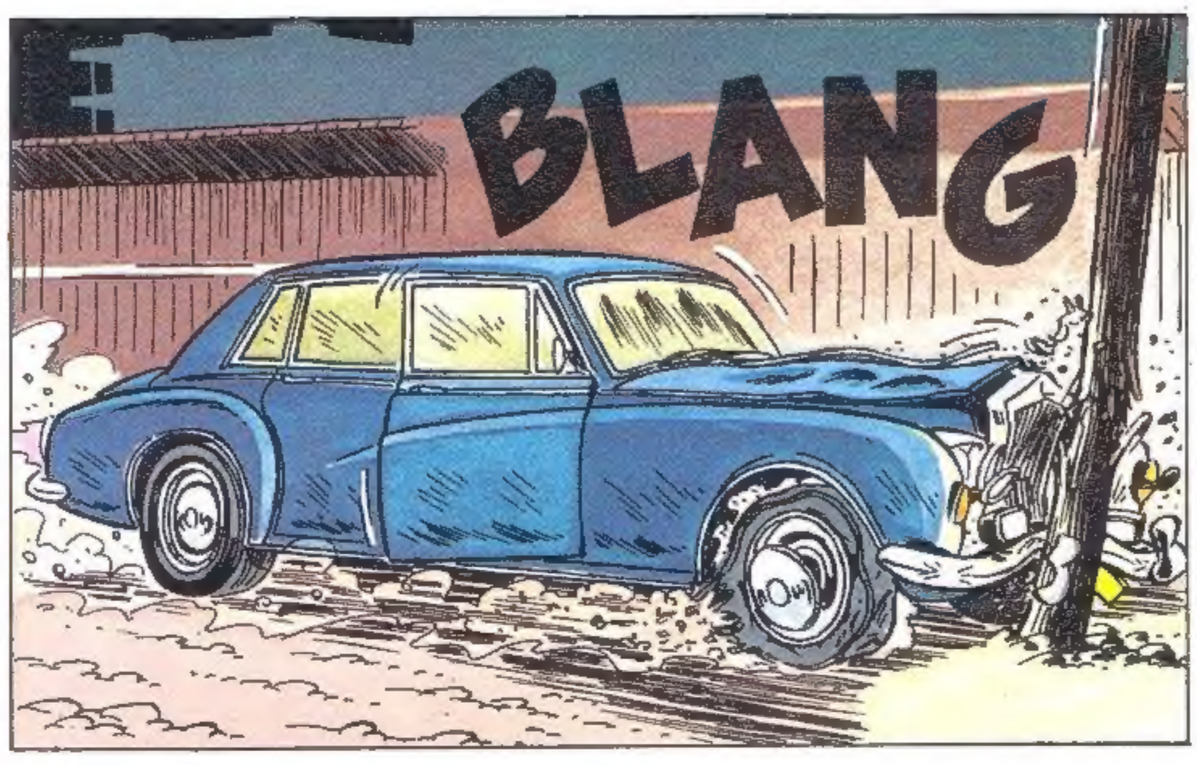

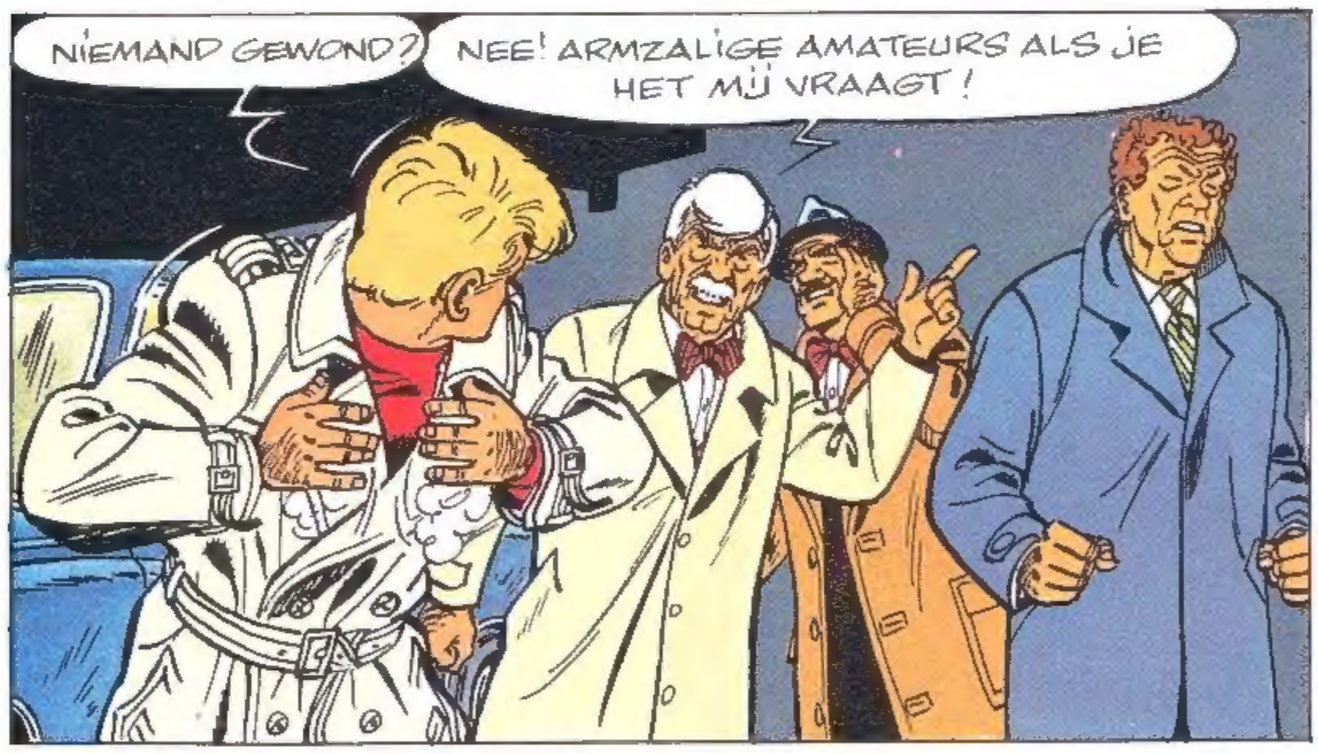

28

wordt vervolgd

Ernst

KNIPOOGJE

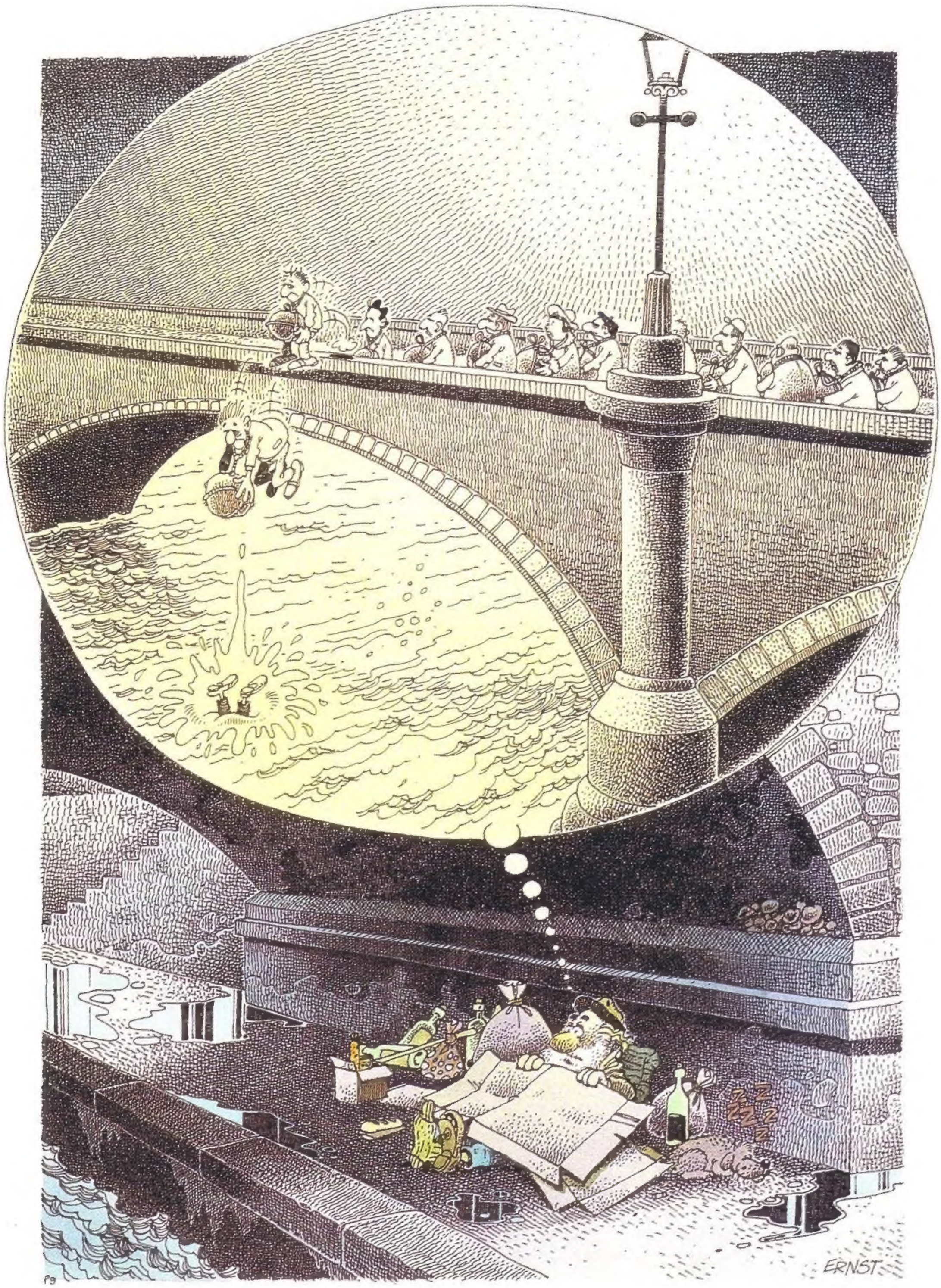

... 2677 , 2678 , 2679 , 2680 , 2681 ...

BERNARD PRINCE

door Dany en Greg
Album nr 15

Bernard Prince en stuurman Barney Jordan krijgen van het consulaat en de Navy opdracht om incognito per schip goud naar Taï-Nan te brengen... Weliswaar ruiken ze lont, maar ze maken van de gelegenheid gebruik om vijf dagen in een heerlijk tropisch klimaat door te brengen, terwijl ze wachten op hun nieuwe schip, de Cormoran II.
Maar wat is er zo bijzonder aan de Cormoran II dat ze de halve oceaan ervoor moeten oversteken?

48 pagina's
kleur
160 BF - fl. 8,95

F. Carin
F. Rivière
G. Borile

VICTOR SACKVILLE

SAMENVATTING: Madame Maljean werkte voor de vijand door het vervalsen van de berichten die Jane naar Londen stuurde ! De jonkheer Robiano helpt Victor en Jane het land te ontvluchten langs de weg van de Venen. Maar Wolfrath en z'n mannen achtervolgen hen... Onze vrienden zijn verplicht de wagen te verlaten...

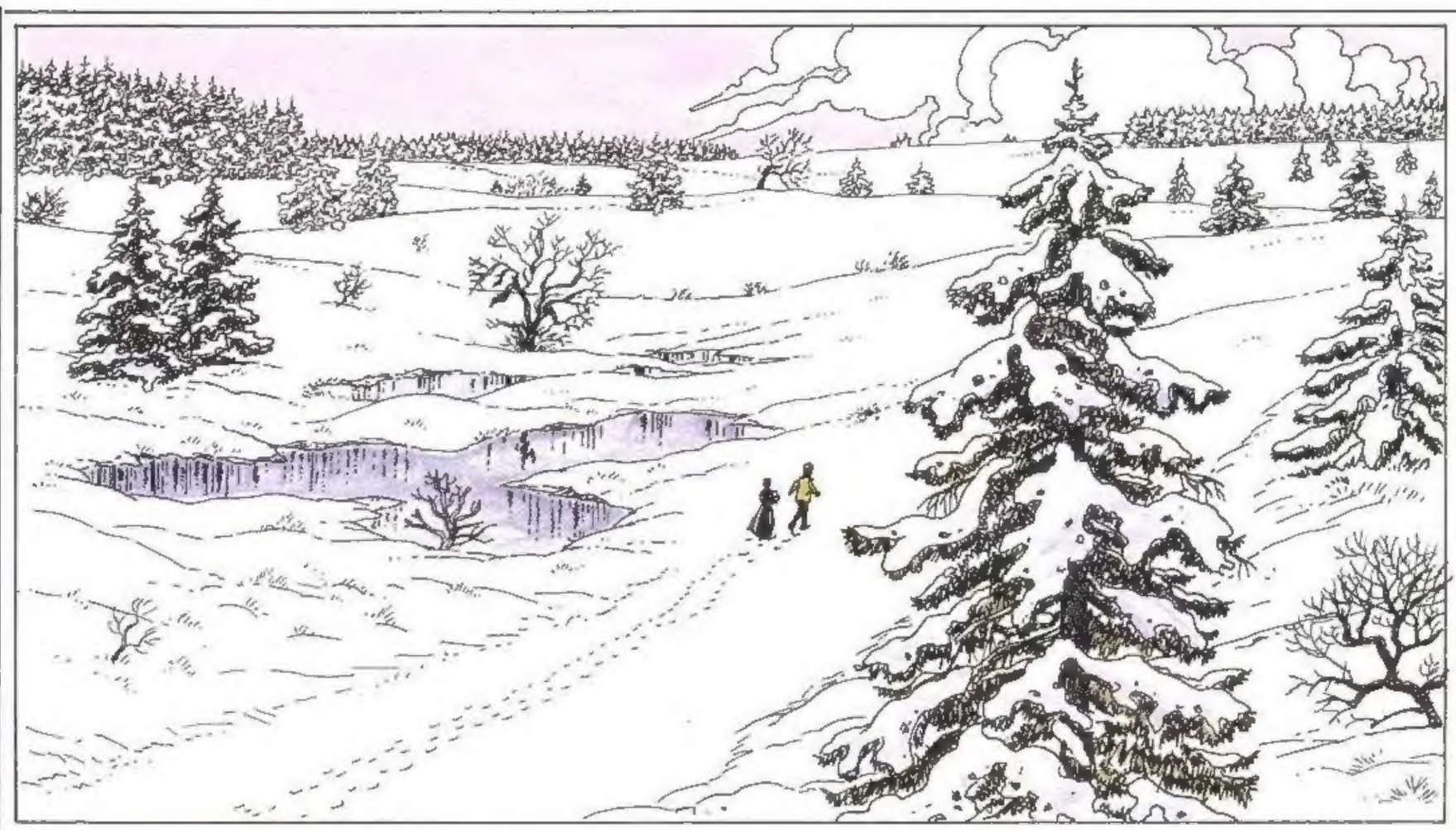

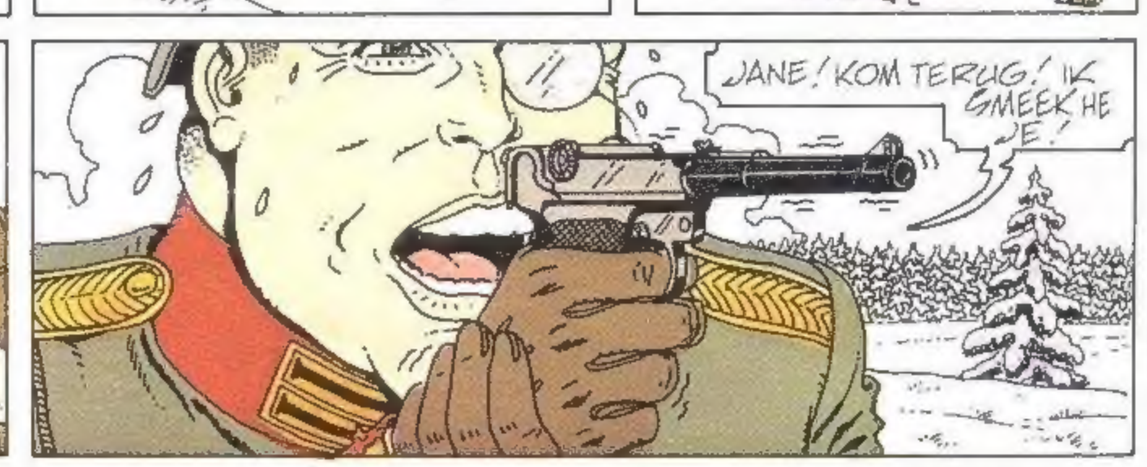

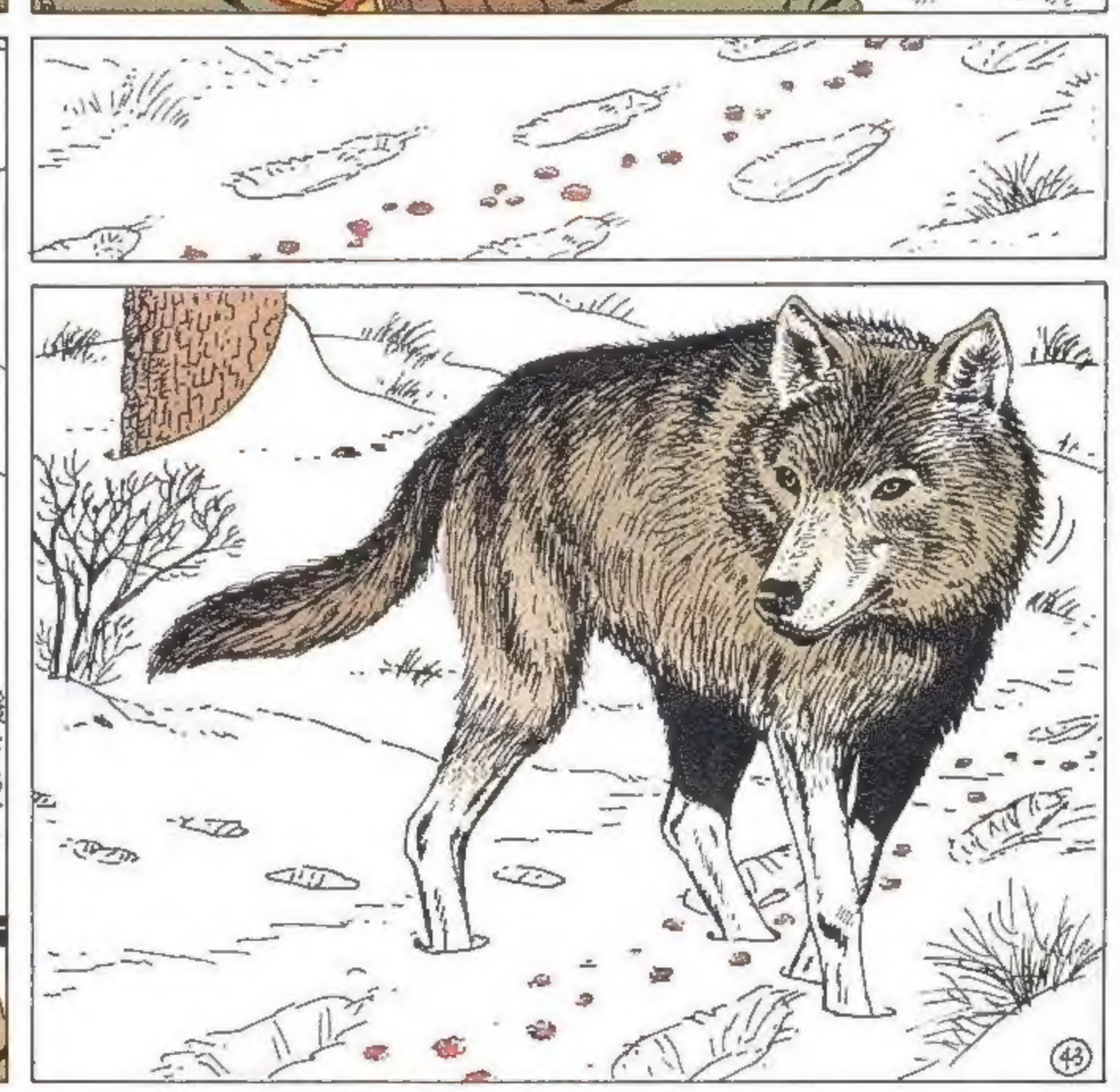

VOOR DE LAATSTE KEER, JANE....
Aaaaah!
PANG
KLIK

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN!
DE SPIEGEL VAN DE SFINX

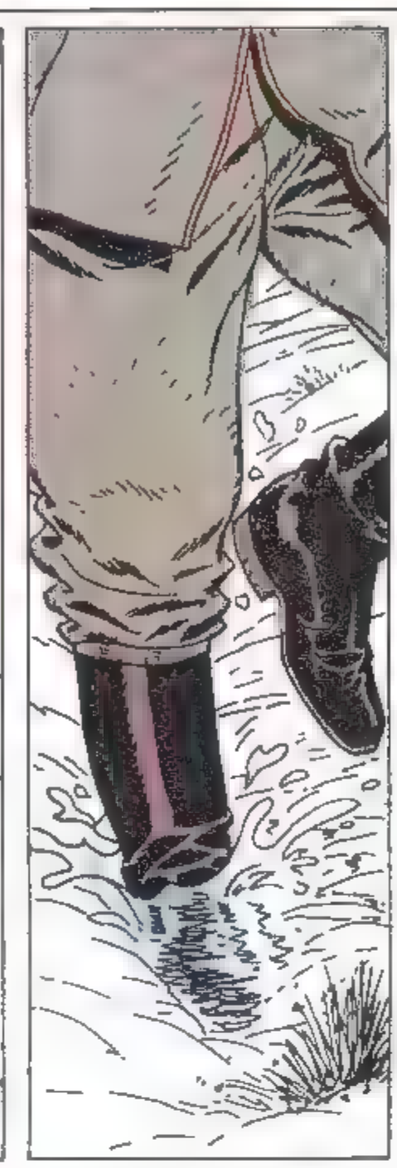

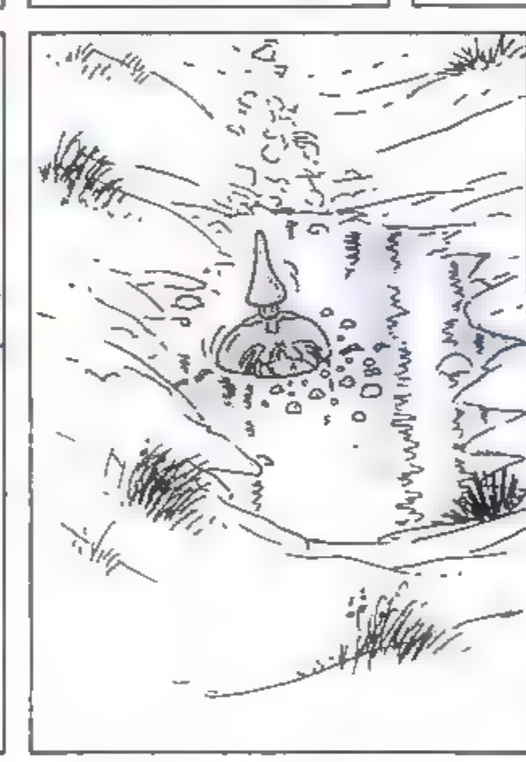

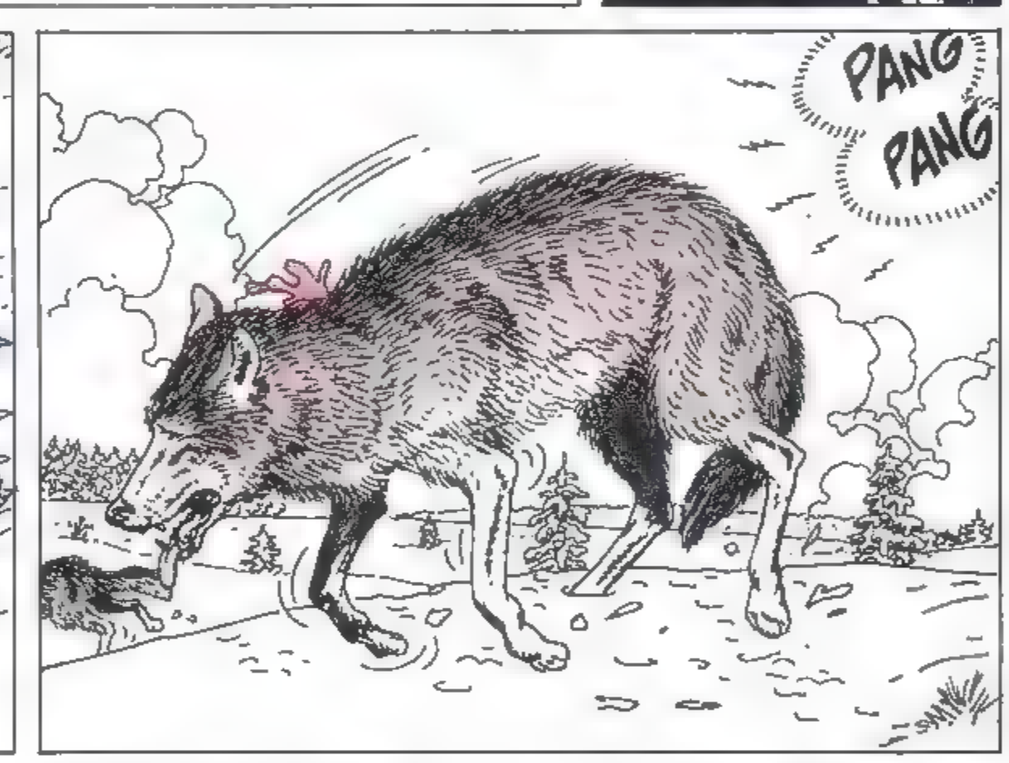

B. Roels
J.-F. Di Giorgio

DE VERGETEN UITHOEK DE AYACHS

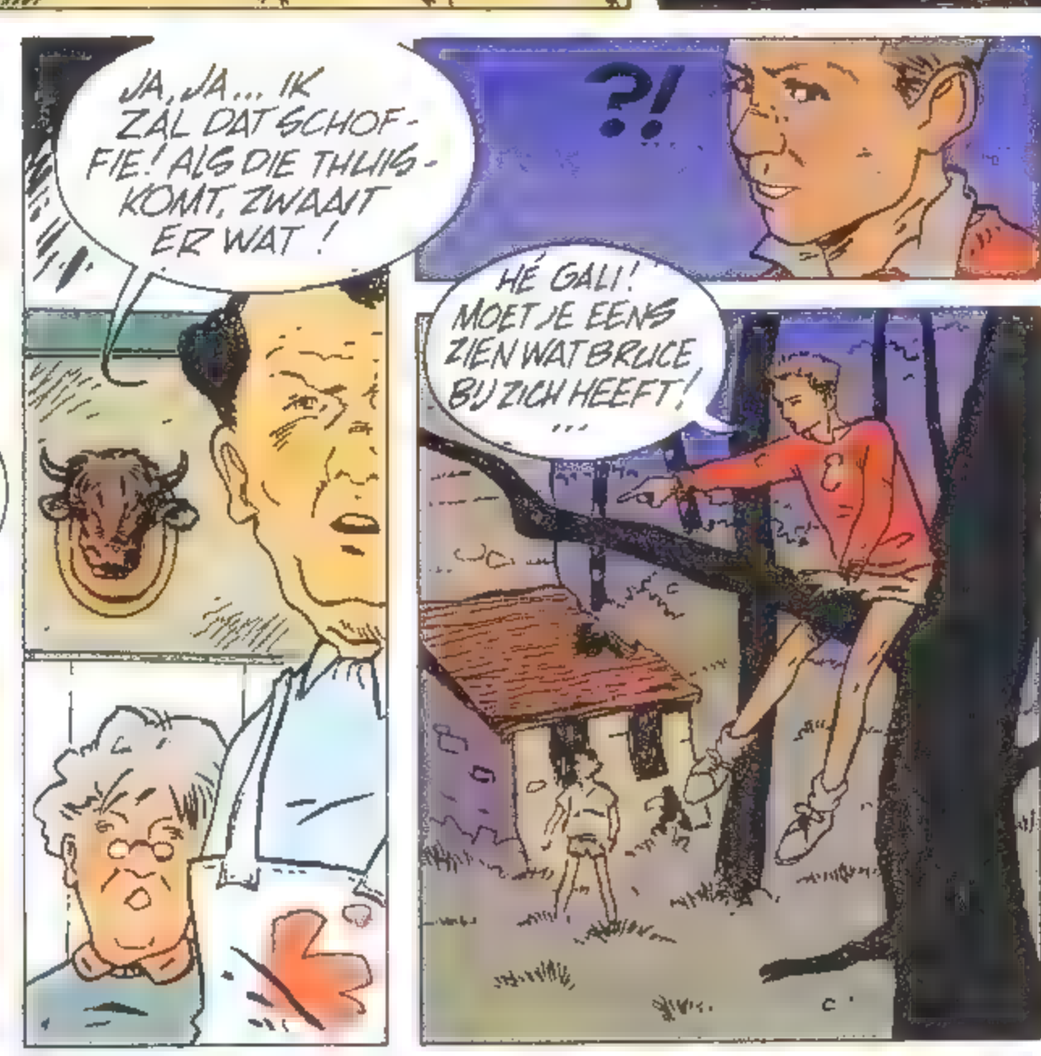

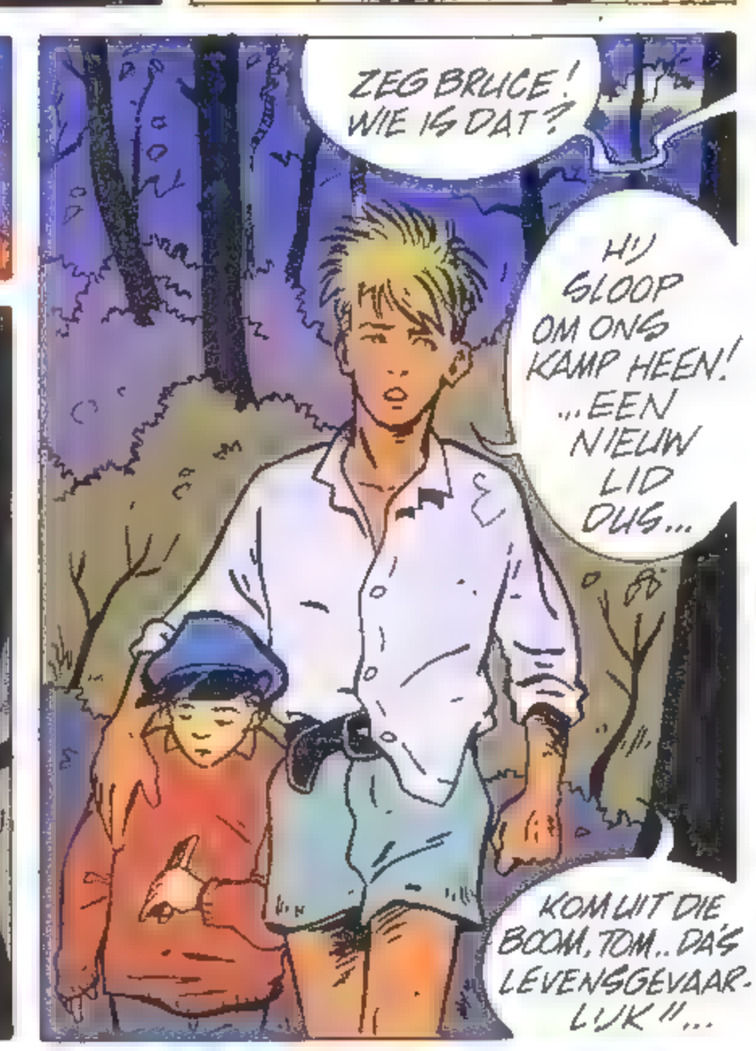

Di Giorgio - Roels

15.

SAMENVATTING: De Ayacks bereiden een grote slag voor op de 15de juli! Anderzijds maken de scouts plannen onder leiding van een gemaskerd persoon, om deze slag te verijdelen... Ondertussen, proberen twee journalisten, Angeli en Barré, het mysterie op te lossen...

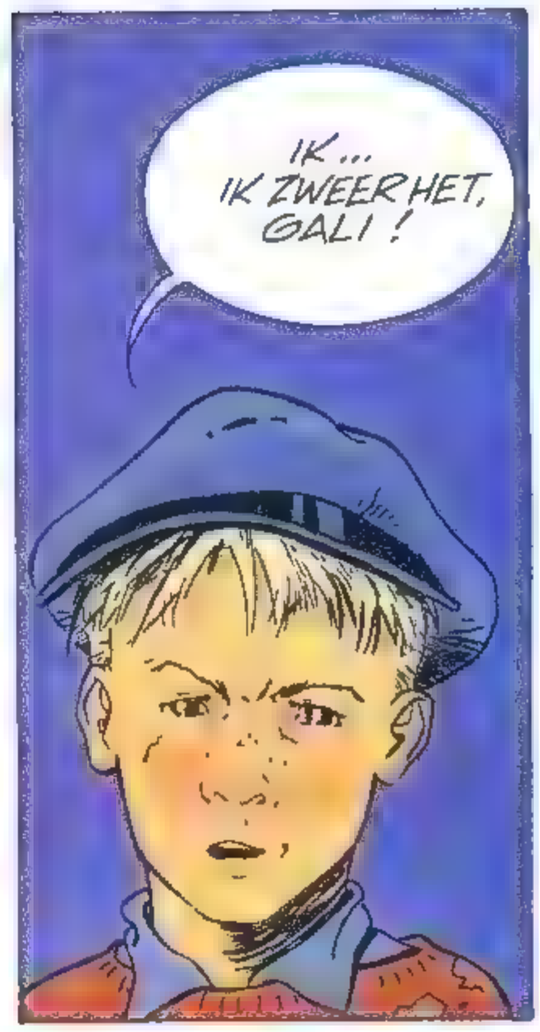

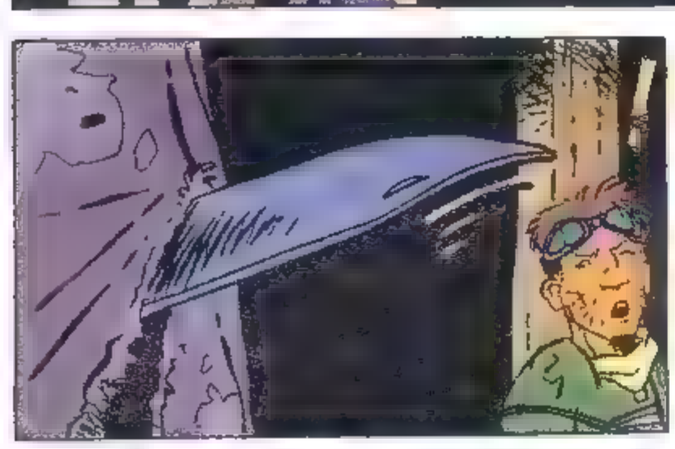

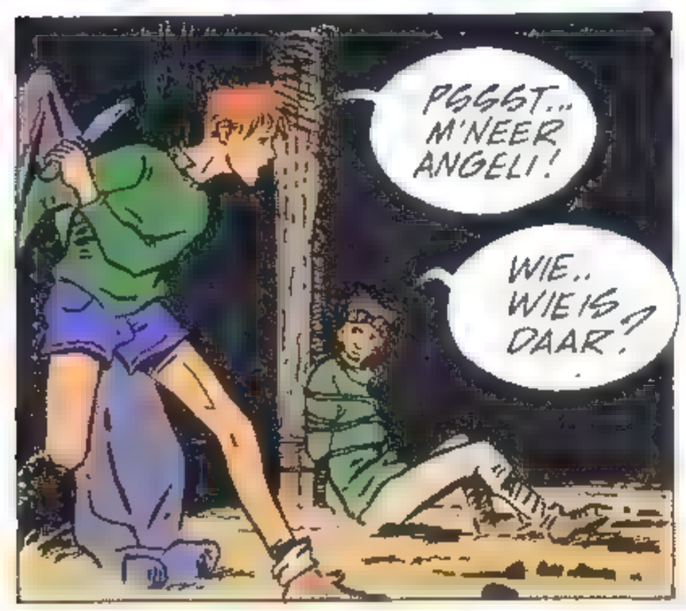

16.

DE VERGETEN UITHOEK

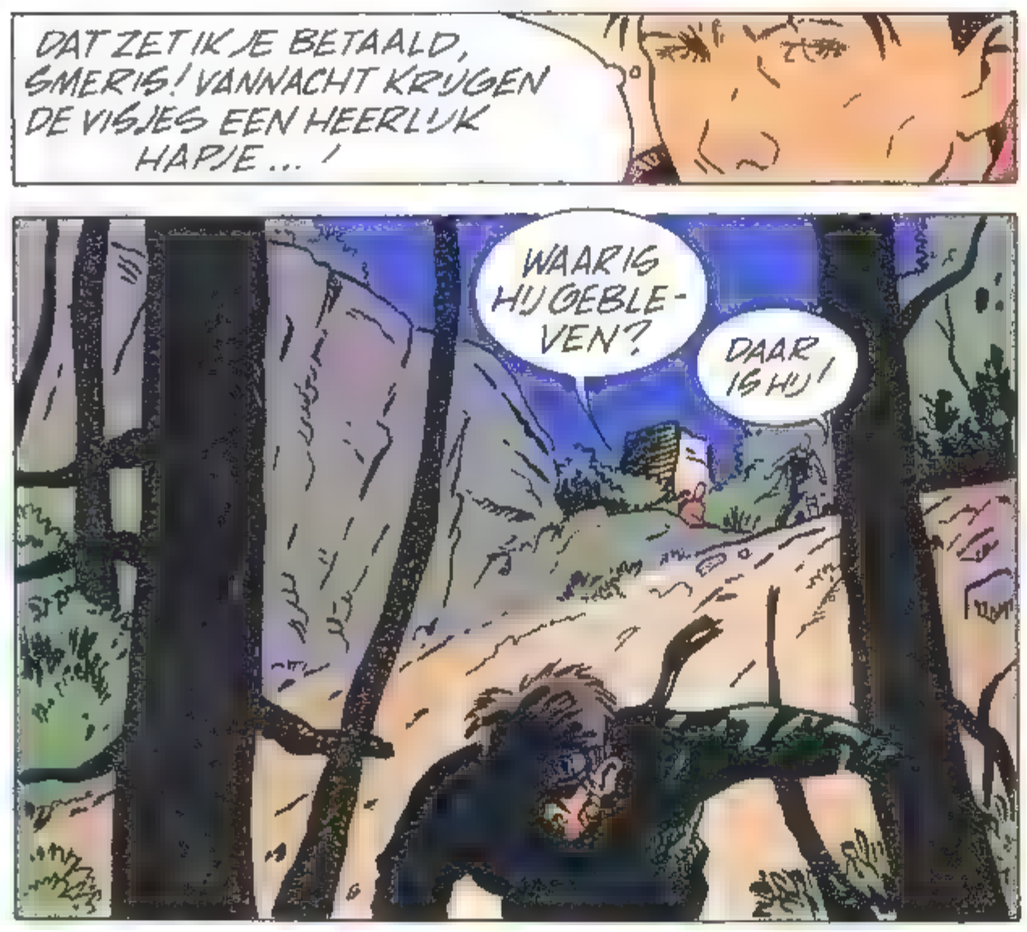

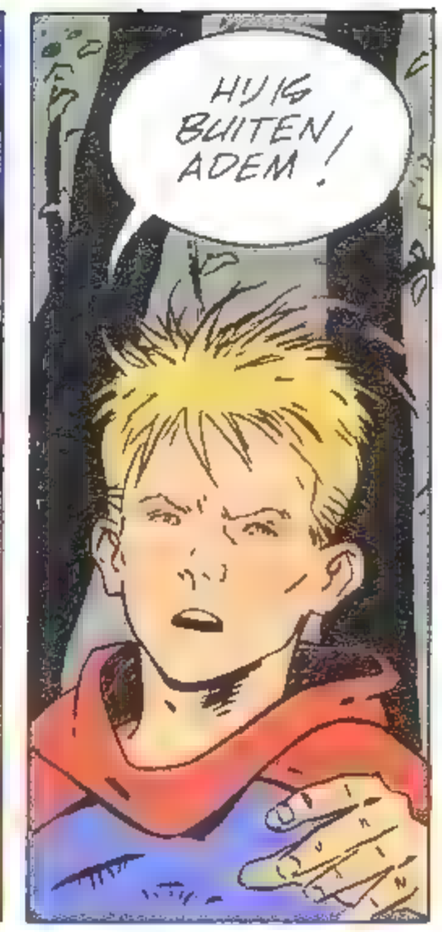

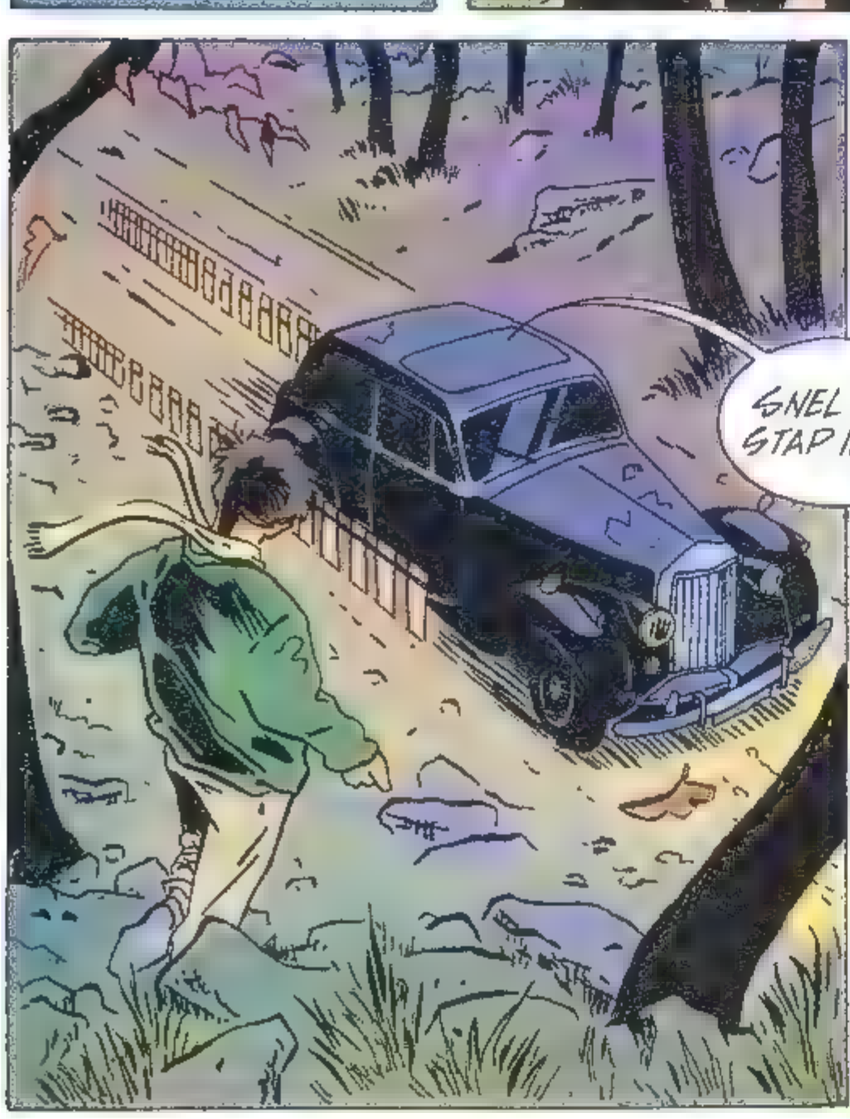

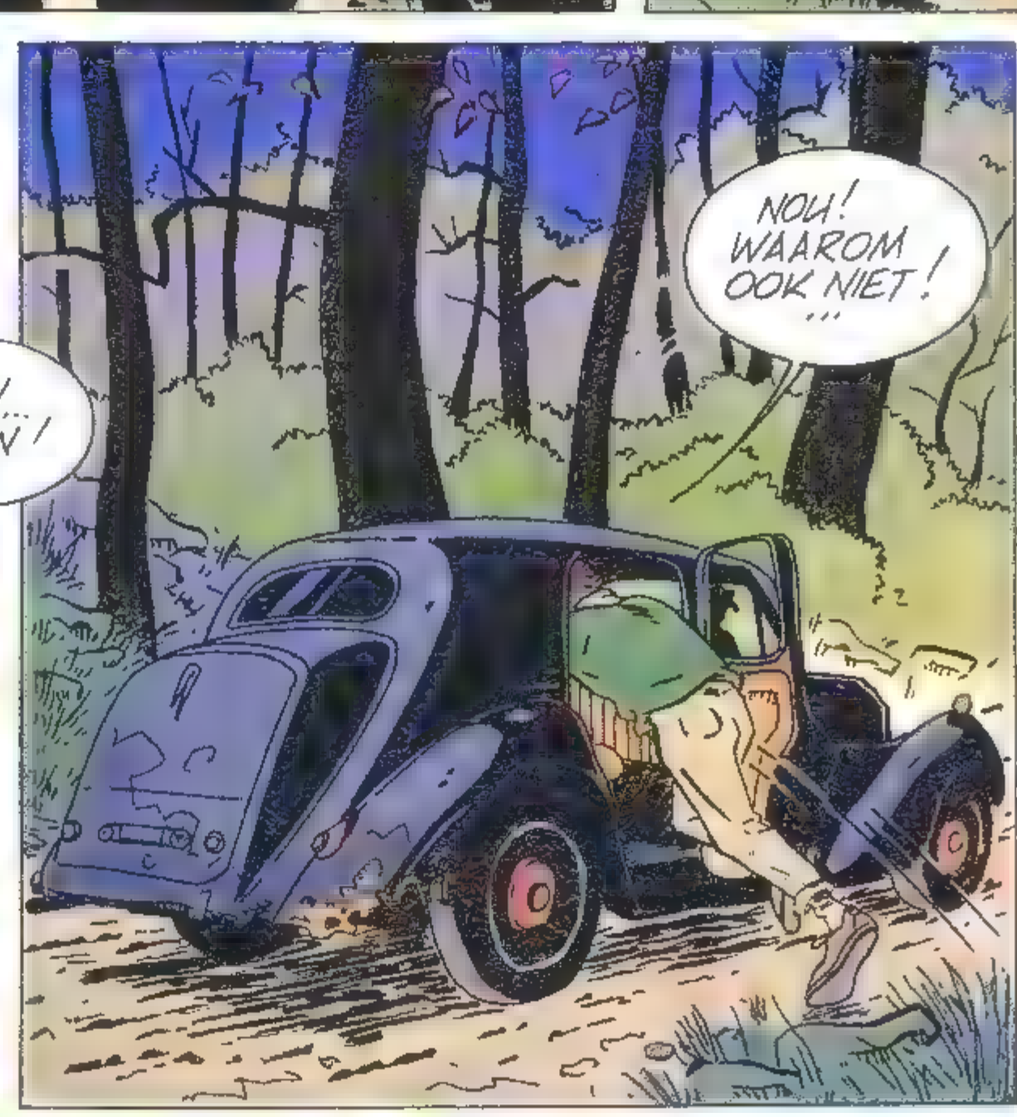

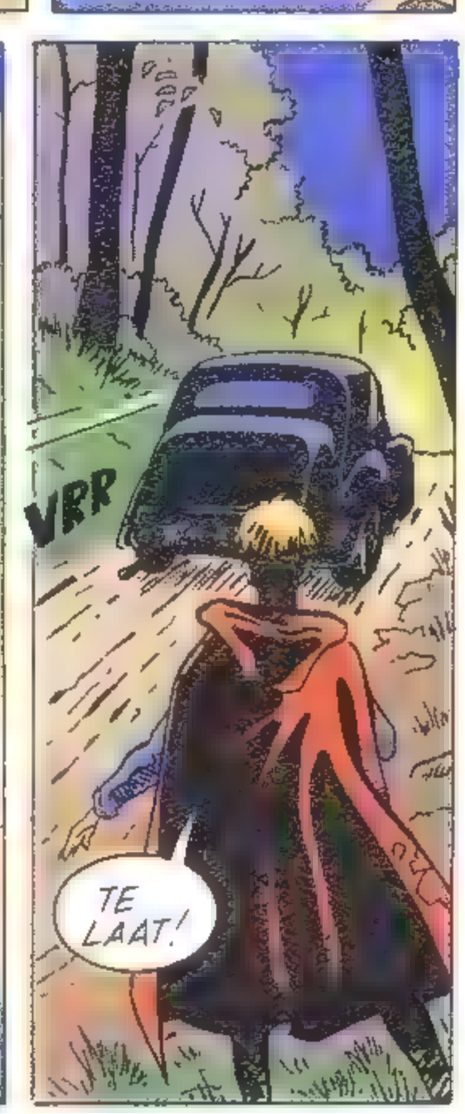

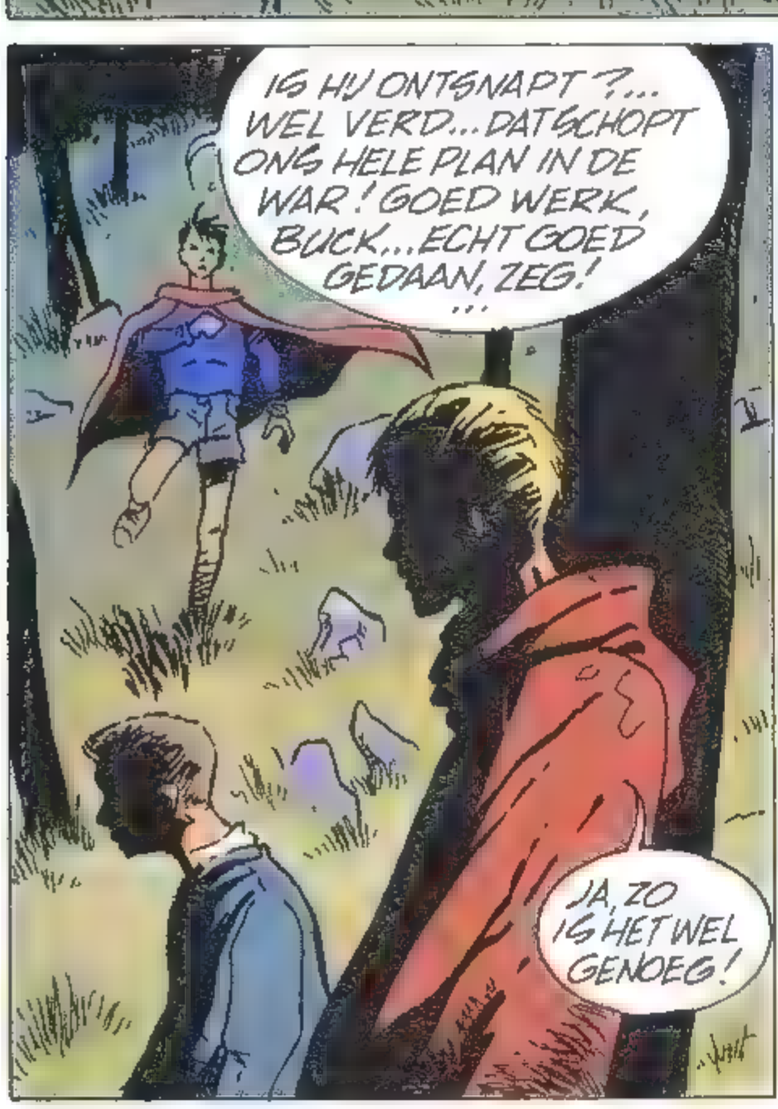

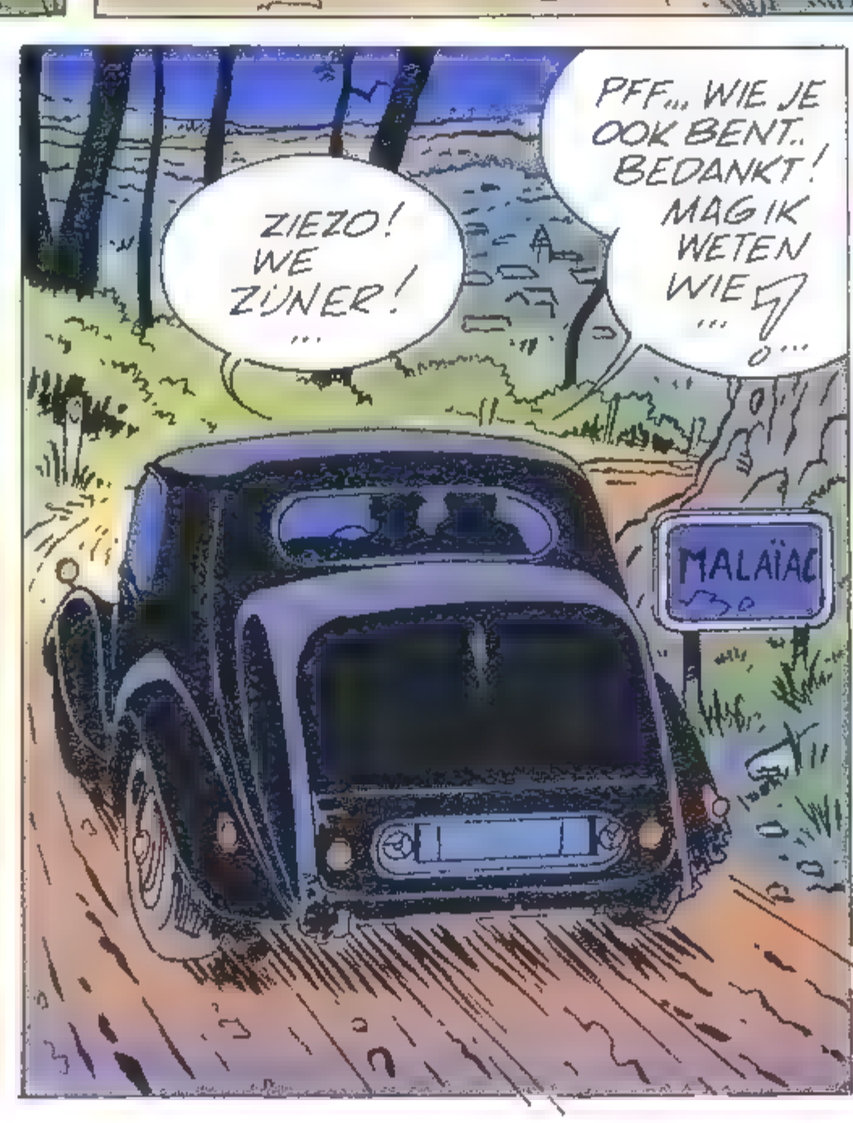

17.

DAT GEEFT ROTTIGHEID, JONGENS!

MAAR WE HEBBEN WEL WAT BETERS TE DOEN DAN HIER TE ZITTEN NIKSEN!
AAN DE SLAG! HUP, BLICK!... JIJ NEEMT DE MUNITIE VOOR JE REKENING!
EN JIJ PEENHAAR, DE BEL...DIE VOOR SPECIALE GELEGENHEDEN. DUIMELAAR, JIJ... JIJ...
ZZ...

SORRY VOOR DAT INCIDENT, ANGELI ...!

DE AYACKS ZIJN WAT SNEL AANGEBRAND... MAAR ZE ZIJN NIET GEMEEN!... ZE VERZETTEN ZICH... DAT IS HET!...
ZE VOELEN ZICH DUS NIET ERG GELUKKIG, BARRÉ!
NEE, GEEN WONDER!

ZE ZOEKEN AVONTUUR...VRIJHEID. MAAR ZE KRIJGEN STEEDS TE MAKEN MET DE BELEEFDE ONVERSCHILLIGHEID VAN DE OUDEREN...
DE GENERATIEKLOOF DUIG...!
EN OM DAT FEIT TOE TE GEVEN, HOEF JE ECHT GEEN DOORGEWINTERDE PESSIMIST TE ZIJN .....!

WE MOETEN ZE TERUGVINDEN, VOOR ZE ANDERE DOMME STREKEN KUNNEN UITHALEN... DAN KUN JE OOK ZIEN WATER HIER AAN DE HAND IS!

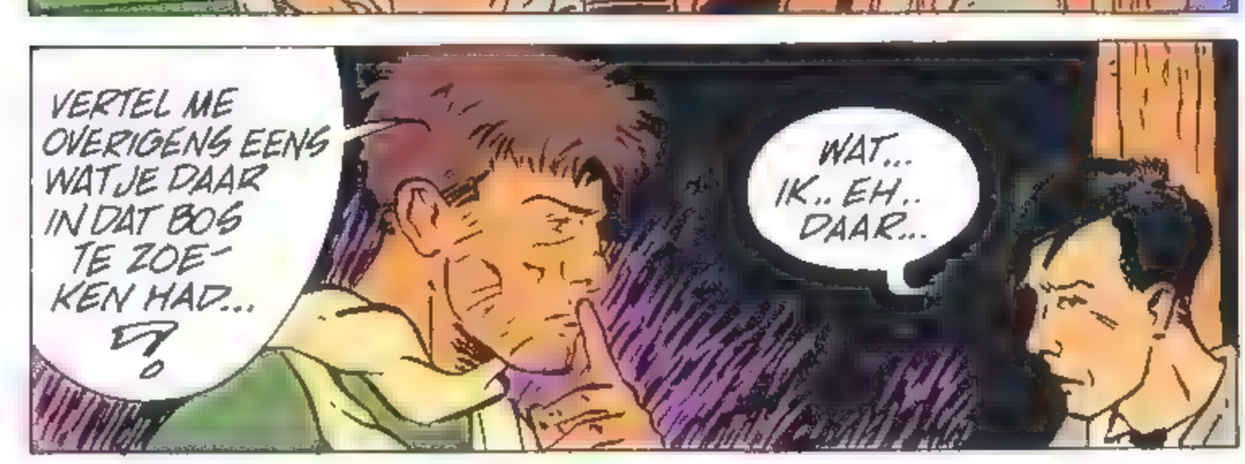
VERTEL ME OVERIGENS EENS WAT JE DAAR IN DAT BOS TE ZOEKEN HAD...
WAT... IK.. EH.. DAAR...

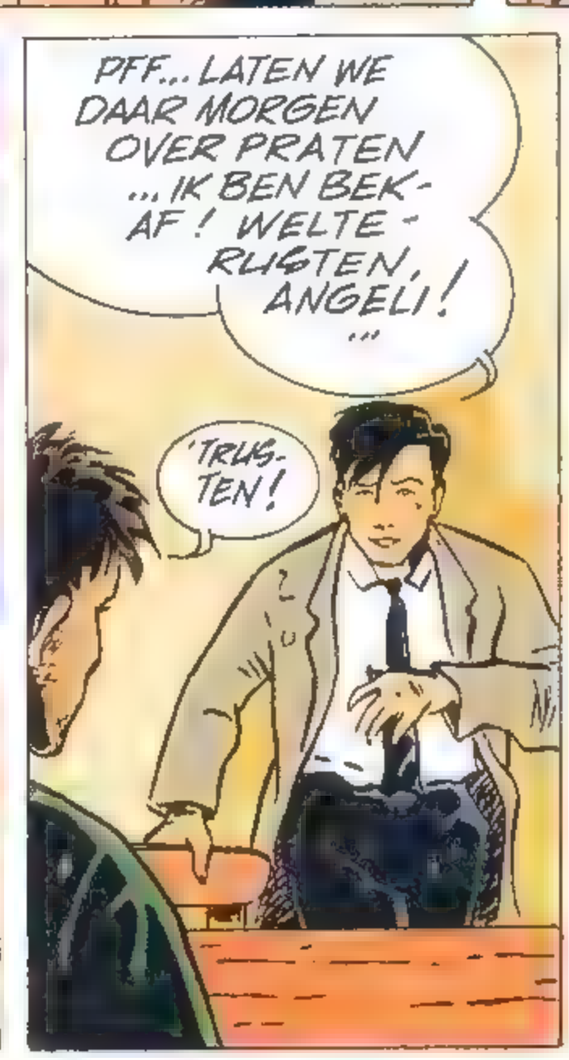
PFF... LATEN WE DAAR MORGEN OVER PRATEN ...IK BEN BEKAF! WELTERUSTEN, ANGELI! ...
'TRUSTEN!

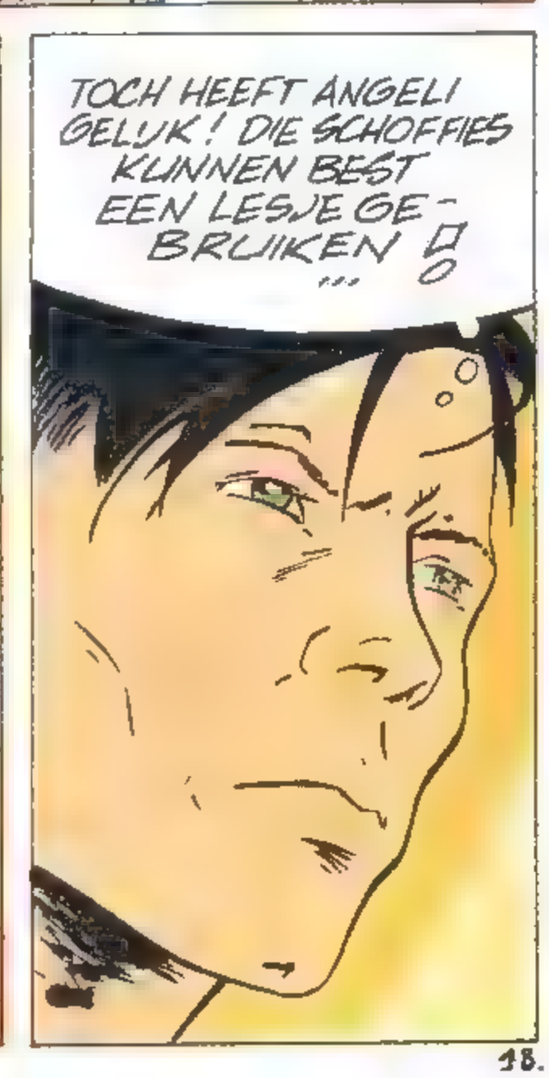
TOCH HEEFT ANGELI GELUK! DIE SCHOFFIES KUNNEN BEST EEN LESJE GEBRUIKEN ...

DE VERGETEN UITHOEK

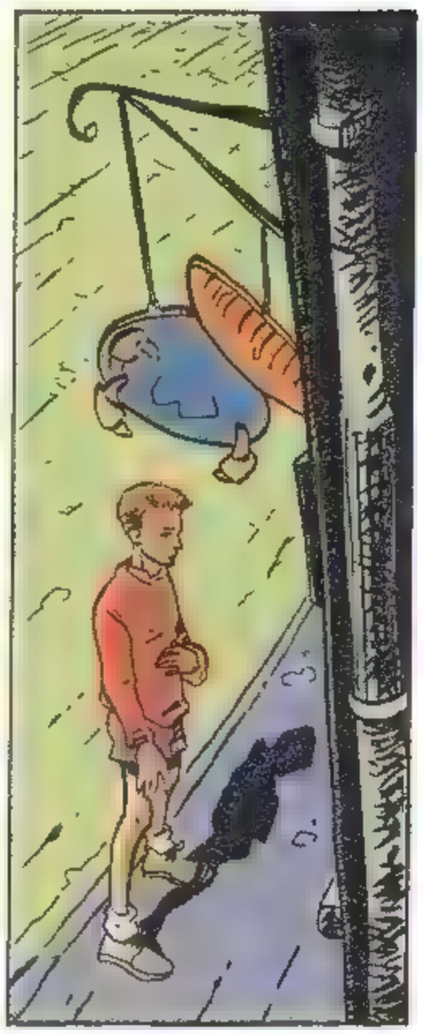

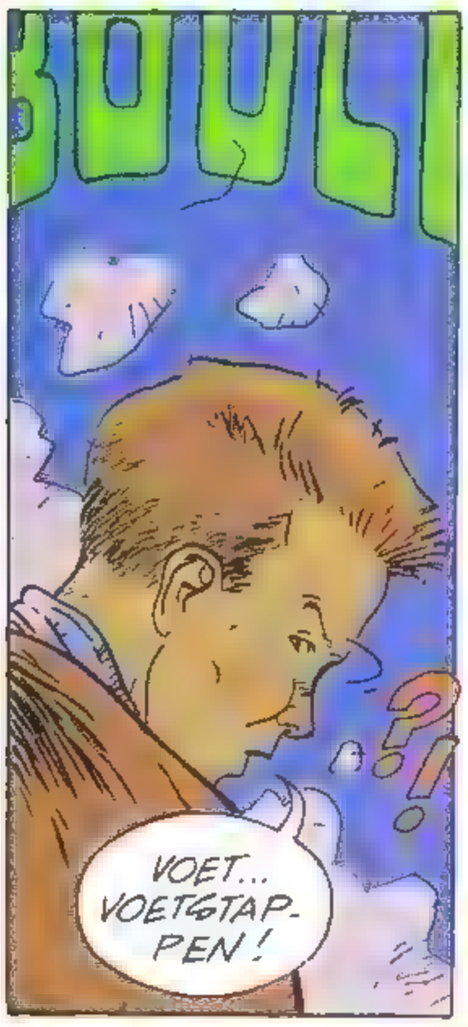

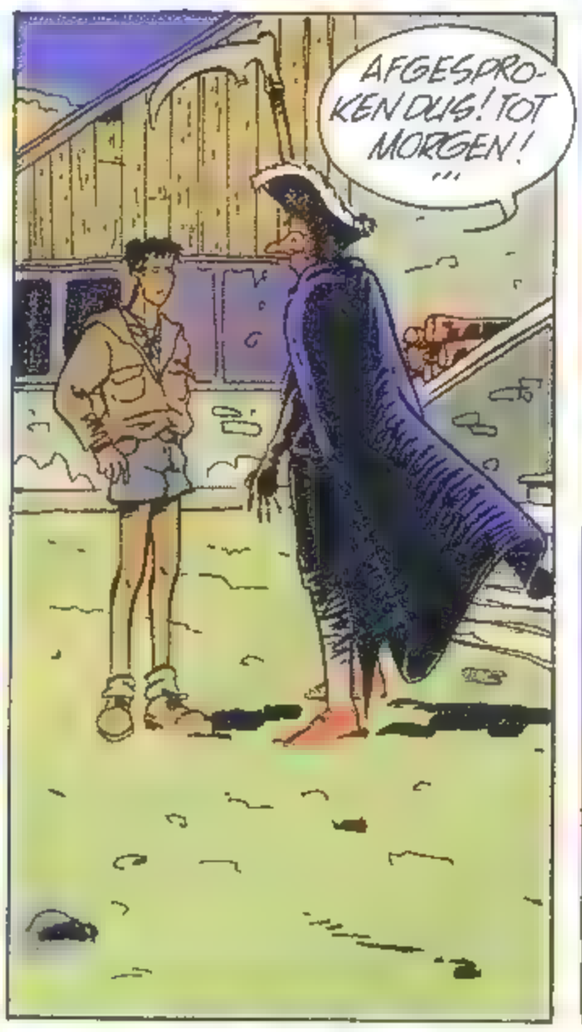

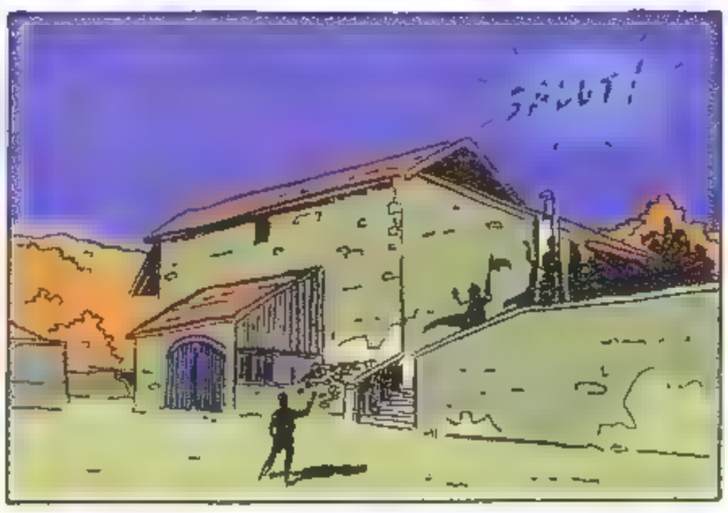

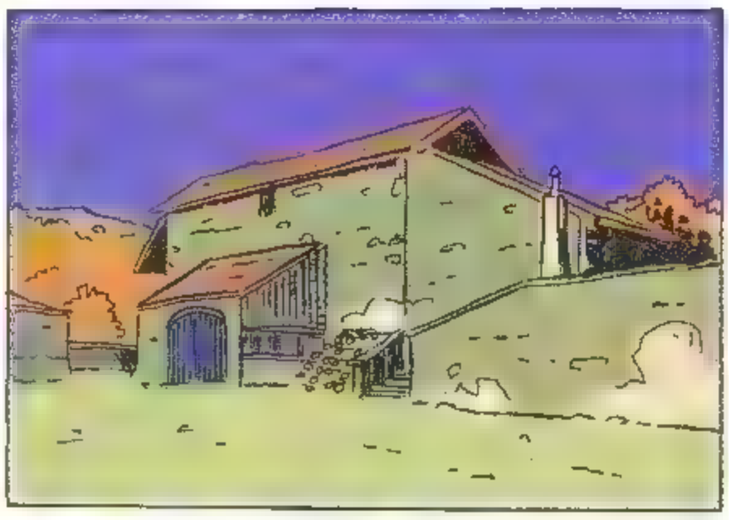

19

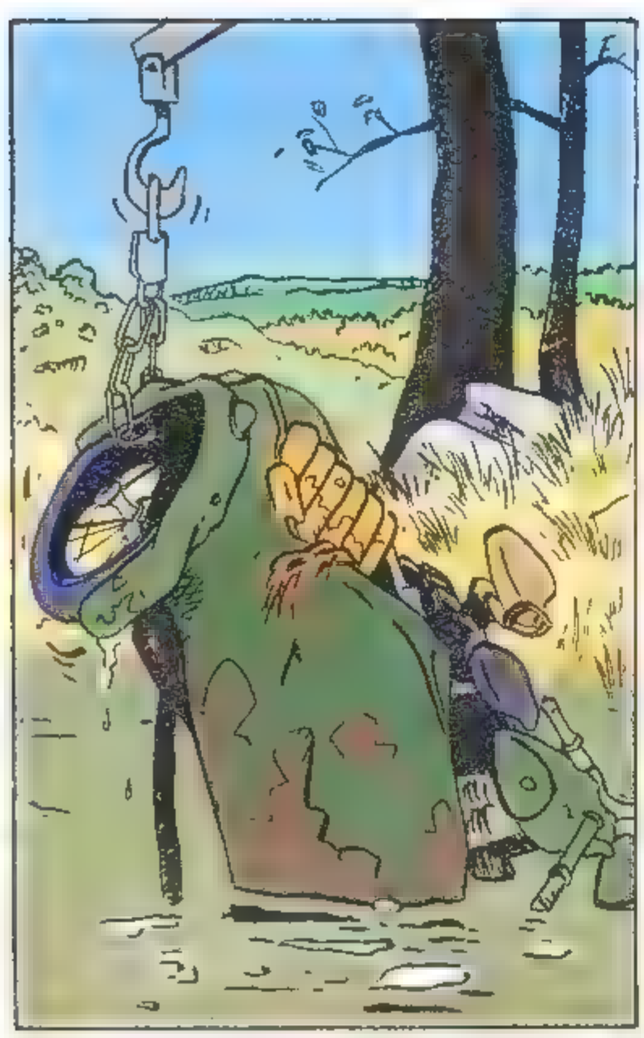

NOU. DAT IS WEL DUIDELIJK!
ARME ANGELI!... IEMAND ZAL HEM DAT "GEWELDIGE" BERICHT MOETEN GAAN VERTELLEN...
IK GA WEL

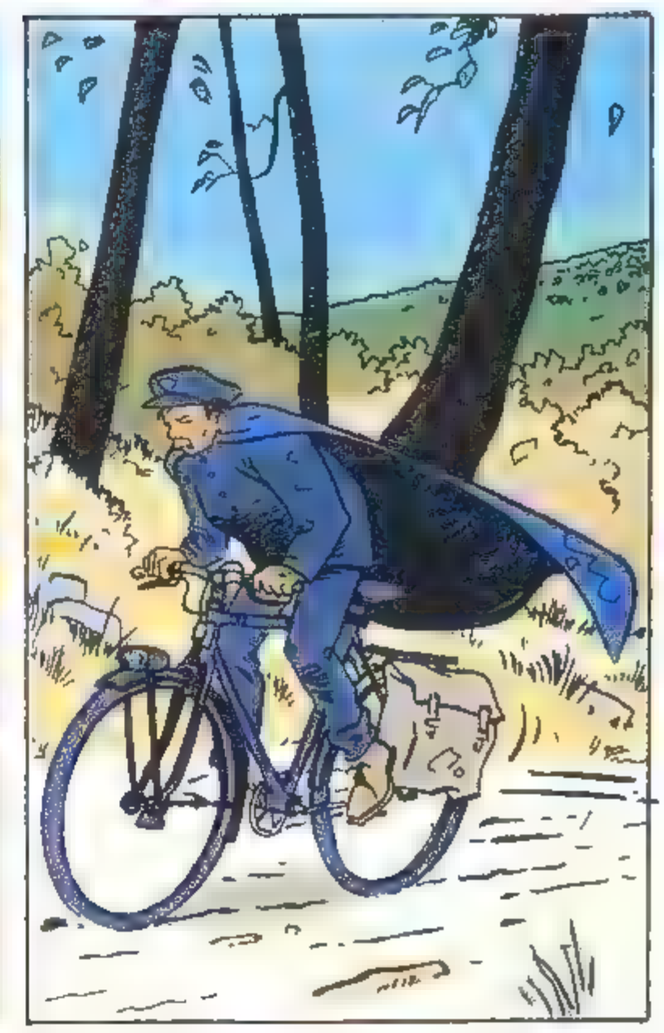

EN IN MALAIAC..
GOED, IK HEB HET BEGREPEN
WIND JE NIET OP, AUGUST!

JE SCHIET ALLEEN OP MIJN BEVEL! ANDERS KRIJGEN WE PANIEK IN DE TENT, TE MEER.... AH? WACHT EENS!...

HÉ MENEER ANGELI!

HET SPIJT ME HEEL ERG U LASTIG TE VALLEN, MAAR ER WORDT OP HET KASTANJEPLEIN OP U GEWACHT. EN ER IS HAAST BIJ, WANT...
OP MIJ?

JONGE, DAAR IS IETS AAN DE HAND! JE RUIKT DAT ER VERANDERING IN DE LUCHT ZIT...!

OH!! DIE KLEINE SMEERLAPPEN!

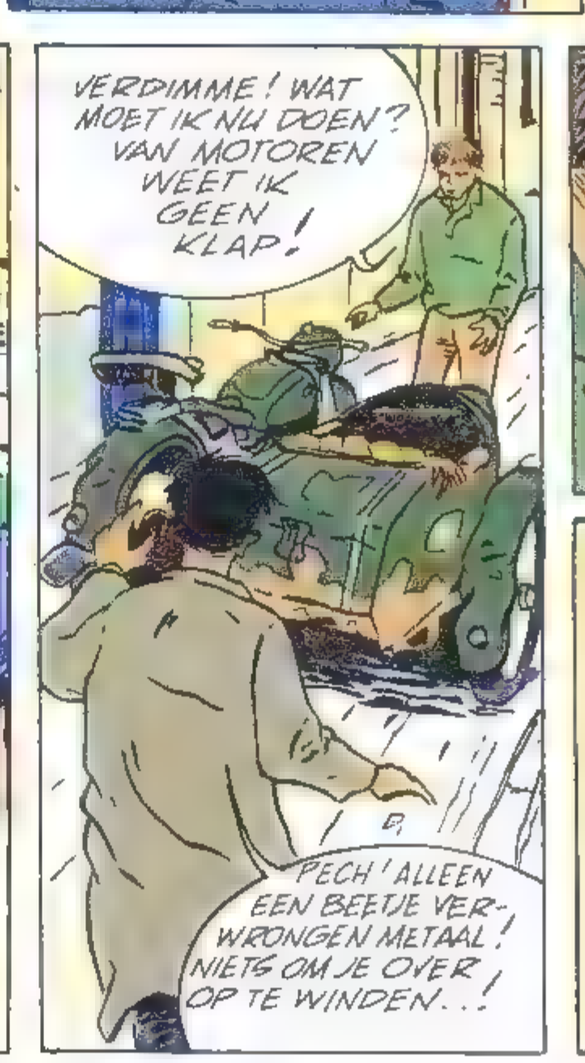
VERDIMME! WAT MOET IK NU DOEN? VAN MOTOREN WEET IK GEEN KLAP!
PECH! ALLEEN EEN BEETJE VERWRONGEN METAAL! NIETS OM JE OVER OP TE WINDEN...!

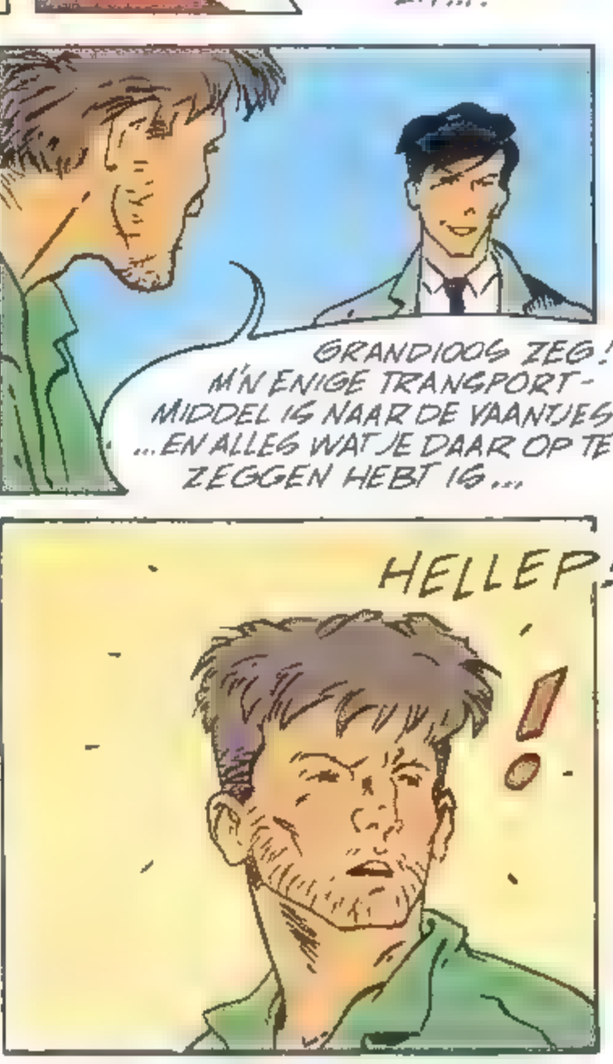
GRANDIOOS ZEG! M'N ENIGE TRANSPORTMIDDEL IS NAAR DE VAANTJES ...EN ALLEG WAT JE DAAR OP TE ZEGGEN HEBT IS...
HELLEP!

20.

DE VERGETEN UITHOEK

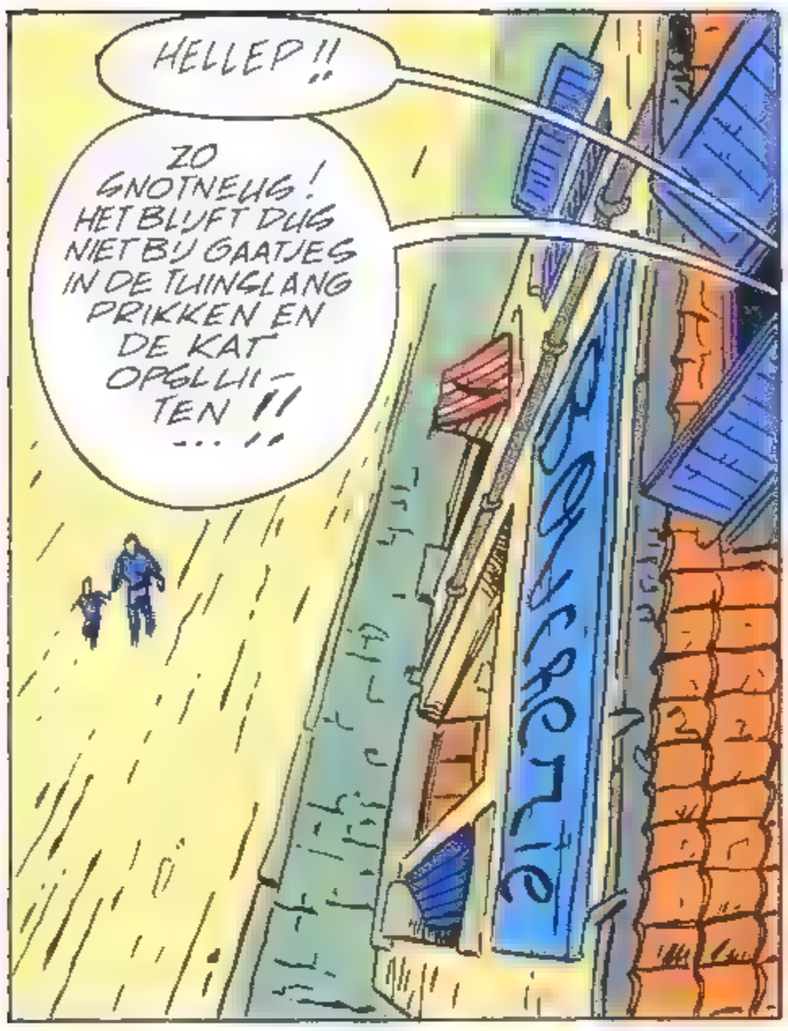

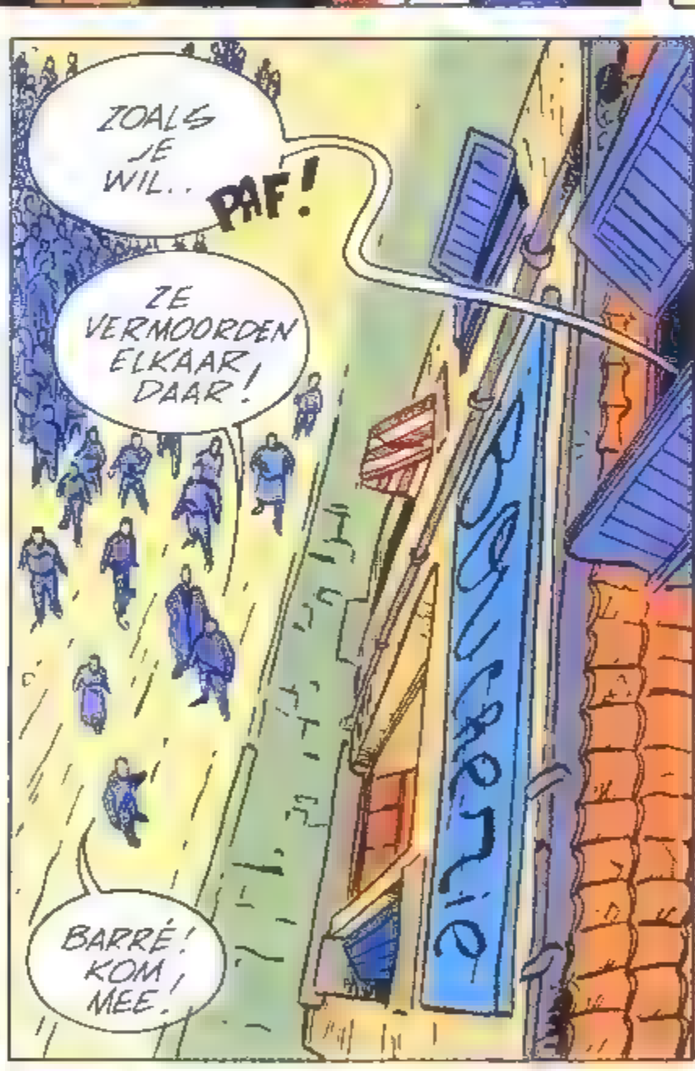

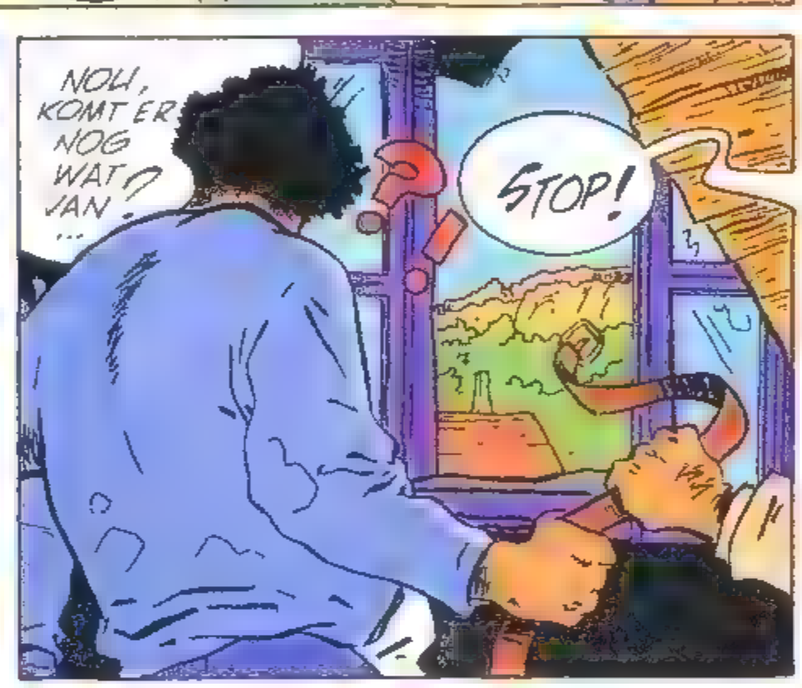

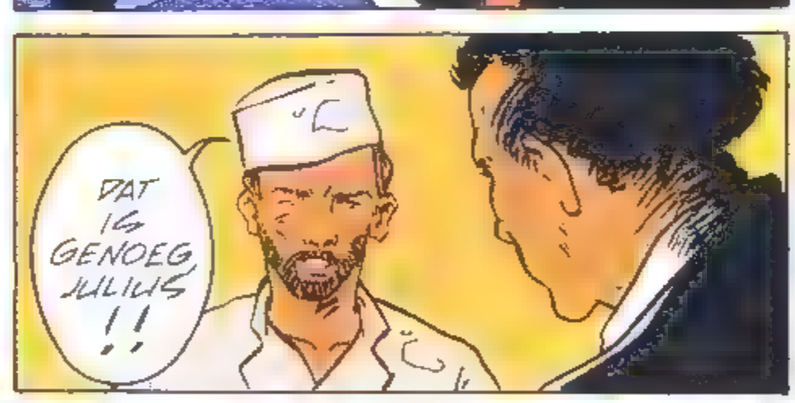

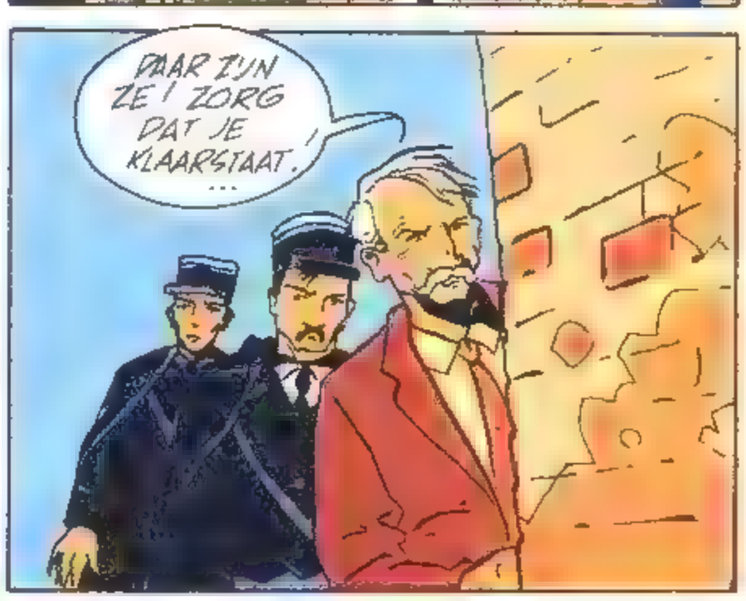

21 -

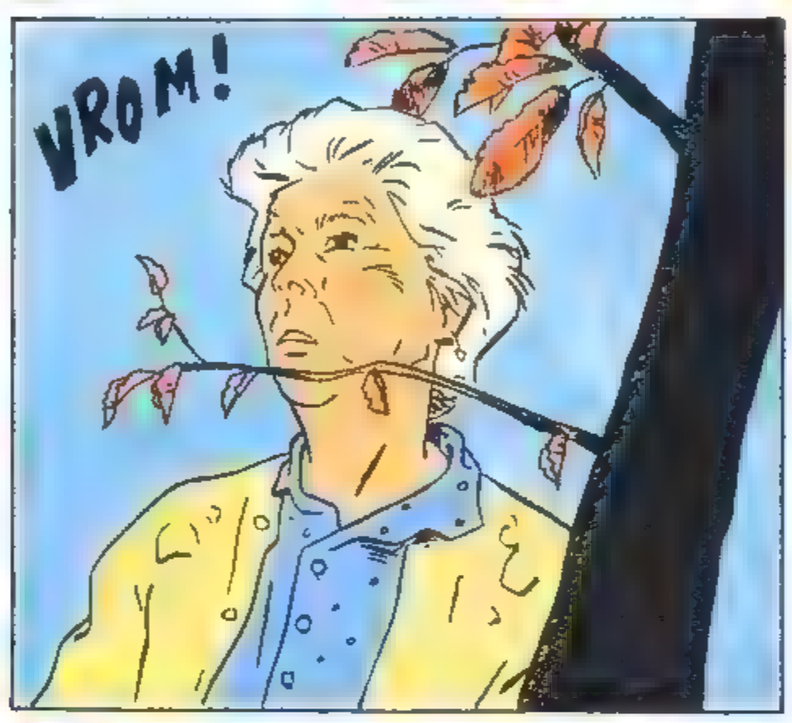

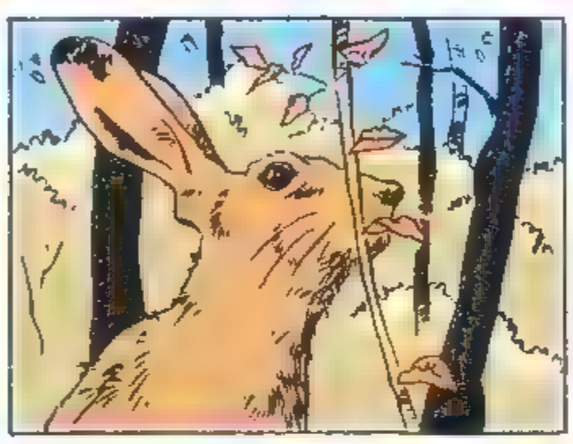

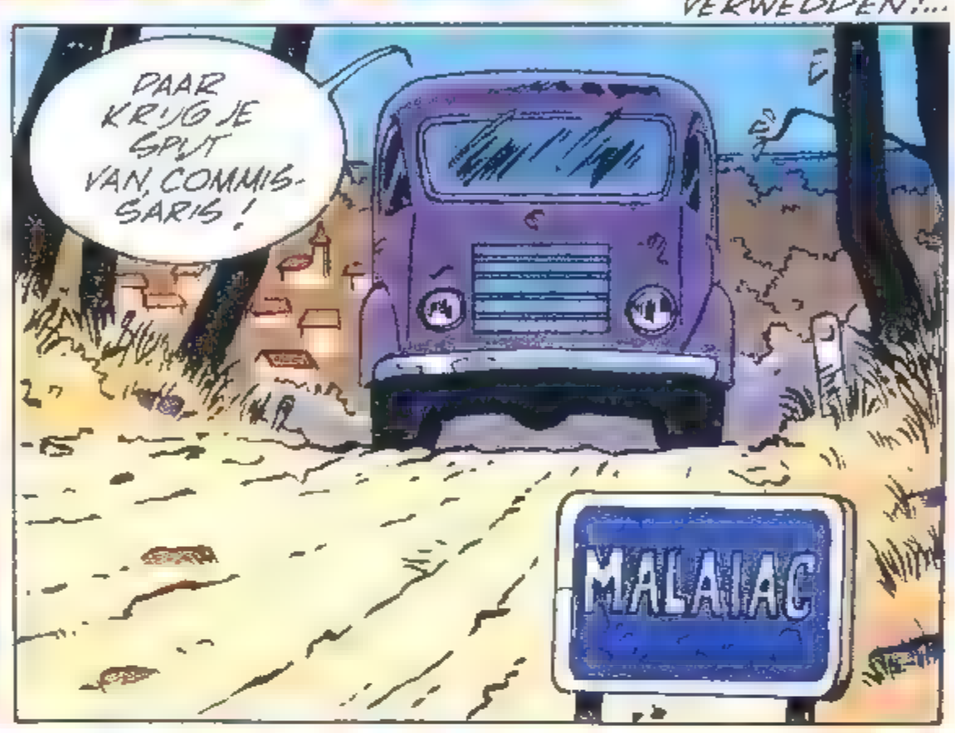

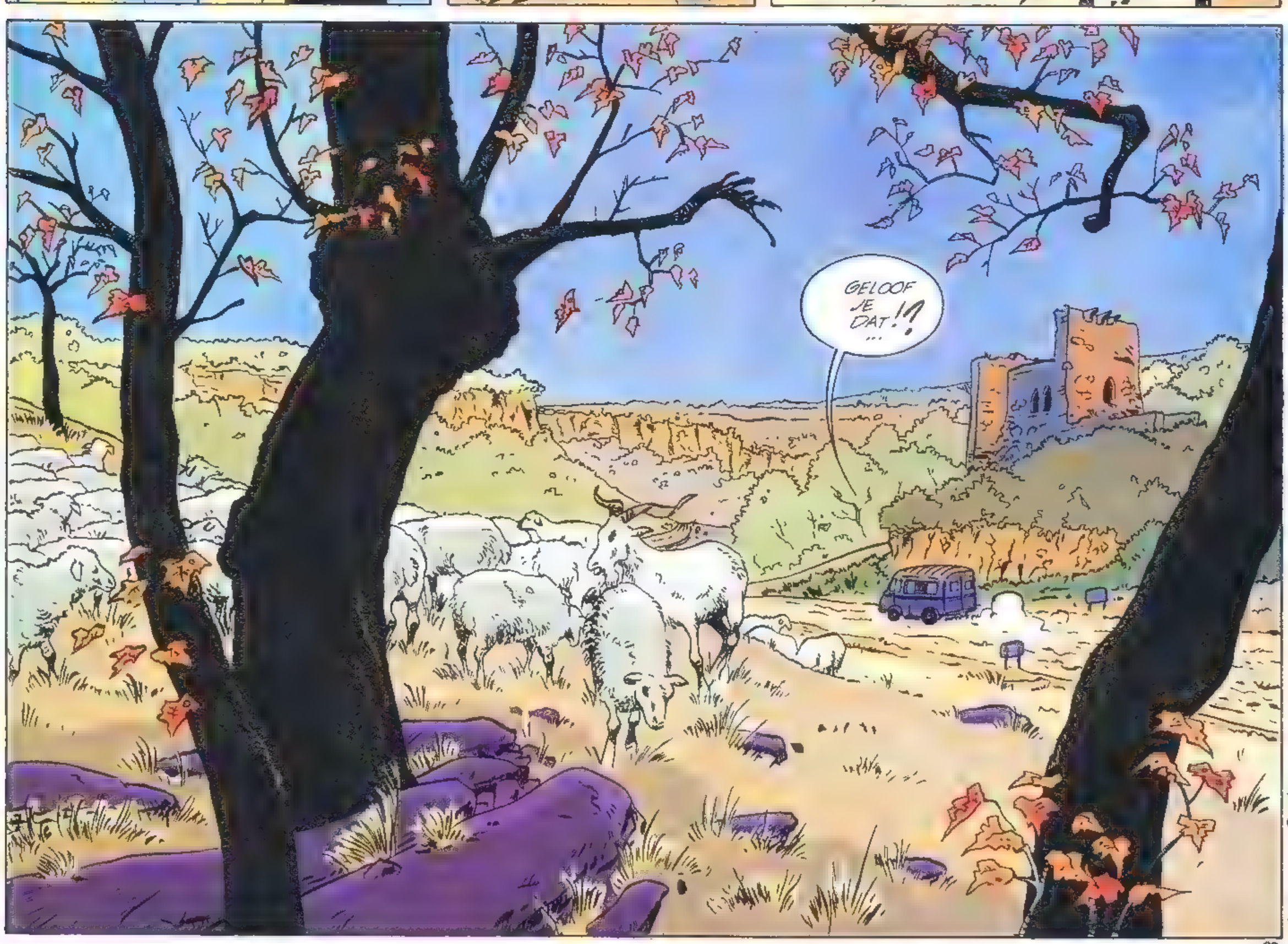

wordt vervolgd

GOLDEN ISLAND DE GAST VAN ELDERS

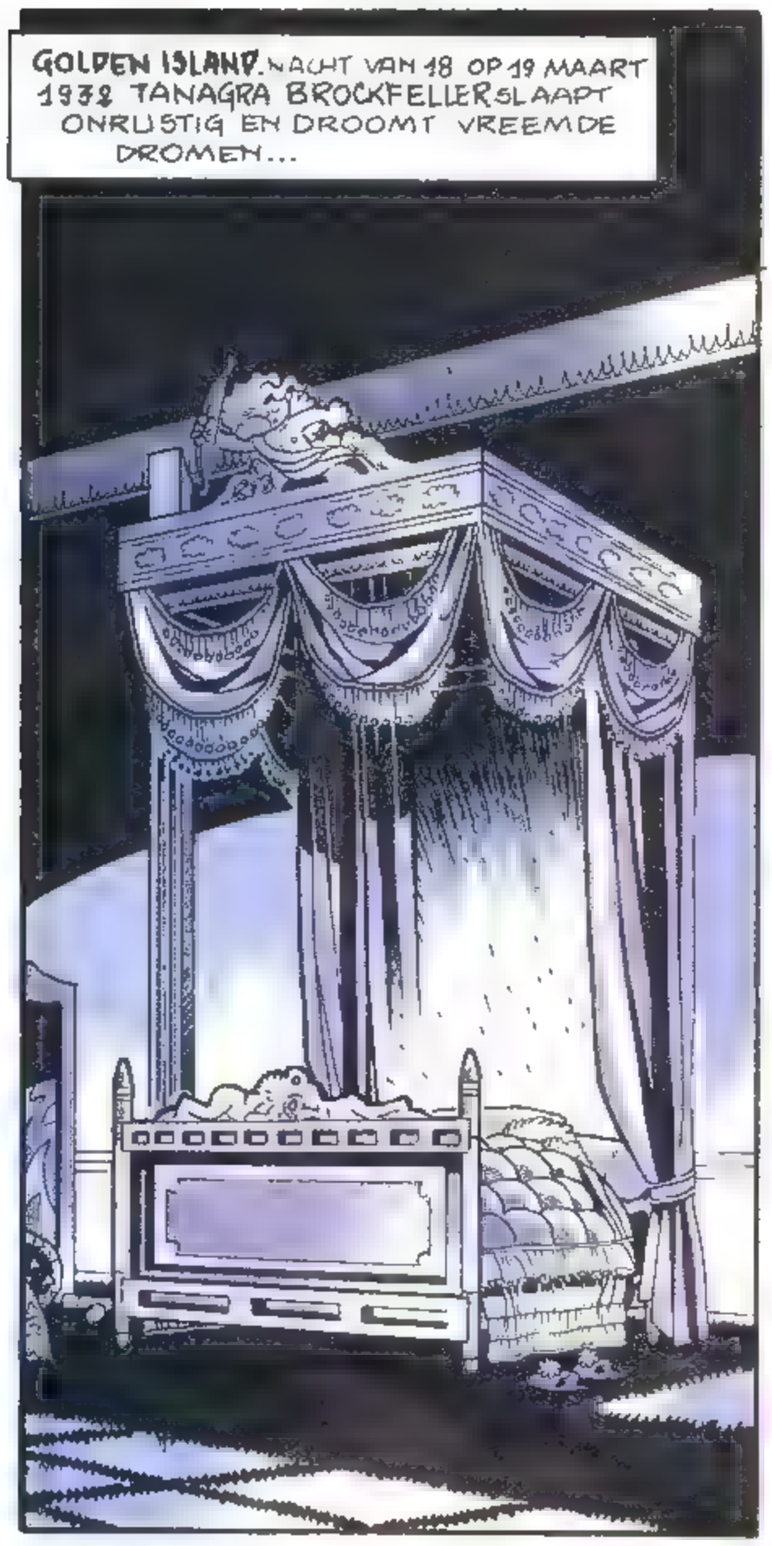

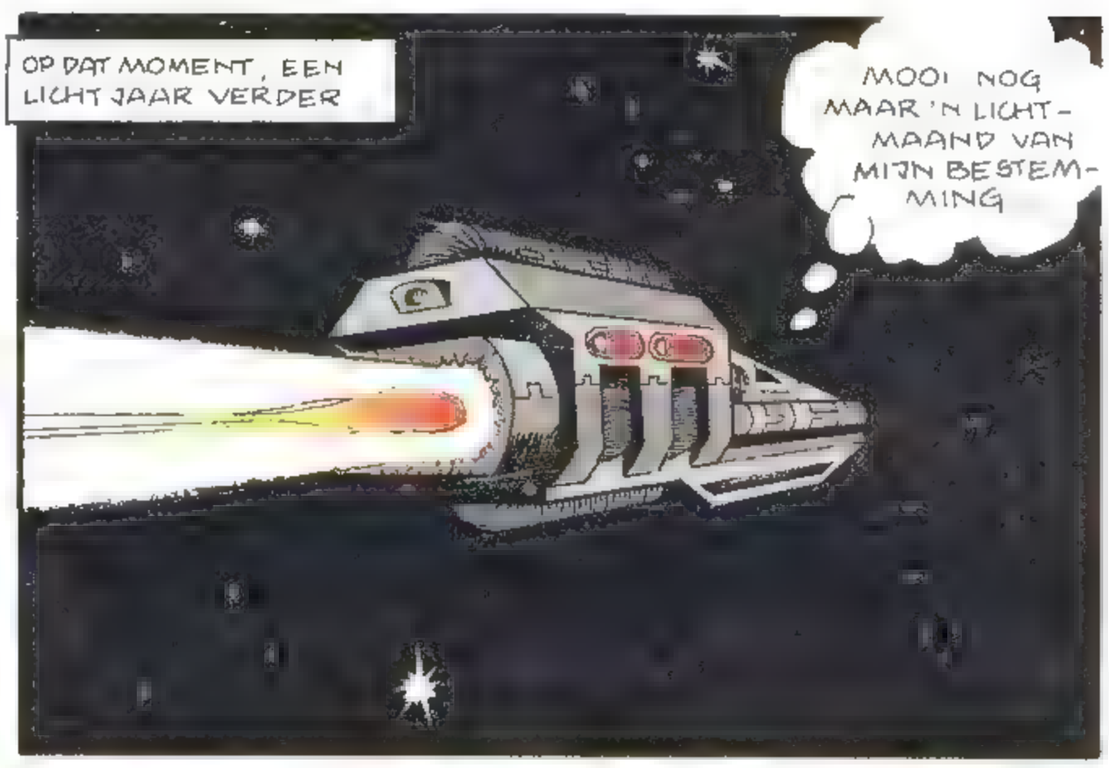

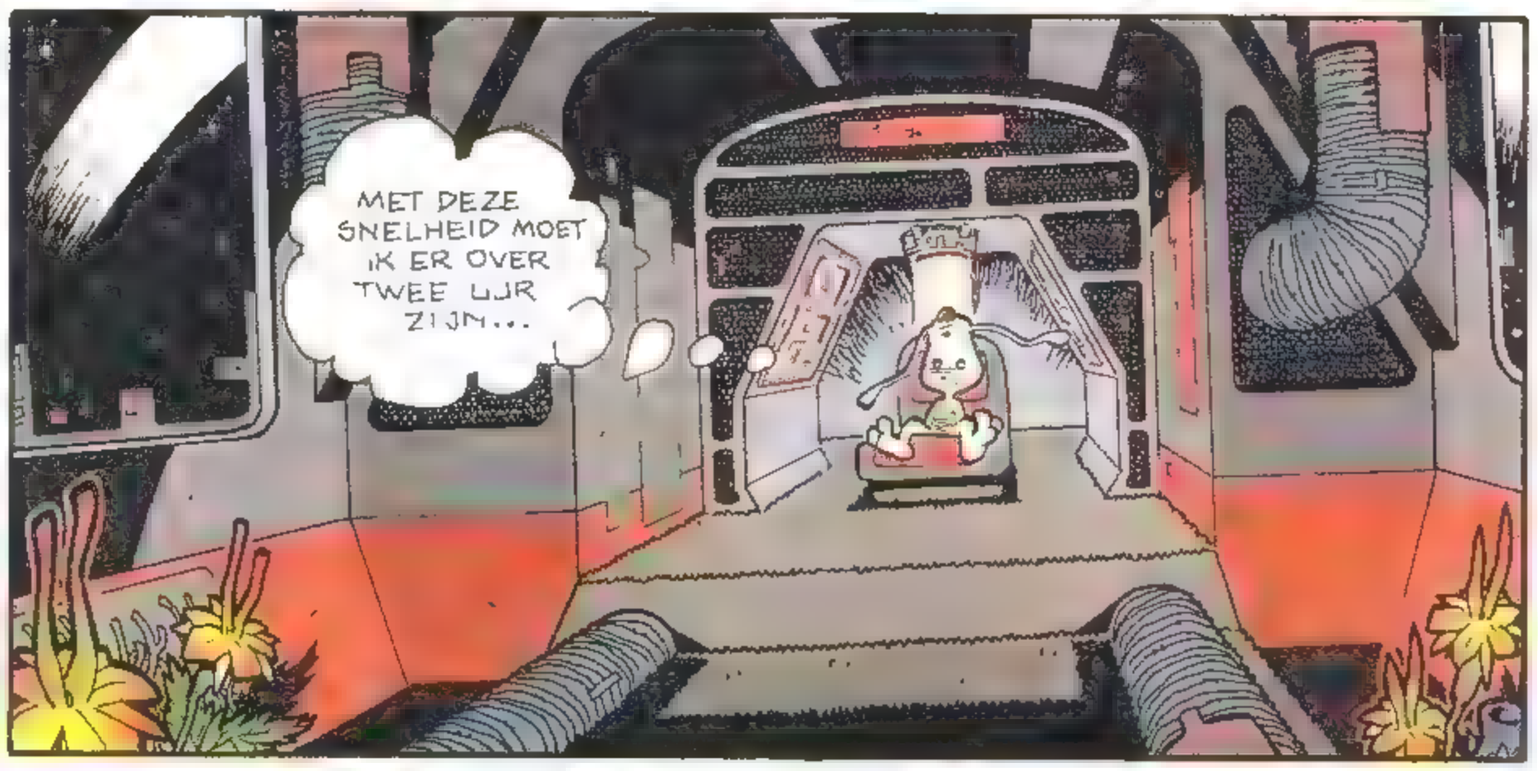

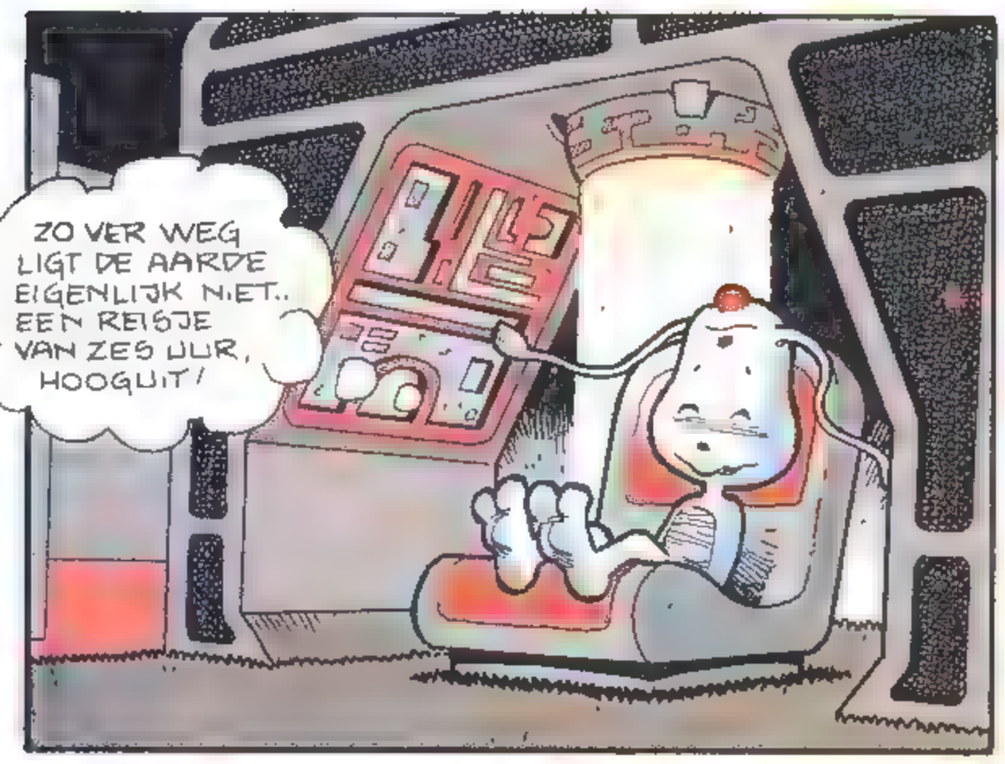

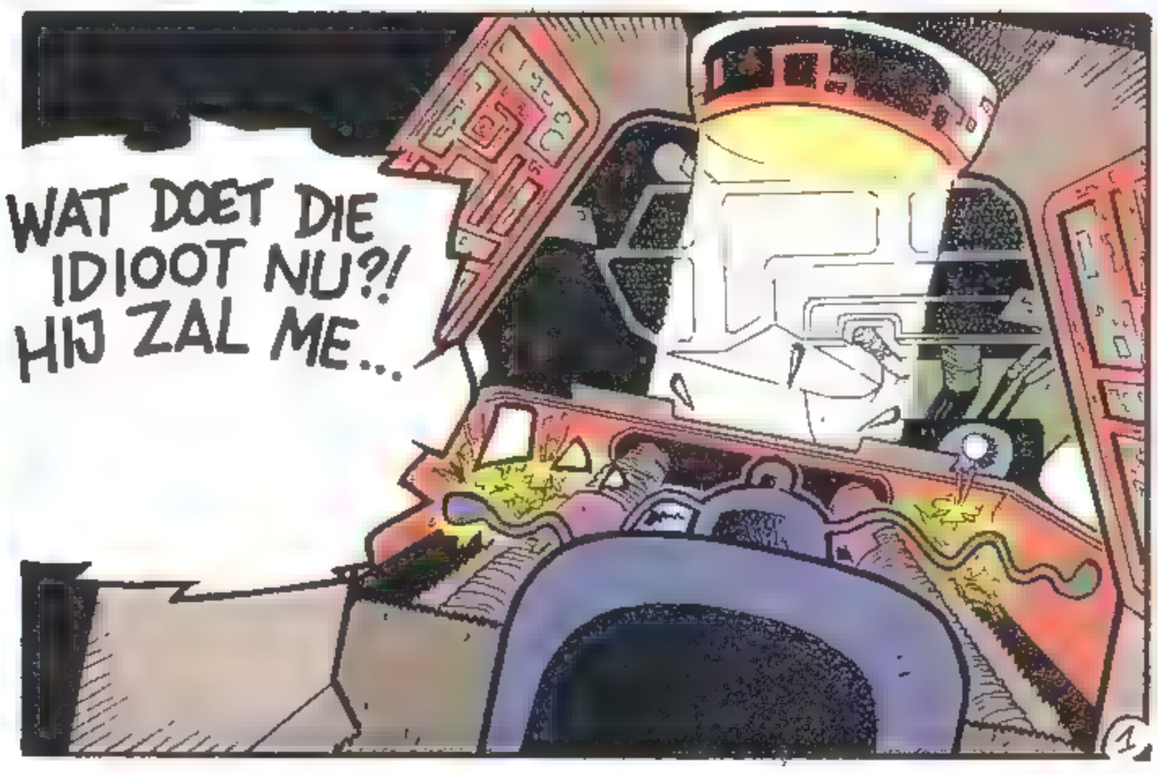

OH! OH! TIEN GRADEN NAAR LINKS, BLOOD 'N GUTS!

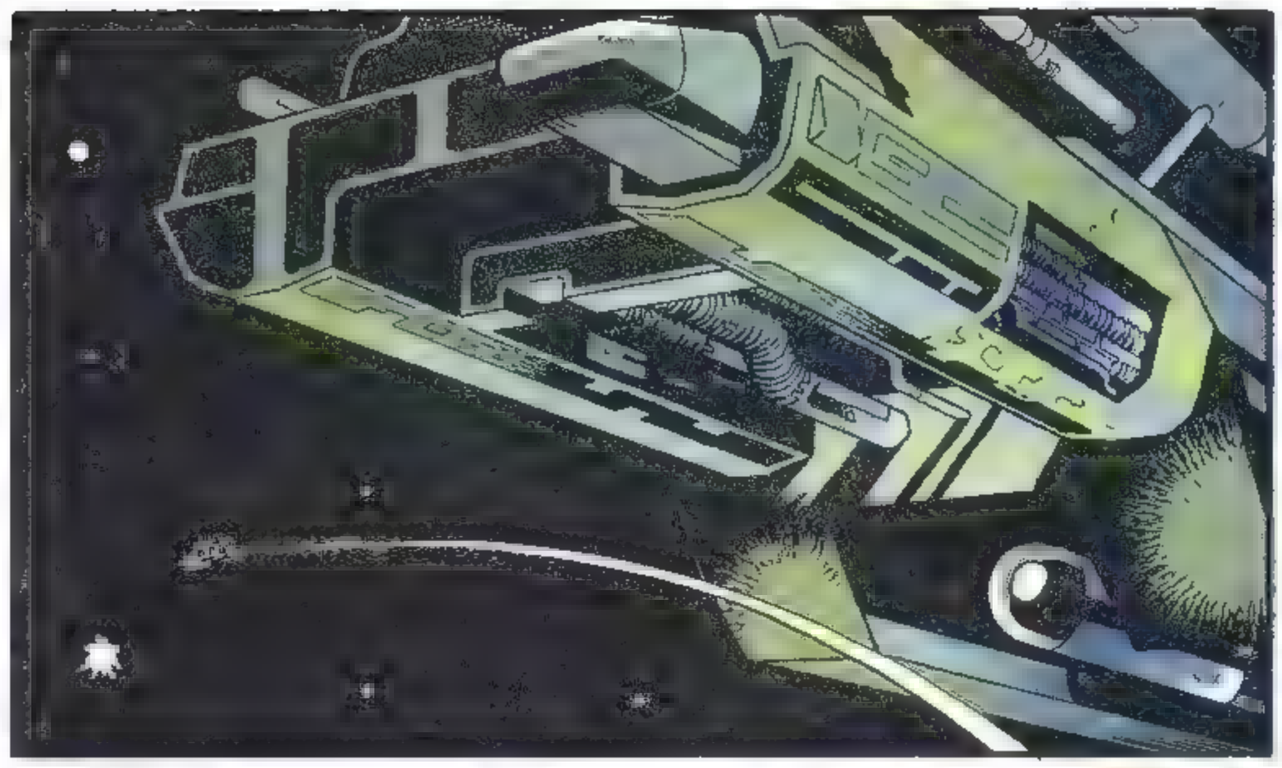

ZONDAGSPILOOT! DENKEN DAT ZE ALLES MOGEN, IN DIE BAKBEESTEN VAN ZE!
"IK VLIEG VOOR U". JA, M'N TANTE!

PFJOE! DAT SCHEELDE WEINIG! IK MAG MIJN CORRESPONDENTE WEL DANKBAAR ZIJN! VOLGENS MIJ HEB IK 'N HEEL GEVOELIG PERSOONTJE GETROFFEN...

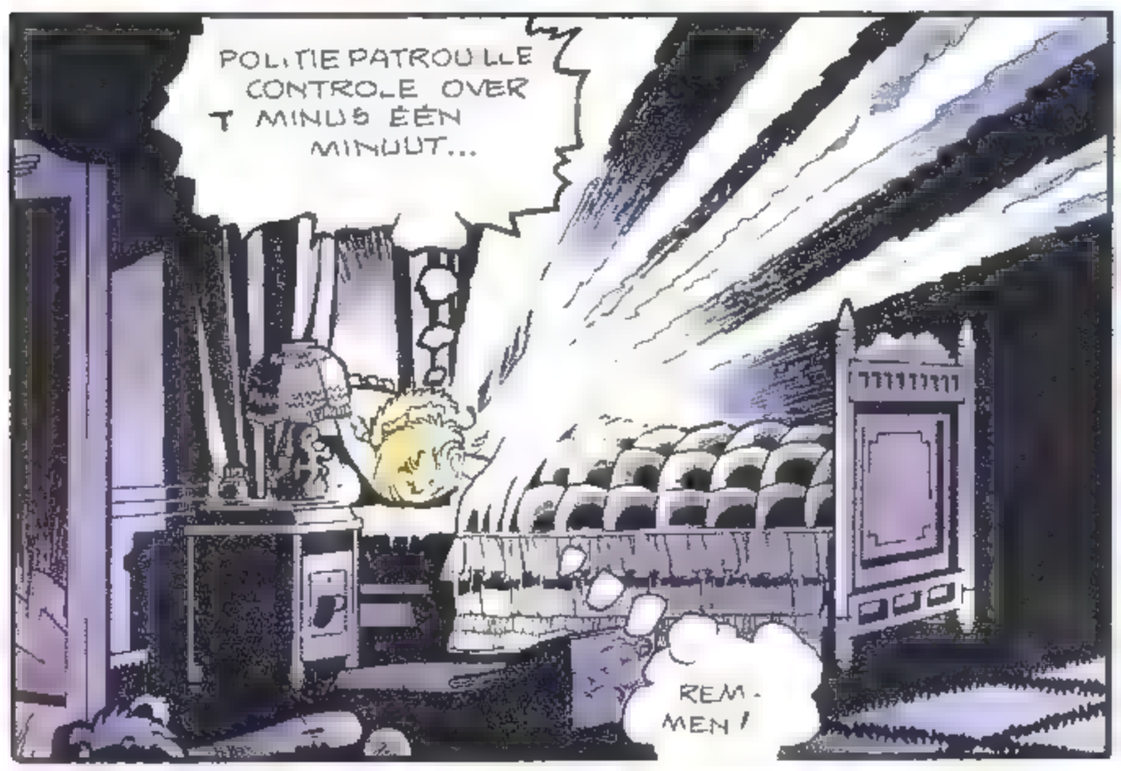
POLITIEPATROUILLE CONTROLE OVER T MINUS ÉÉN MINUUT...
REM-MEN!

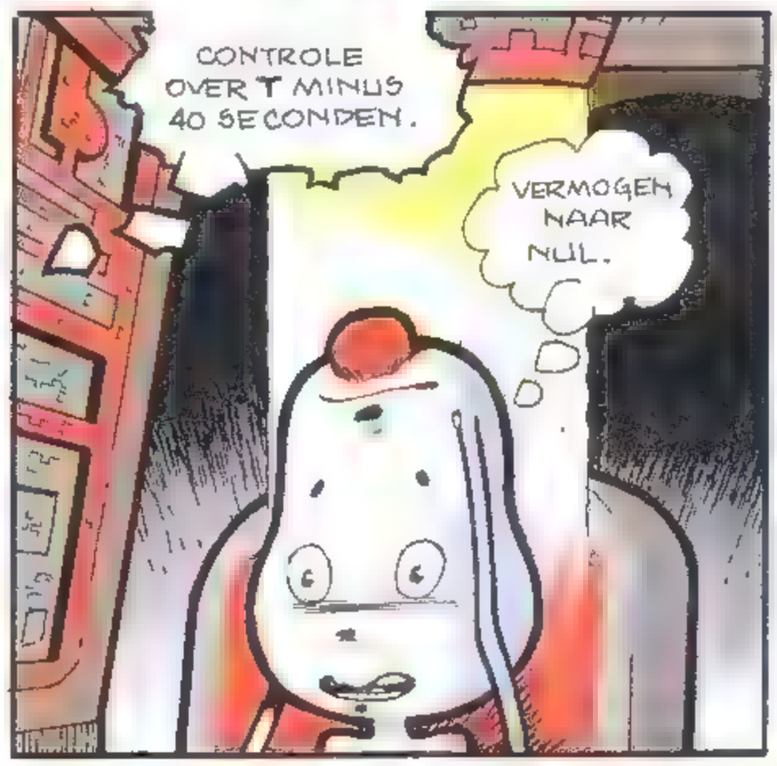
CONTROLE OVER T MINUS 40 SECONDEN.
VERMOGEN NAAR NUL.

PATROUILLE IN ZICHT. CONTROLE OVER T MINUS 20 SECONDEN.
STOP-PEN.

STIK, DE COPS! WAAR HEB IK MIJN RIJBEWIJS GELATEN?

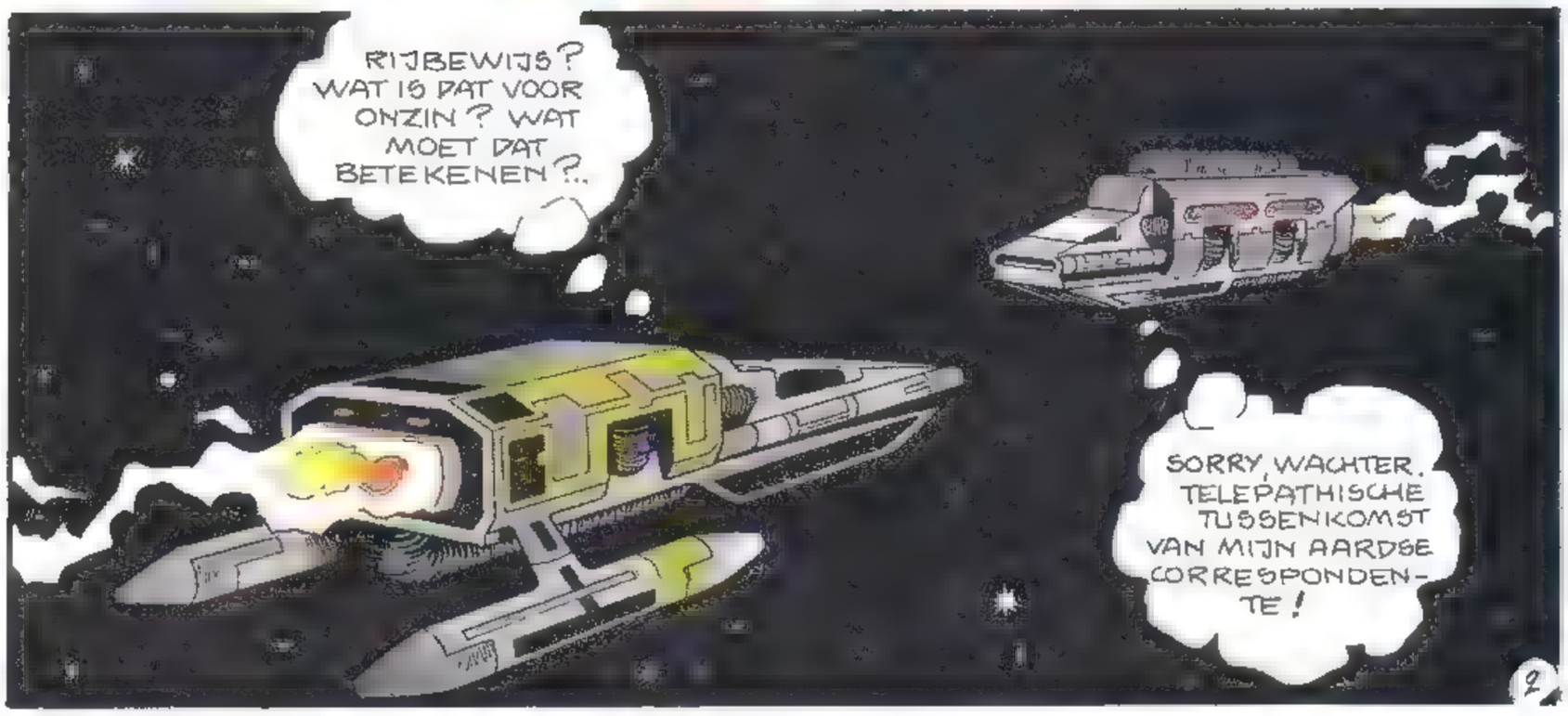
RIJBEWIJS? WAT IS DAT VOOR ONZIN? WAT MOET DAT BETEKENEN?..
SORRY, WACHTER. TELEPATHISCHE TUSSENKOMST VAN MIJN AARDSE CORRESPONDENTE!

GOLDEN ISLAND

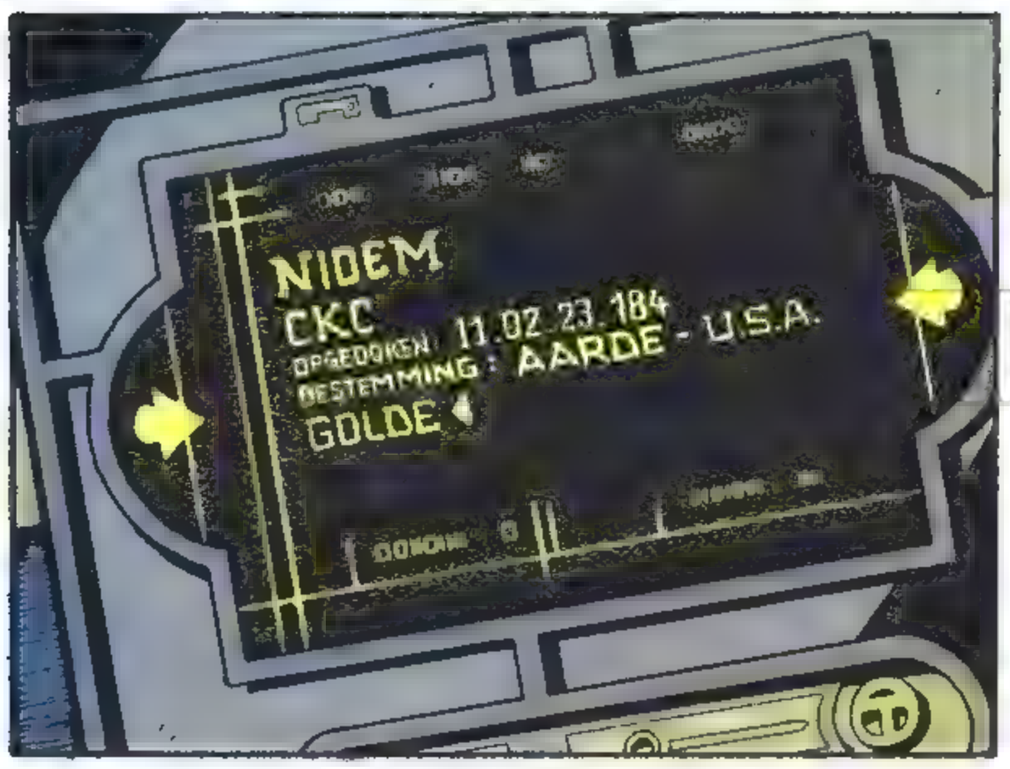

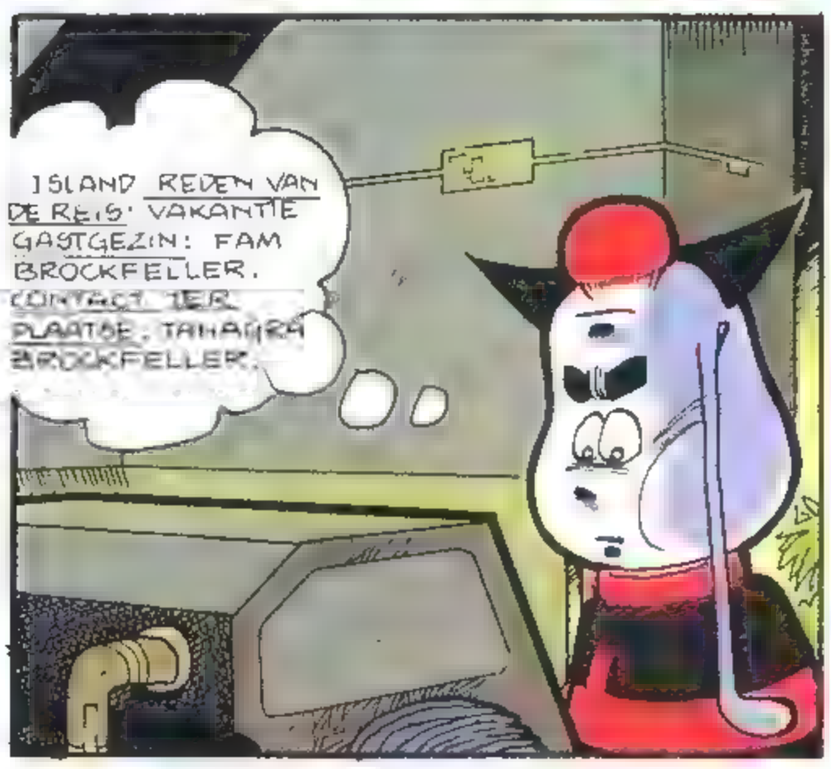

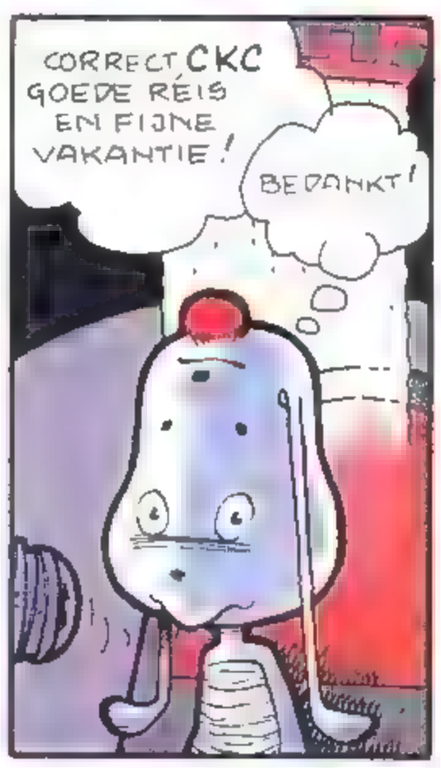

LIEG NIET! IK HEB DE PEST AAN HUICHELAARS DIE NIET DENKEN WAT ZE ZEGGEN! IK DENK HET JULLIE RONDUIT, KERELS!

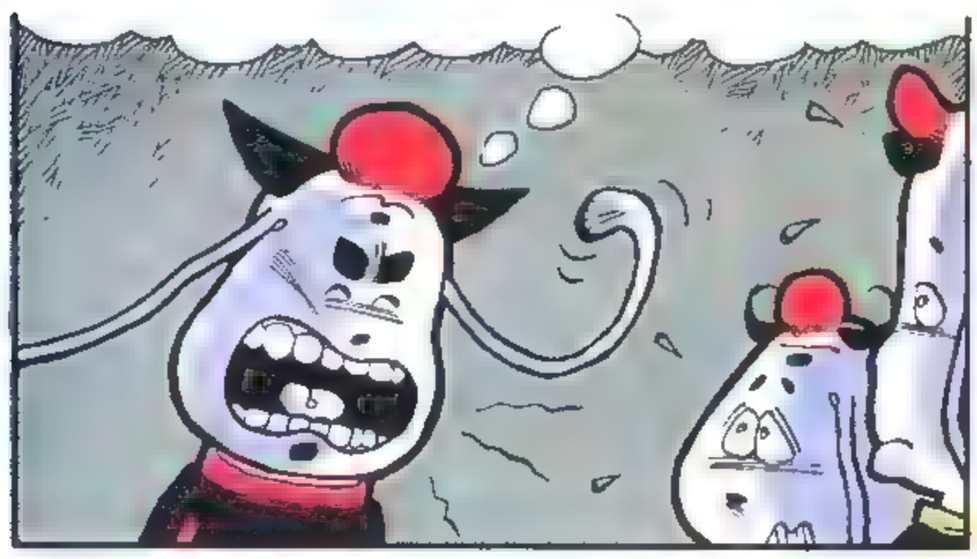

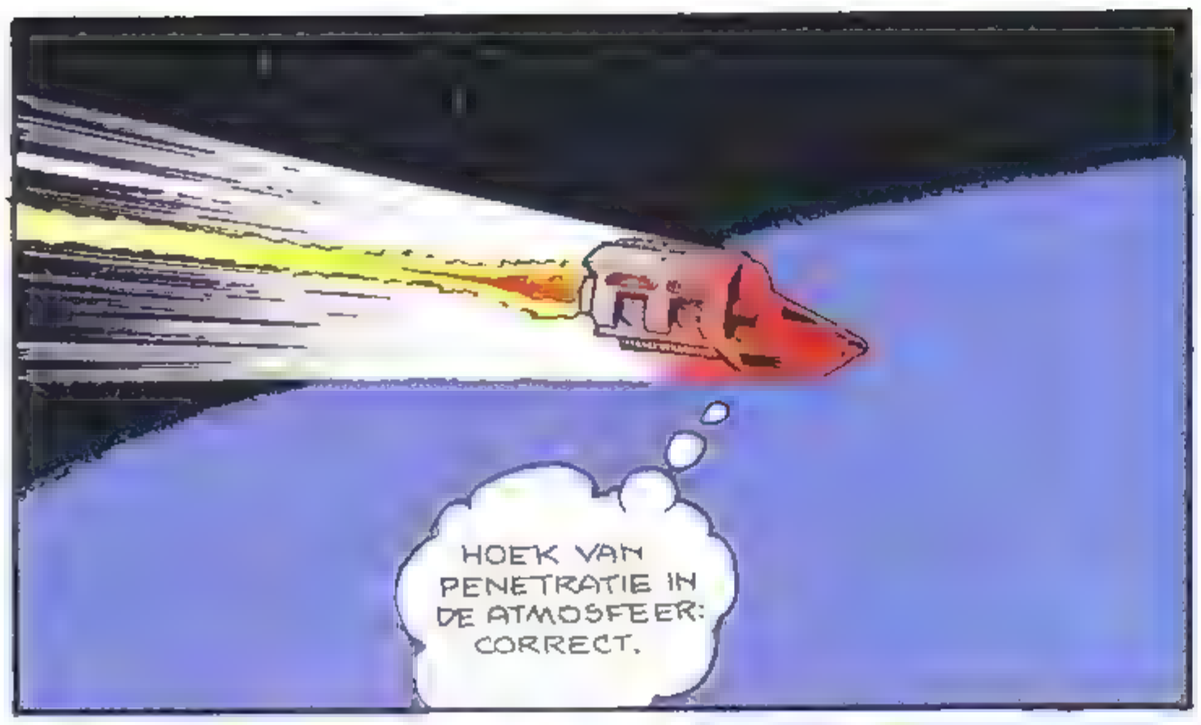
HOEK VAN PENETRATIE IN DE ATMOSFEER: CORRECT.

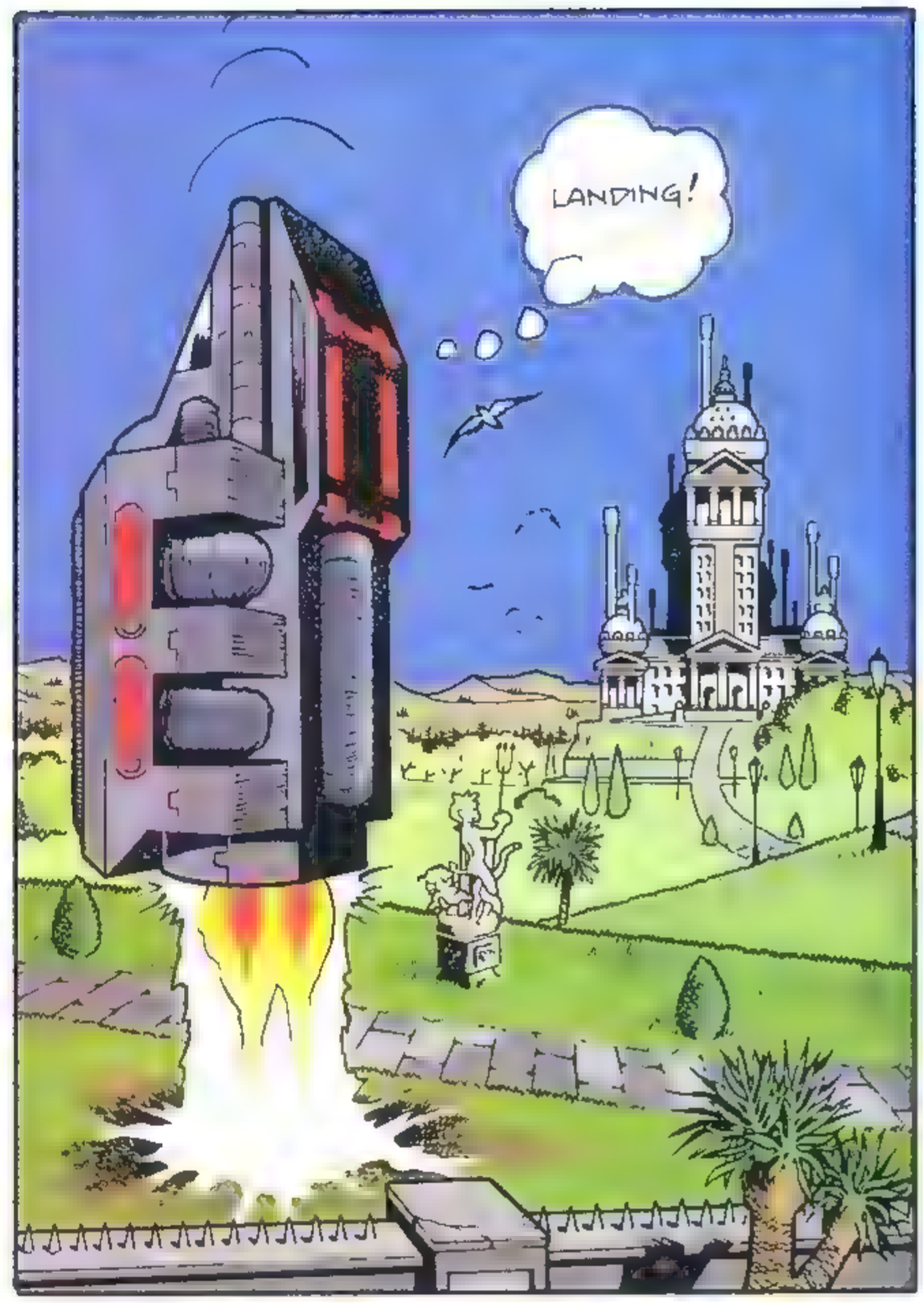
LANDING!

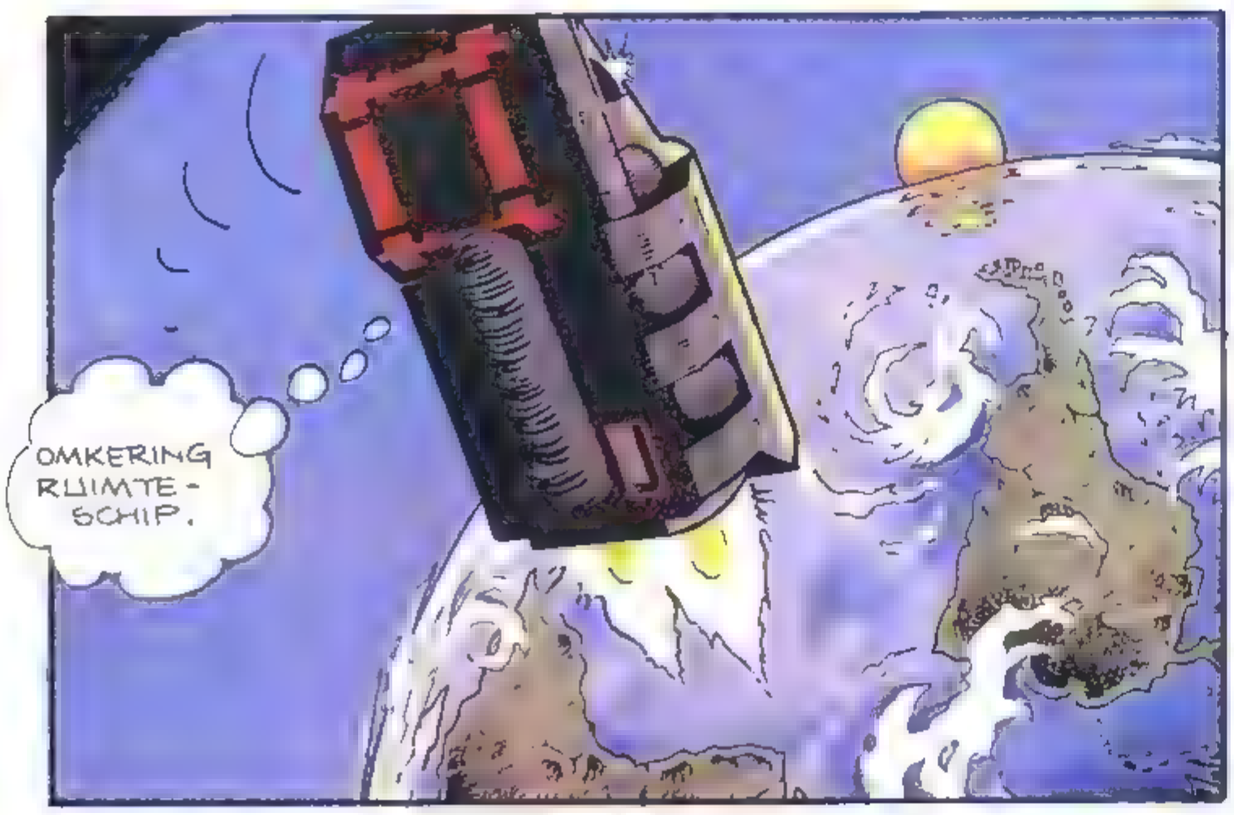
OMKERING RUIMTE-SCHIP.

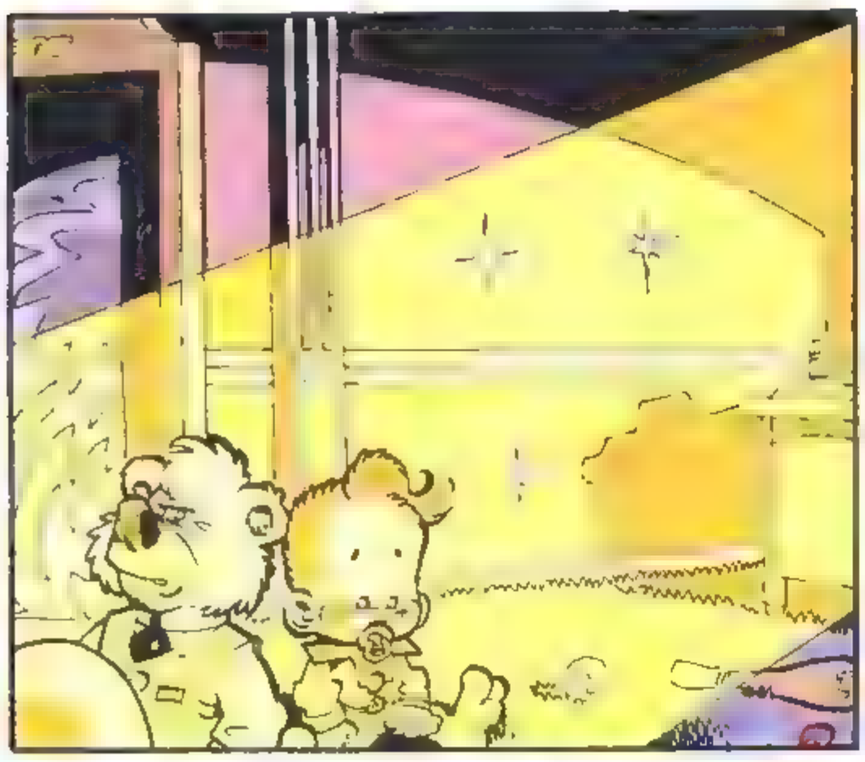

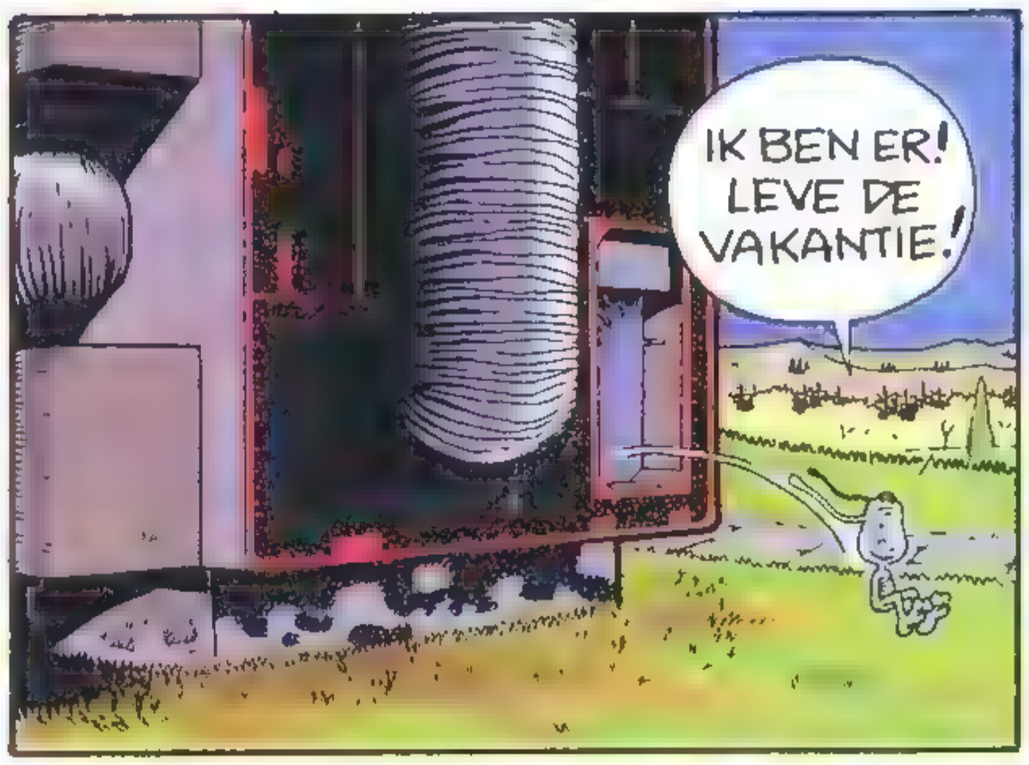
IK BEN ER! LEVE DE VAKANTIE!

BOEH WAT EEN VREEMDE DROOM! IK WAS IN DE HEMEL IN EEN RAAR TOESTEL..

EEN RAAR TOESTEL DAT TUSSEN DE STERREN VLOOG

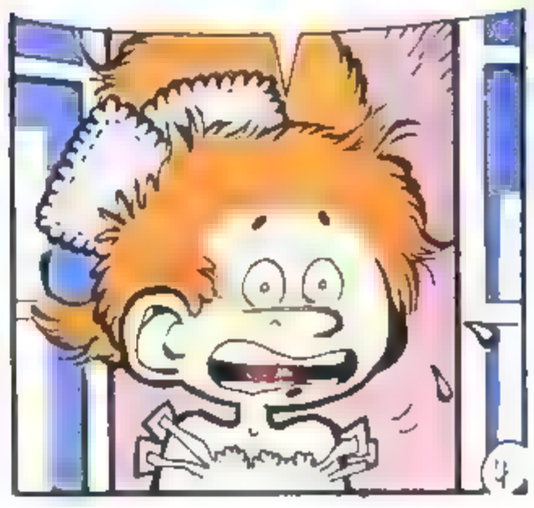
HET...HET RARE TOESTEL! HET STAAT IN DE TUIN!

IK... IK MOET DADDY WAARSCHUWEN! WAT IS DAT VOOR EEN DING ?!!?

AAAH!

EEN... EEN DINGES! EEN MARSMAN!

IK SNAP 'T AL! IK DROOM NOG STEEDS! GAUW WEER NAAR BED OM WAKKER TE WORDEN!
POF
TAGADAPAGADA

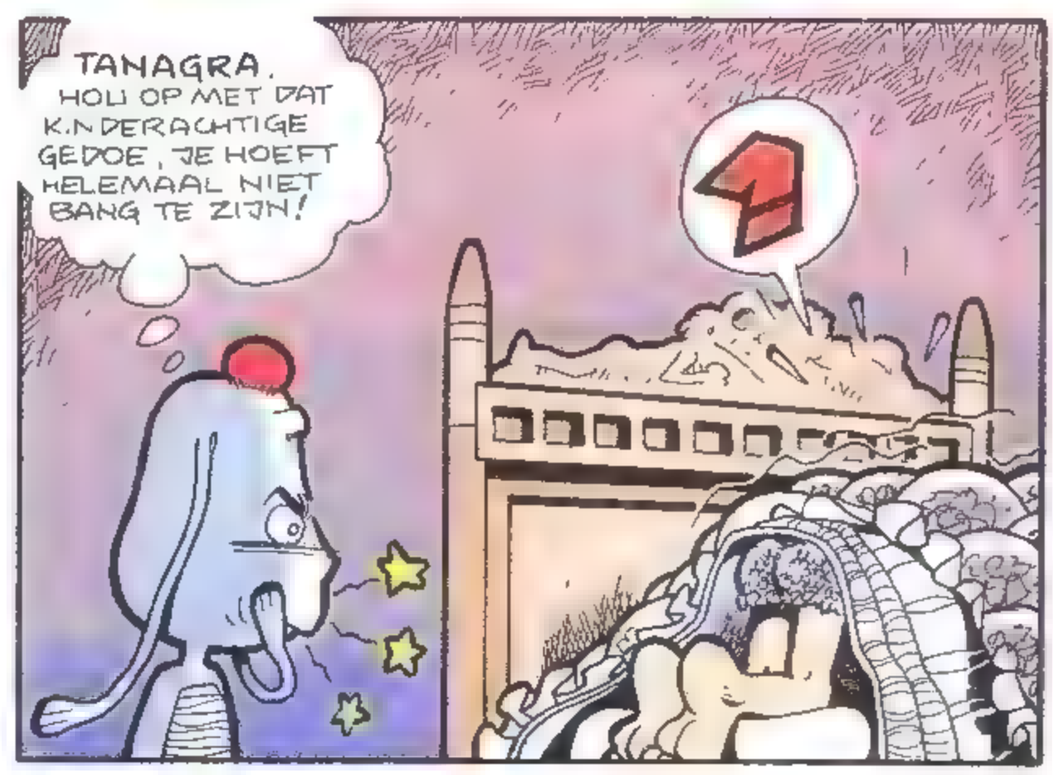
TANAGRA. HOU OP MET DAT KINDERACHTIGE GEDOE, JE HOEFT HELEMAAL NIET BANG TE ZIJN!

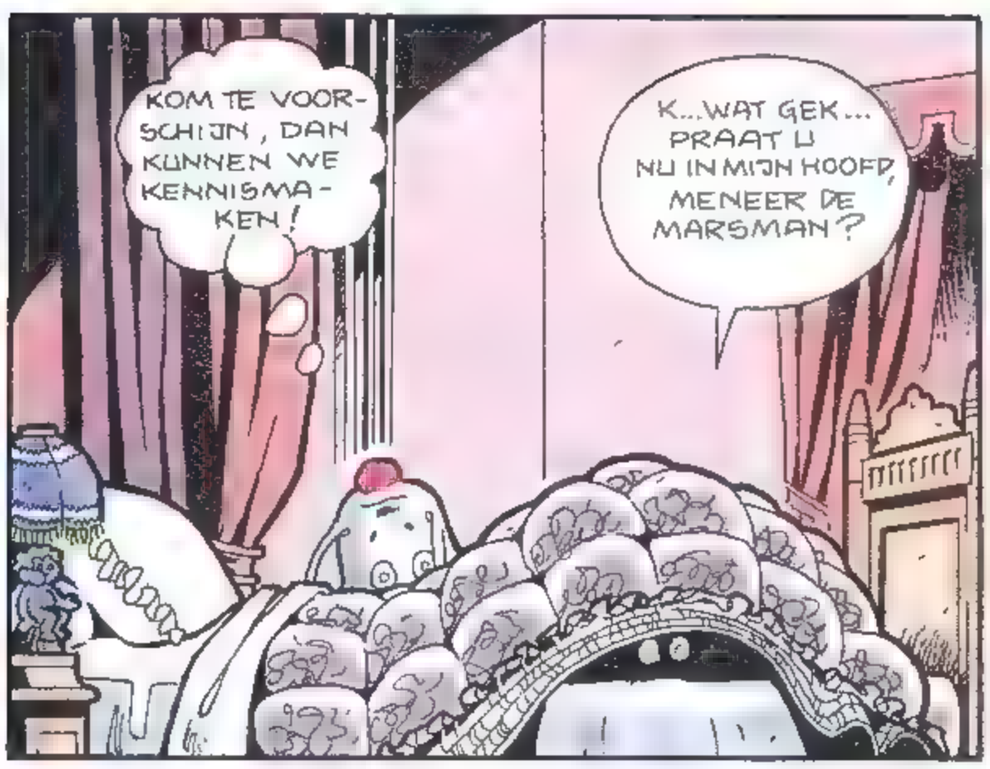
KOM TE VOORSCHIJN, DAN KUNNEN WE KENNISMAKEN!
K...WAT GEK... PRAAT U NU IN MIJN HOOFD, MENEER DE MARSMAN?

ALS JE IETS WILT MEEDELEN MOET JE 'T DENKEN, NIET ZEGGEN!

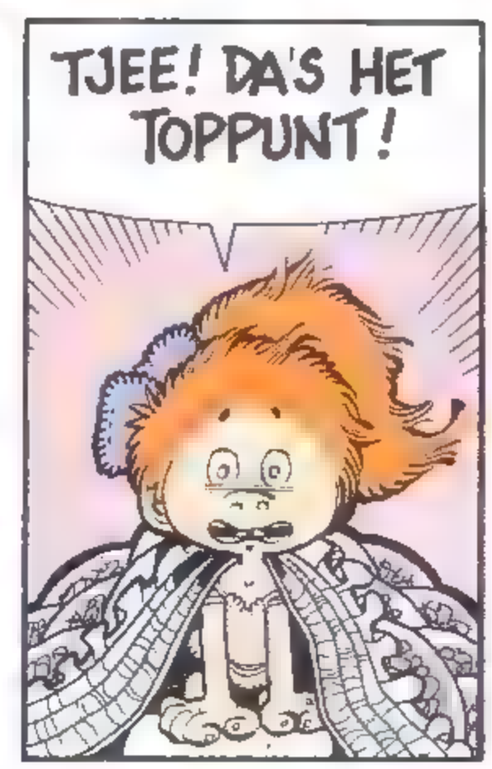
TJEE! DA'S HET TOPPUNT!

WAT? JE MOET 'T DENKEN, NIET ZEGGEN! WIJ HEBBEN EEN OUD GEZEGDE: "DENK HELDER WAT JE BEDENKT, DAN KOMEN DE GEDACHTEN OM HET TE DENKEN VANZELF".

IK ZEI: TJEE, DA'S HET TOPPUNT. WIE BENT U? WAT KOMT U HIER DOEN?

MIJN NAAM IS NIOEM CKC EN IK KOM HIER VAKANTIE HOUDEN ZOALS AFGESPROKEN...
ZOALS AFGESPROKEN?...
Tsili 88

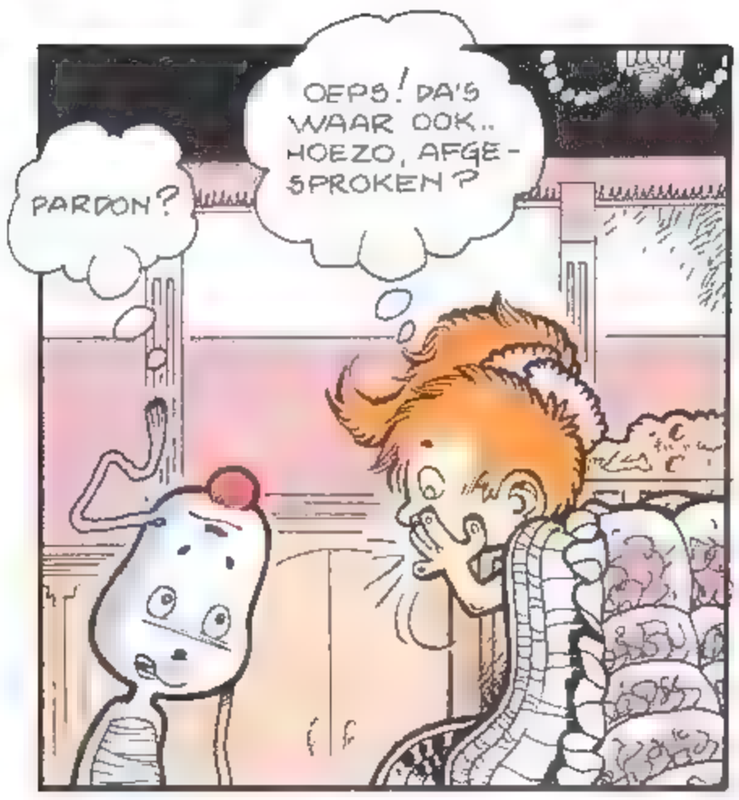
PARDON?
OEPS! DA'S WAAR OOK.. HOEZO, AFGESPROKEN?

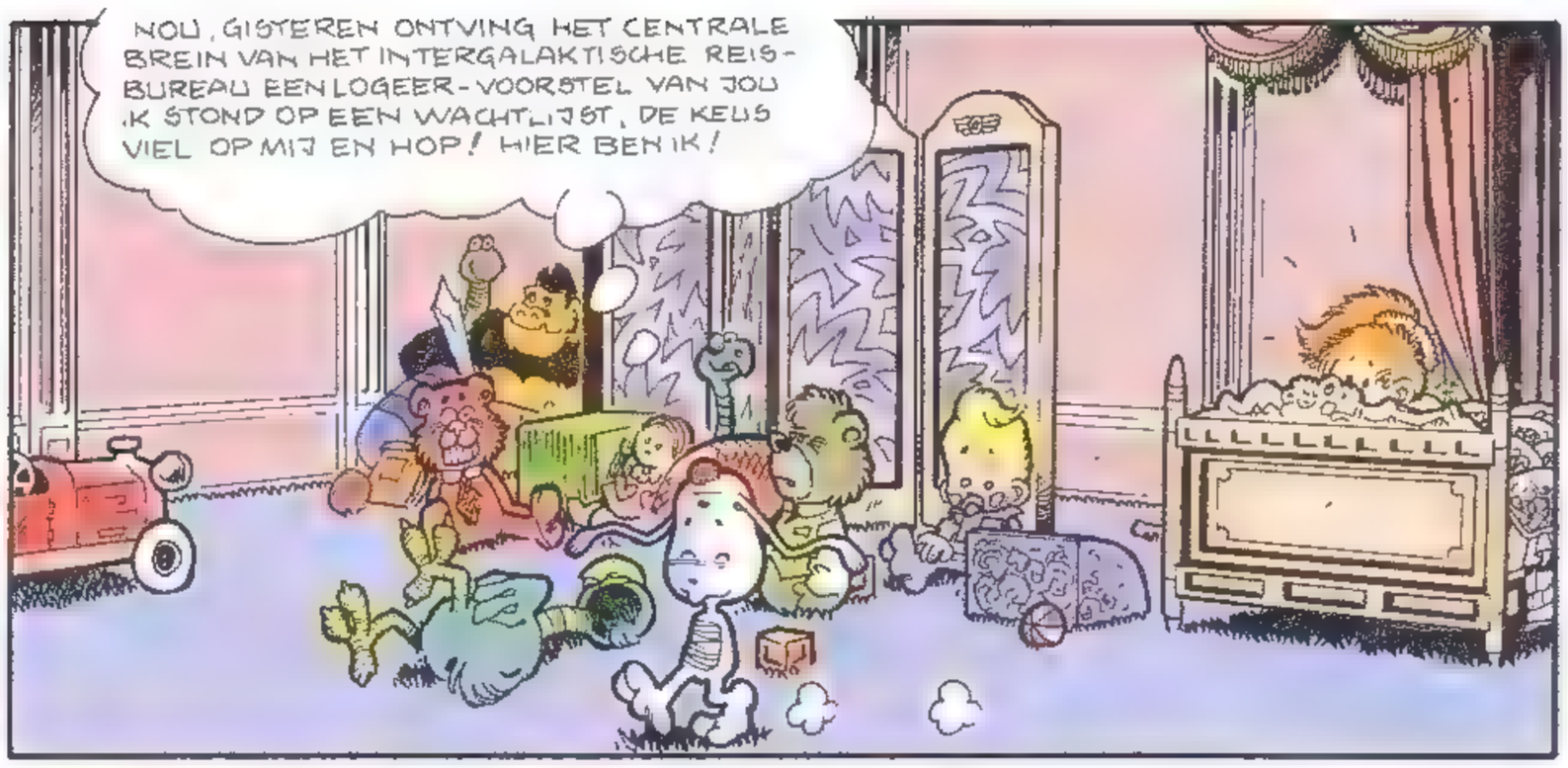
NOU, GISTEREN ONTVING HET CENTRALE BREIN VAN HET INTERGALAKTISCHE REISBUREAU EEN LOGEER-VOORSTEL VAN JOU. IK STOND OP EEN WACHTLIJST, DE KEUS VIEL OP MIJ EN HOP! HIER BEN IK!

INTERGALAKTISCH REISBUREAU? LOGEER-VOORSTEL? WAT IS DAT VOOR ONZIN?

JE WILT TOCH NIET ZEGGEN DAT JE GOLVEN NAAR ONS CENTRALE BREIN HEBT GESTUURD ZONDER HET TE WETEN!

GOLVEN?!!? OH JEETJE! IK SNAP HET! MIJN ONGELUK!

WAT?
IK... HEB EEN STROOMSTOOT GEKREGEN... EEN BLIKSEMINSLAG... DENKT U DAT DAT DE VERKLARING IS?

JE MAG WEL JIJ ZEGGEN, HOOR... WE ZIJN EVEN OUD... JA, DAT KAN EEN VERKLARING ZIJN...

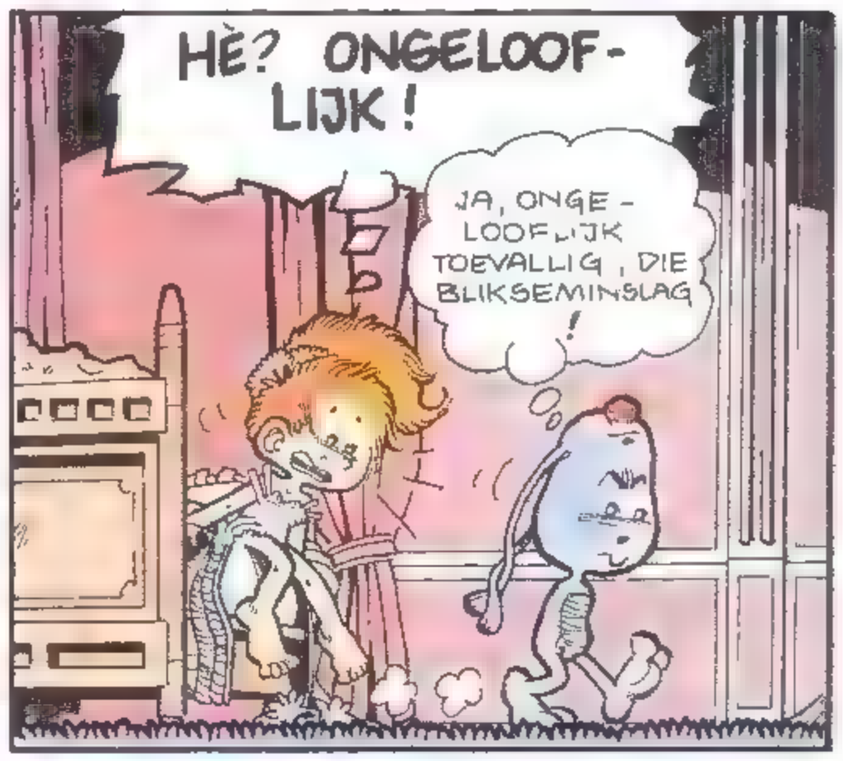
HÈ? ONGELOOFLIJK!
JA, ONGELOOFLIJK TOEVALLIG, DIE BLIKSEMINSLAG!

NEE.. DAT... DAT JIJ EVEN OUD BENT ALS IK! JOUW OUDERS HEBBEN JE DUS ALLEEN LATEN GAAN! OP ZO'N GROTE REIS!
TJEE, ZEG!

IK ZAL HET JE UITLEGGEN.. IN CIJFERS ZIJN WE WEL EVEN OUD MAAR OP MIJN PLANEET KOMT 8 JAAR OVEREEN MET 96 JAAR OP JULLIE PLANEET!...

HÈ?
JA, EEN EENHEID VAN ONZE TIJD KOMT OVEREEN MET TWAALF EENHEDEN VAN DIE VAN JULLIE...

DE TIJD IS OVERAL HETZELFDE, MAAR DE INDELING IS OP ELKE PLANEET WEER ANDERS... ALLEEN DE TIJDREKENINGEN VERSCHILLEN... EN EEN SECONDE BIJ JULLIE STAAT GELIJK MET TWAALF BIJ ONS, EEN UUR MET TWAALF UUR, EEN MAAND MET EEN JAAR, ENZO-VOORTS..

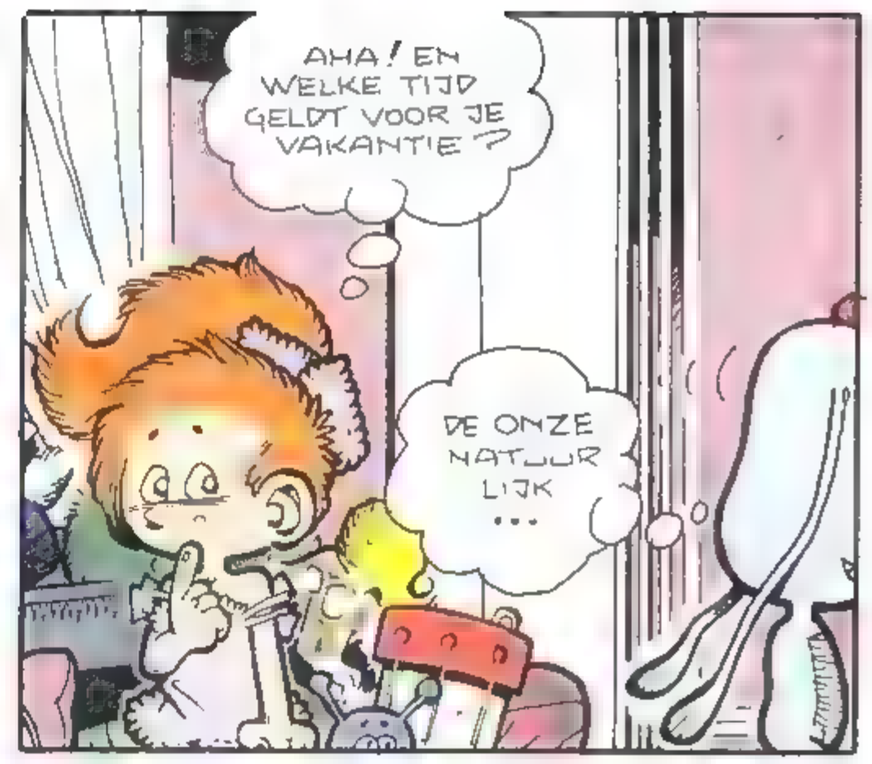
AHA! EN WELKE TIJD GELDT VOOR JE VAKANTIE?
DE ONZE NATUURLIJK ...

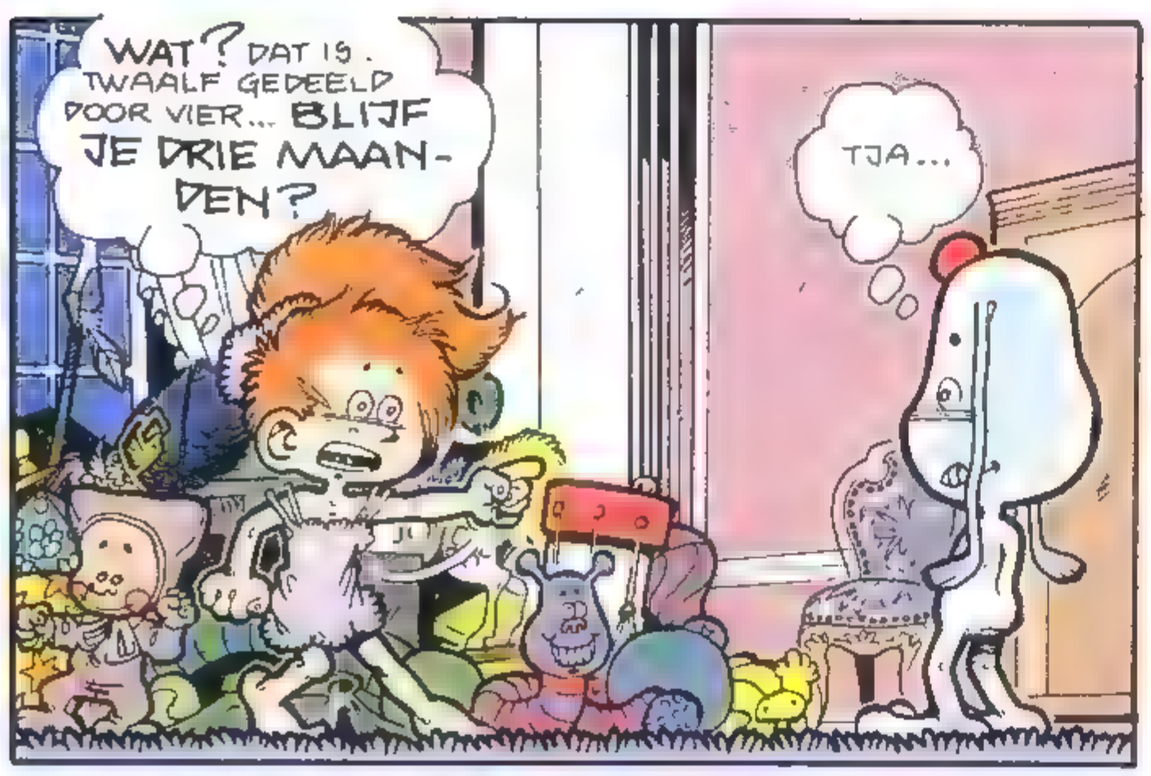
WAT? DAT IS TWAALF GEDEELD DOOR VIER... BLIJF JE DRIE MAANDEN?
TJA...

O, IK VIND HET BEST! MAAR WE ZULLEN MIJN OUDERS WEL HET ÉÉN EN ANDER MOETEN UITLEGGEN!

HOEFT NIET. IK HEB JE NOG NIET ALLES VERTELD... WACHT MAAR

HA, TANAGRA! NU AL OP, LIEFJE? JE BENT ER VROEG BIJ VANDAAG!
OEPS! DAAR IS MOMMY, VERSTOP JE!

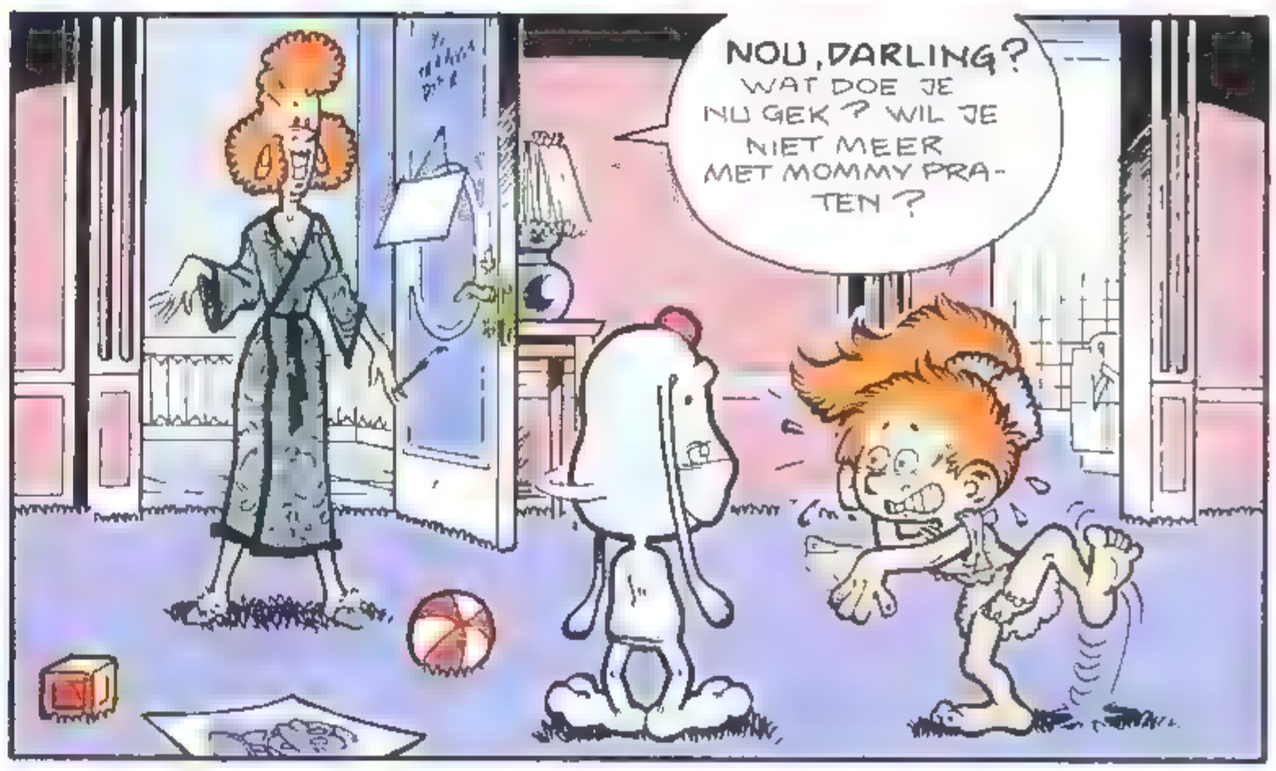
NOU, DARLING? WAT DOE JE NU GEK? WIL JE NIET MEER MET MOMMY PRATEN?

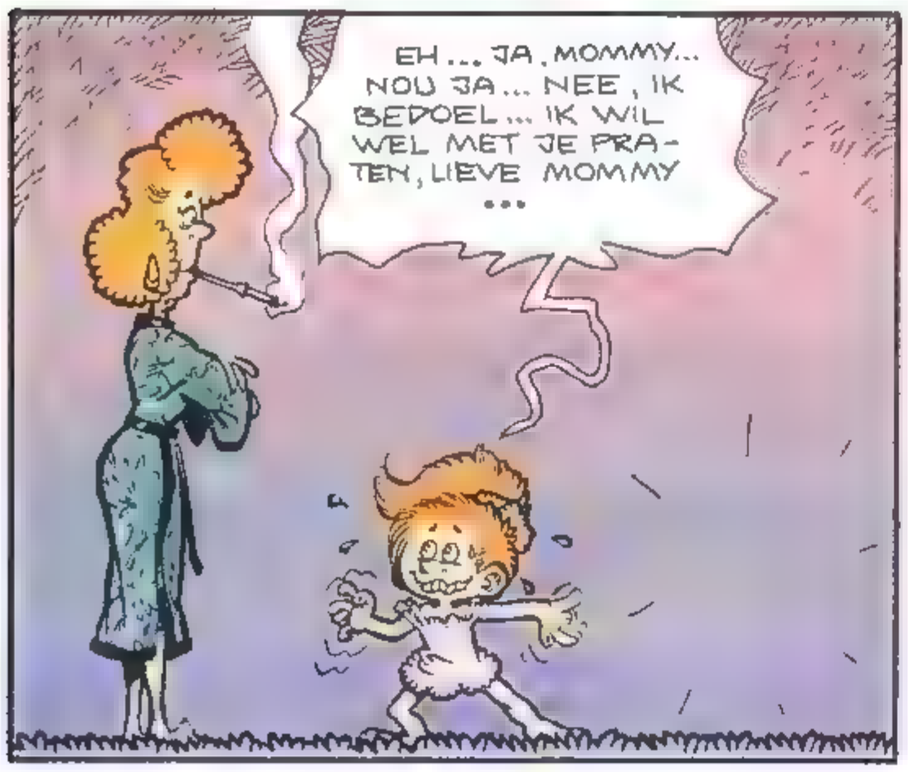
EH... JA, MOMMY... NOU JA... NEE, IK BEDOEL... IK WIL WEL MET JE PRATEN, LIEVE MOMMY ...

WAT DOE JE VREEMD VANMORGEN... VOORUIT, KLEED JE AAN EN KOM ONTBIJTEN...
JA, MOMMY.

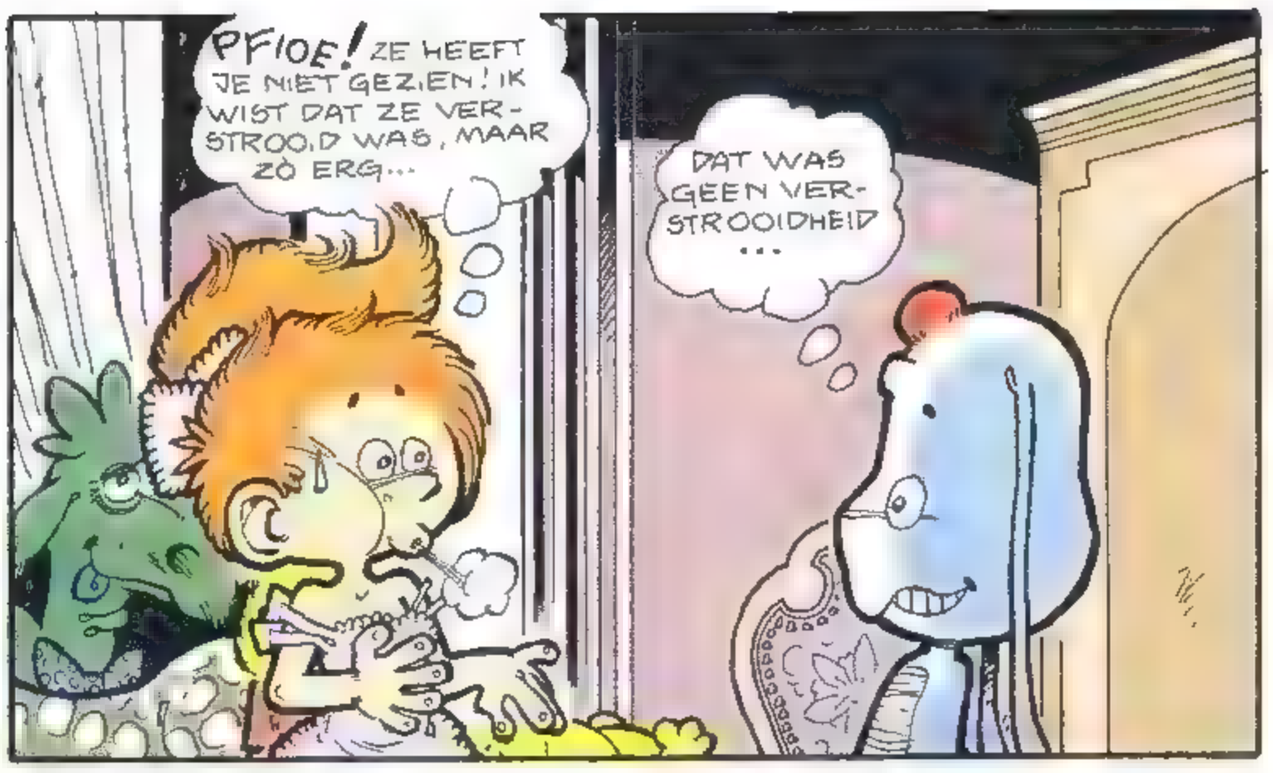
PFIOE! ZE HEEFT JE NIET GEZIEN! IK WIST DAT ZE VERSTROOID WAS, MAAR ZÒ ERG...
DAT WAS GEEN VERSTROOIDHEID ...

ZE HEEFT ME NIET GEZIEN OMDAT ZE ME NIET KAN ZIEN! EN ANDERE AARDLINGEN EVENMIN! ALLEEN JIJ KUNT ME ZIEN... EN JIJ BENT OOK DE ENIGE DIE MIJN GEDACHTEN KAN VERSTAAN!
AH!

MAAR IK VERSTA DIE VAN ANDERE AARDLINGEN OOK... EN OP DIT MOMENT DENKT JE MOEDER EROVER MET JE NAAR DE DOKTER TE GAAN, ZE MAAKT ZICH ONGERUST OVER JE! HAHA
HOHO

HIHIHI! DIE CKC! IK DENK DAT WE VEEL LOL ZULLEN HEBBEN SAMEN!
JA, MAAR ZEG MAAR NIOEM, CKC IS MIJN ACHTERNAAM!

AH.. EH... GOED, NIOEM... MAAR HET GEKSTE IS NOG DAT WE DEZELFDE TAAL SPREKEN, DAT WE ELKAAR VERSTAAN!

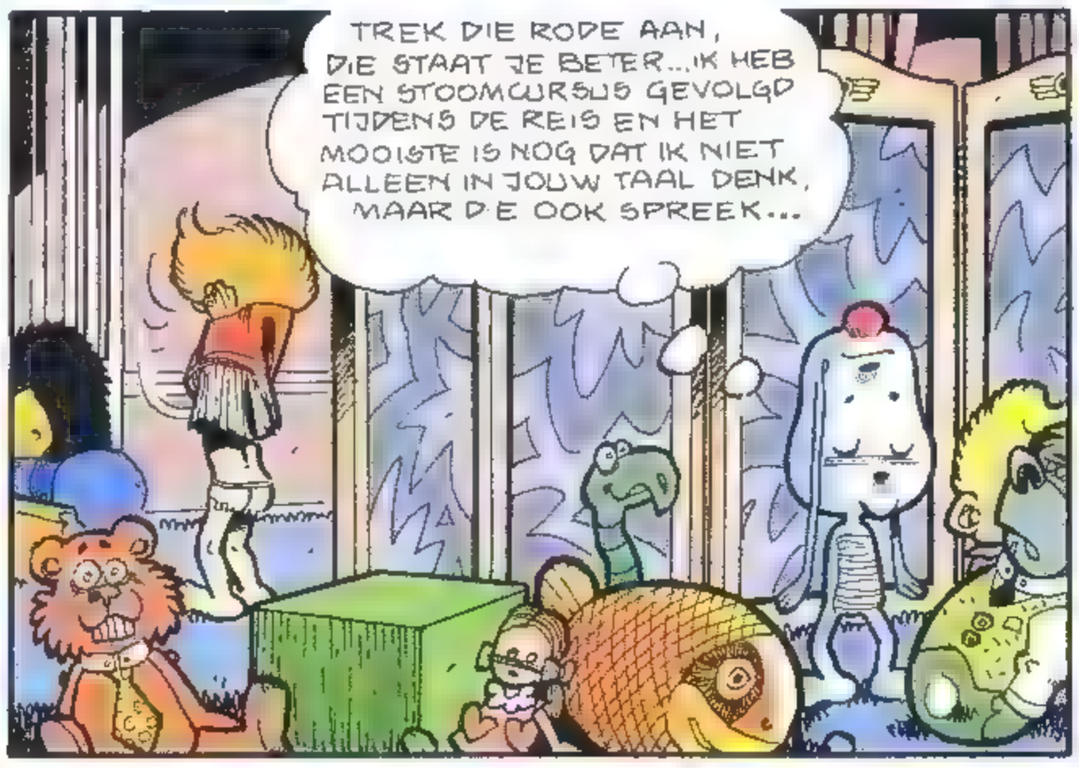
TREK DIE RODE AAN, DIE STAAT JE BETER... IK HEB EEN STOOMCURSUS GEVOLGD TIJDENS DE REIS EN HET MOOISTE IS NOG DAT IK NIET ALLEEN IN JOUW TAAL DENK, MAAR DE OOK SPREEK...

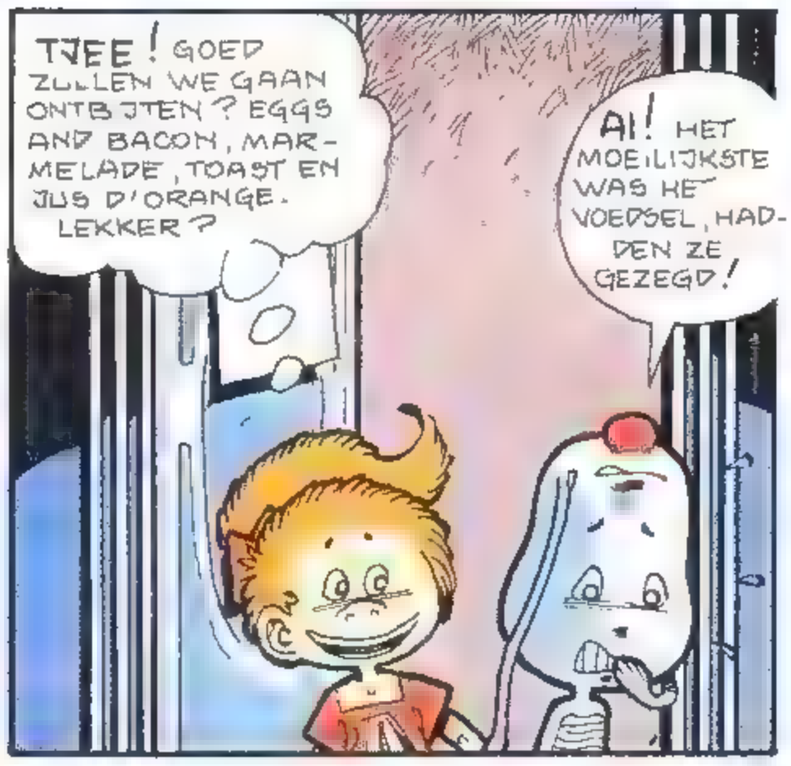
TEE! GOED ZULLEN WE GAAN ONTBIJTEN? EGGS AND BACON, MARMELADE, TOAST EN JUS D'ORANGE. LEKKER?
AI! HET MOEILIJKSTE WAS HET VOEDSEL, HADDEN ZE GEZEGD!

KIJK UIT WAT JE ZEGT, NIOEM, WANT JIJ VERSTAAT WEL NIET WAT IK HARDOP ZEG MAAR MIJN OREN WERKEN PRIMA!
DIDGÉ+TSILI 88
EINDE
8
VAN DEZE EPISODE

DE MAN AAN DE TOP

Interview met Lombard-directeur ROB HARREN

Rob Harren (45) is de nieuwe algemeen-directeur van uitgeverij Lombard. Officieel is hij nu een half jaar in functie, maar in die korte tijd ontwikkelde hij een verbazend aantal nieuwe projecten. Over twee nummers geven we daarvan een - voorlopig - overzicht. In dit nummer bieden we je de gelegenheid wat nader kennis te maken met Rob Harren en met zijn ideeën over het vak dat hij nu al zo'n vijfentwintig jaar uitoefent: uitgever.

Business

Een van je meest opvallende ideeën als uitgever was de Dommel-tekenfilmserie die momenteel op de Nederlandse televisie te zien is. Het lijkt nogal ongebruikelijk: een uitgever van boeken en tijdschriften die zich plotseling met televisie bemoeit. Maar volgens jou hoort dat bij het vak van uitgever. Je moet proberen optimaal gebruik te maken van het materiaal dat je in huis hebt?

''Ja, vroeger had je uitgevers die zich niet bekommerden om alles wat je ernaast kon doen. Ze hielden zich uitsluitend bezig met het uitgeven van boeken. Dat kan je je met de huidige mediaontwikkelingen niet meer veroorloven. Je bent wel verplicht naar andere media te zoeken, anders verlies je het contact met je publiek. En het publiek *vraagt* ook om andere producten dan alleen die strips.
Kijk, als uitgever heb je twee opdrachten. Je runt de bestaande *business*, op een zo goed mogelijke manier. Efficient en voor iedereen zo rendabel mogelijk. En daarnaast ga je op zoek naar nieuwe producten, want uitgeven is ondernemen. En we weten allemaal: als je met vijf nieuwe tijdschriften op de markt komt, weet je zeker dat er drie mislukken, dat er een net quitte speelt en dat de vijfde winst maakt. Zo moet je blijven zoeken. En dat is de kant van het vak die mij aantrekt.''

Jong talent

Is je ervaring op dat punt de reden dat Lombard je naar Brussel heeft gehaald?

''Ik denk dat ze het hebben gedaan omdat Nederlanders de reputatie hebben efficient te zijn. En dat konden ze bij Lombard zeker gebruiken. Ik moet wel zeggen dat Lombard uniek is: zelf ben ik Nederlander, m'n adjunct-directeuris een Fransman, maar er zitten ook Belgen in de directie. M'n literair directeur Duchâteau is een Waal, m'n artistiek directeur Bob de Moor een Vlaming. Dat internationale karakter van het bedrijf trekt mij als Nederlander aan.''

Wat houden de fucnties van Duchâteau en De Moor precies in?

''Hun belangrijkste taak is het begeleiden van jong talent. Dat is voor een uitgever van levensbelang. De oudere stripmakers hebben echt geen begeleiding nodig, die verstaan hun vak. Maar over het algemeen hebben ze geen tijd jonge auteurs op te leiden. Voor jonge stripmakers is het natuurlijk heel aantrekkelijk dat ze bij Lombard verzekerd zijn van een professionele begeleiding door vakmensen die hun sporen hebben verdiend.''

Rob Harren met zijn grote vriend Dommel

Had je het gevoel dat het tekenaarsbestand bij Lombard bezig was te vergrijzen?

"Ja, het mankeerde aan jong talent. Maar als ik nu naar de uitgeverij kijk, zie ik dat er heel wat jonge stripmakers een kans krijgen. Buiten de Nederlandse tekenaars die hier nooit aan bod kwamen... (lacht). Al wil ik iemand als *Hans G. Kresse* niet als een veelbelovende beginner aanmerken. Lombard was altijd een Belgisch-Frans bedrijf. Het personeel sprak over het algemeen alleen Frans, dus de communicatie met Nederlandse tekenaars verliep niet vlot. Een van de gevolgen was dat de grote namen bij vrijwel alle stripuitgevers Franstalige Belgen waren: Greg, Roba, Peyo. Voor iemand als Willy Vandersteen werd bij wijze van spreken de neus opgehaald... En als ik dan zei: er worden er vijf miljoen van verkocht, dan geloofden ze je niet."

De markt is internationaal

"Ik vind dat er heel wat Nederlandse auteurs zijn die zeker niet onderdoen voor hun Franse collega's. Alleen hebben ze nooit die kans gekregen. Ik blijf Nederlander en ik vind dat ook dat talent een kans moet krijgen, zeker in een verenigd Europa. Ik merkte dat Nederlandse stripmakers ook zelf de kans grepen, van: Goh, er zit nu een Nederlander in Brussel, dan kunnen we eindelijk 'ns met ze praten. Ik wil ook hun een toegang tot de Franse markt geven, die heel lang onbereikbaar voor ze is geweest. Want bijna geen enkele tekenaar kan van alleen de Nederlandse markt leven."

Claudia Brücken

Op die manier kwamen Peter de Smet en Minck Oosterveer met hun strips *Viva Zapapa* en *Claudia Brucken* naar Kuifje, en er zullen meer auteurs volgen. Peter de Smet introduceerde Dick Matena, die momenteel werkt aan een verhaal over het leven van Vincent van Gogh, dat volgend jaar in de reeks Verhalen en Legenden zal verschijnen. Op zijn beurt introduceerde Dick Matena de *grand old man* van het Nederlandse beeldverhaal, Hans G. Kresse. Hij zal een groot epos van zo'n 200 pagina's tekenen over het leven van *Dzjengis Khan*. Een andere Nederlandse tekenaar die aan een verhaal voor Kuifje werkt, is Jack Staller. Het gaat over de *Flying Tigers*, Amerikaanse piloten tijdens de Japans-Chinese oorlog.

Maar de belangstelling van Rob Harren beperkt zich niet tot zijn landgenoten: "Als er straks interessante Duitse auteurs hun opwachting maken, moeten ook zij hun kans krijgen. Via Rosinski, van huis uit een Pool, hebben we kennis gemaakt met een aantal fabuleuze Poolse talenten. En *waarom niet?* De markt is internationaal.

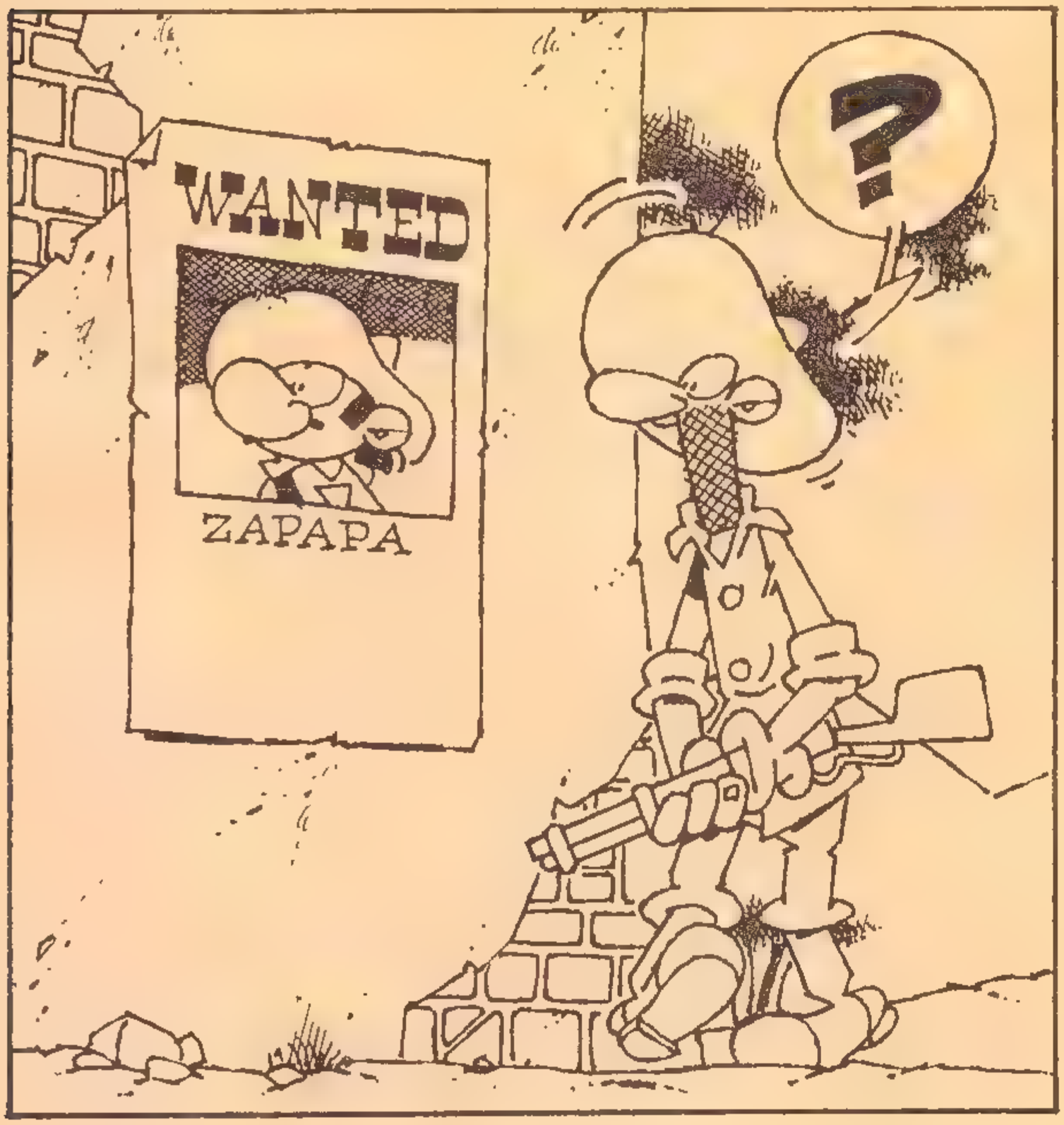

Viva Zapapa

Nieuw elan

In de nieuwe Collectie Clair-Obscur zal ook een verhaal van de Spaanse tekenaar Victor de la Fuente worden gepubliceerd. Je vertelde me dat het oor-

spronkelijk voor uitgeverij Casterman was gemaakt.

''Dat klopt. Er zijn nogal wat auteurs de laatste tijd die, ik weet het niet, worden aangetrokken door een nieuwe uitstraling, een nieuw elan, een nieuwe atmosfeer. Ik merk dat goede tekenaars die bij andere uitgevershuizen zitten, voorzichtig bij Lombard informeren. Ik zeg er meteen bij dat ik er niet van houd bij collega's de topauteurs weg te kopen. Ik ben daar toch wat voorzichtig in. Maar schijnbaar rommelt het in het wereldje en zijn stripmakers op zoek naar nieuwe wegen. Maar stel dat iemand als Berck bij Dupuis weg zou willen en mij *Sammy* aanbieden, dan zou ik dat niet snel doen. Ik heb liever dat zo iemand iets nieuws voor ons maakt.
Ik denk dat het voor een auteur ook een verkeerde zaak is als hij de serie die hij maakt, bij een andere uitgever voortzet. En voor een uitgever is het op de lange termijn interessanter om iets nieuws te hebben... Plus het feit dat ik nu tegen een auteur zeg - in deze tijd, vroeger kwam het niet zoveel voor - dat hij rustig iets voor een andere uitgever kan maken. Mark van Oppen heeft voor ons een prachtig boek gemaakt, *Solitaire*, dat in januari uitkomt, maar hij heeft ook strips voor Dupuis gemaakt en is bezig iets aan te bieden aan de Standaard. Dan zeg ik: je kunt rustig voor twee uitgevers werken. Ik denk dat dat goed is in de huidige tijd. Vroeger was een auteur, ja...''

Een soort kind van de uitgeverij?

''Precies, maar die situatie bestaat nu niet meer.''

Een stripmaker is nu een vrije ondernemer, die zelf bepaalt voor wie hij wil werken?

''Ja. En het gaat er voor hem niet alleen om dat een uitgever over een verkooporganisatie en over geld beschikt. Ook de persoonlijke contacten zijn heel belangrijk: wie zit er? Het belang ervan merk ik bijvoorbeeld aan Dupa, die me soms twee keer per dag opbelt om me te vertellen dat hij een idee voor een grap heeft. Hij zit de hele dag ergens tussen de weilanden en hij wil contact hebben, het gevoel dat er naar hem geluisterd wordt. Het zijn toch allemaal thuiswerkers. Ze willen ergens een oor kunnen vinden. En bij Lombard heeft de laatste vier jaar een *uitgever* ontbroken. M'n voorganger was een financieel man, die niets van strips afwist. En ik heb er toch drieëntwintig jaar bij VNU opzitten, een van de grootste Nederlandse uitgeversconcerns - en daarvan twaalf jaar bij Oberon, de afdeling jeugdbladen en stripalbums. Dus ik kan stellen dat ik wel iets van strips afweet.''

Randgebeuren

Wat is voor jou het leuke aan werken bij zo'n stripuitgeverij?

''Het werken met al die verschillende mensen. Kijk, commercieel moet je alles perfect regelen. Maar een stripauteur is iemand die per verhaal, per dag anders kan zijn. Dat maakt het aantrekkelijk. Want je kunt een schitterende reclameactie opzetten, maar als je boek niet deugt helpt die reclame niet. Dat neemt niet weg dat je het hele 'randgebeuren', alles wat bij het uitgeven van een boek komt kijken, zo goed mogelijk organiseert. De auteur moet *voelen* dat er aandacht aan hem wordt besteed, dat er promotie wordt gemaakt. Met alleen het laten drukken en verspreiden van een album is een uitgever niet klaar. Nee, hij moet *meer* voor die auteur doen. Hij moet zoeken naar andere wegen om het figuurtje van die auteur op de markt te brengen. En een auteur moet iemand hebben tegen wie hij aan kan praten, zelfs over z'n privé-problemen.
En heb je die omstandigheden geschapen, dan komt er *een goed product*.''

C. Gine
D. Convard

SNEEUW

SAMENVATTING: Een man van de Schot komt zijn meester verwittigen: het schijnt dat de Buitenwoners versterking hebben gekregen... Zij moeten een aanval voorbereiden!

ONDER LEIDING VAN DE SCHOT BOOD HET KAMP HEFTIG WEERSTAND...

VERVLOEKT! DIE CLOWNS VECHTEN ALS DUIVELS, LASRUPS!!

LIJKENPIKKER HEEFT ONS IN DE VAL LATEN LOPEN!

HIJ HEEFT ONS VERZWEGEN DAT HET KAMP ZO GOED VERDEDIGD WERD HIJ HEEFT ONS, NEE, IEDEREEN VERRADEN!

SLECHTS EEN EERVOLLE DOOD REST ONS, MIJN DAPPERE GENERAAL!

GOMS WORDEN GEDACHTEN REALITEIT...

HOUDT MOED VRIENDEN! WE ROEIEN DAT ONGEDIERTE UIT!!

ERUIT! WEG HIER! VLUCHT KLEINTJES! ...

WAT EEN GLACHTING! .. ALS NORTHMAN DAT WIST...

VORJE? WAAR ZIT DIE KLEINE?

LIJKEN-PIKKER!
JE BENT NOG WAT TENGER VOOR EEN ECHTE KRIJGER, GNEELIW 'T WORDT VANDAAG JE STERFDAG! ...
LAAT 'M MET RUST, LIJKENPIKKER! JIJ GAAT STERVEN!...
AH, MIN VRIEND DE SCHOT! KOM MAAR OP!...
NOOIT TEVOREN HAD GNEELIW ZO'N GEWELDDADIG TWEEGEVECHT GEZIEN!.. DE STRIJD GAF DUIDELIJK AAN HOEZEER DE LIEF, DE TUSSEN BEIDEN WAS ONGESLAGEN IN HAAT!
NU BEN IK NOG AARDIG, VRIEND! STRAKS WACHT JE DE KUS DES DOODS!
DE SCHOT IS VERLOREN! HIJ WANKELT AL!...
39

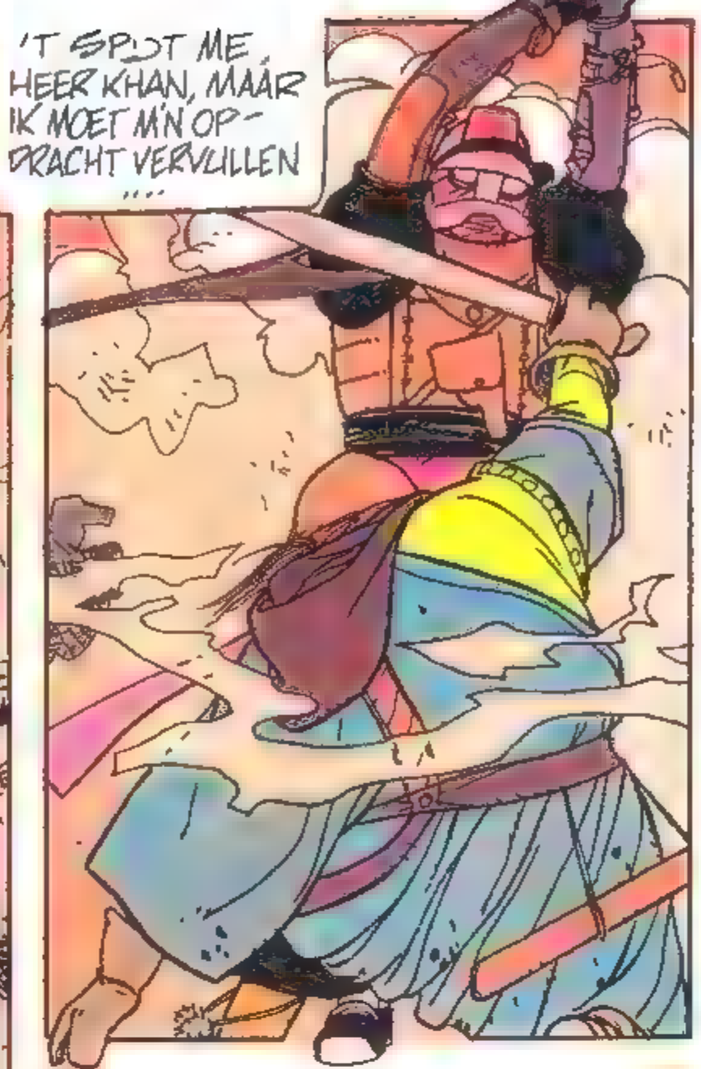
'T SPIJT ME, HEER KHAN, MAAR IK MOET M'N OPDRACHT VERVULLEN ....

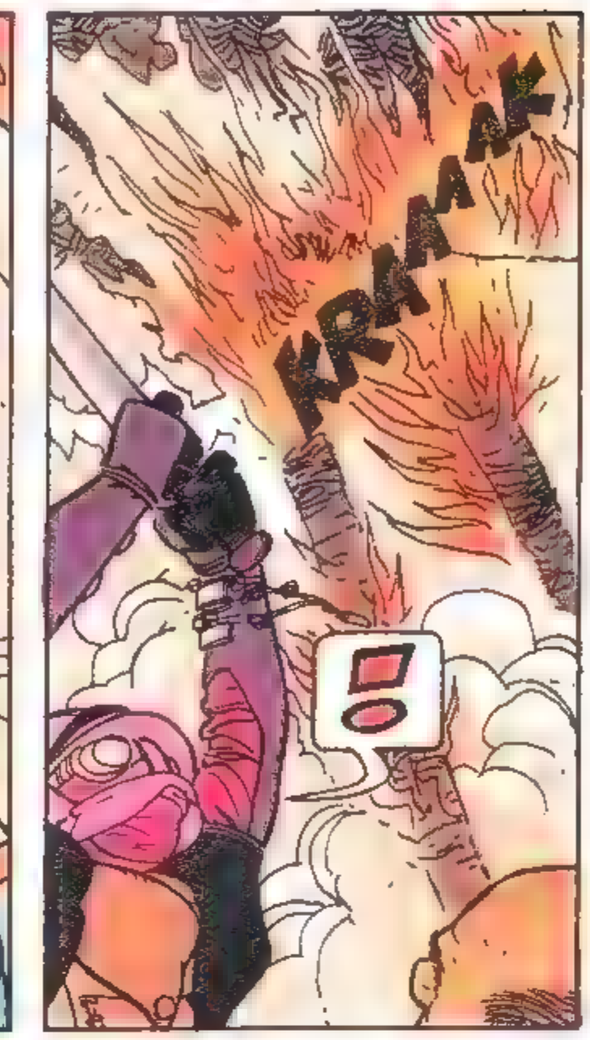
KRAAK
!

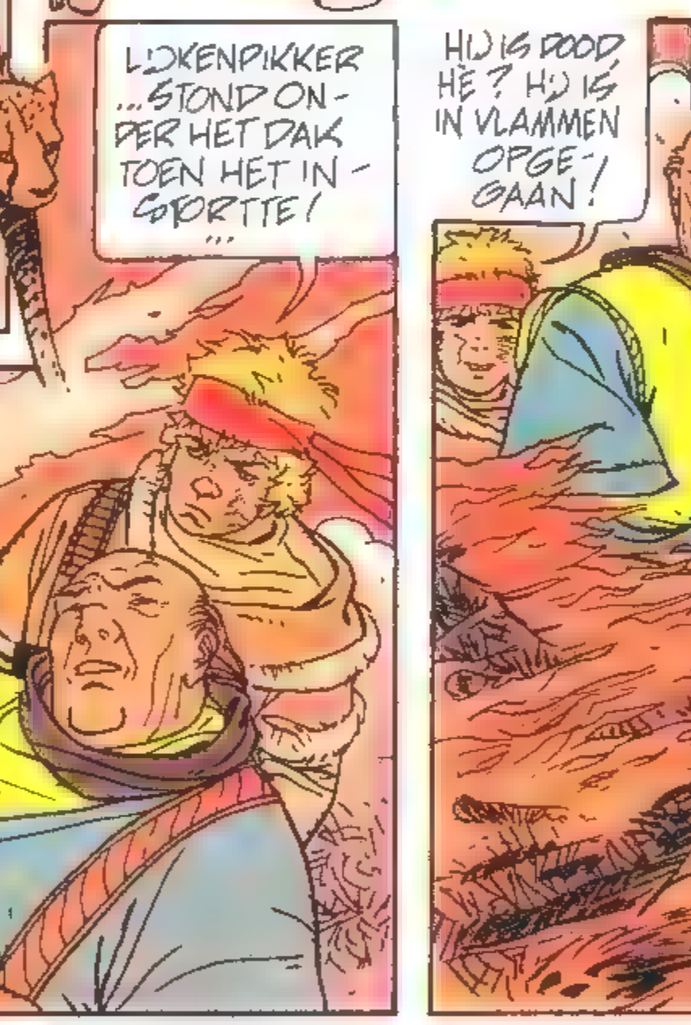
LIJKENPIKKER ...STOND ONDER HET DAK TOEN HET INSTORTTE! ...
JA, IK ZAG 'T ...

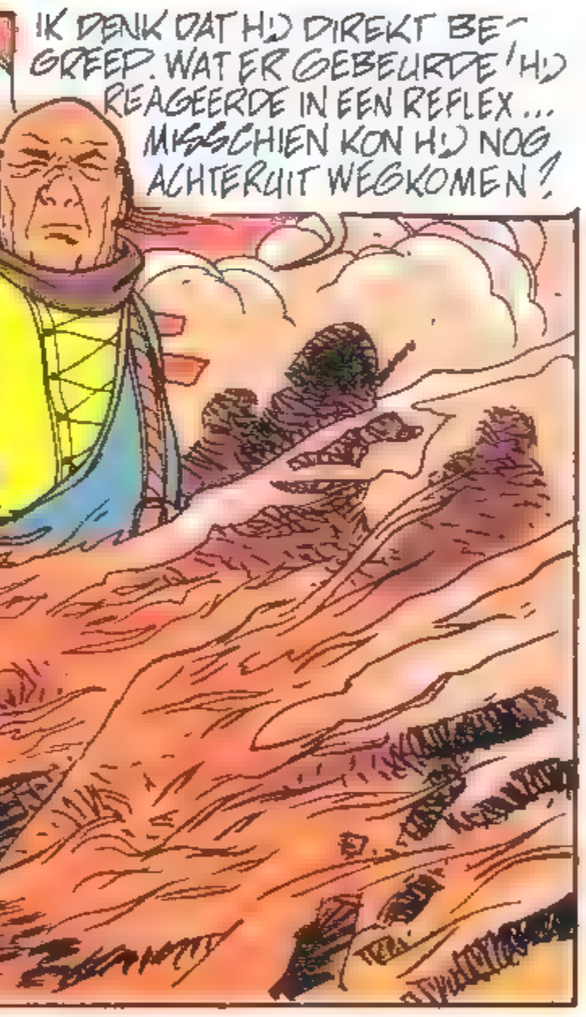
HIJ IS DOOD HÈ? HIJ IS IN VLAMMEN OPGEGAAN!
IK DENK DAT HIJ DIREKT BEGREEP. WAT ER GEBEURDE! HIJ REAGEERDE IN EEN REFLEX... MISSCHIEN KON HIJ NOG ACHTERUIT WEGKOMEN!

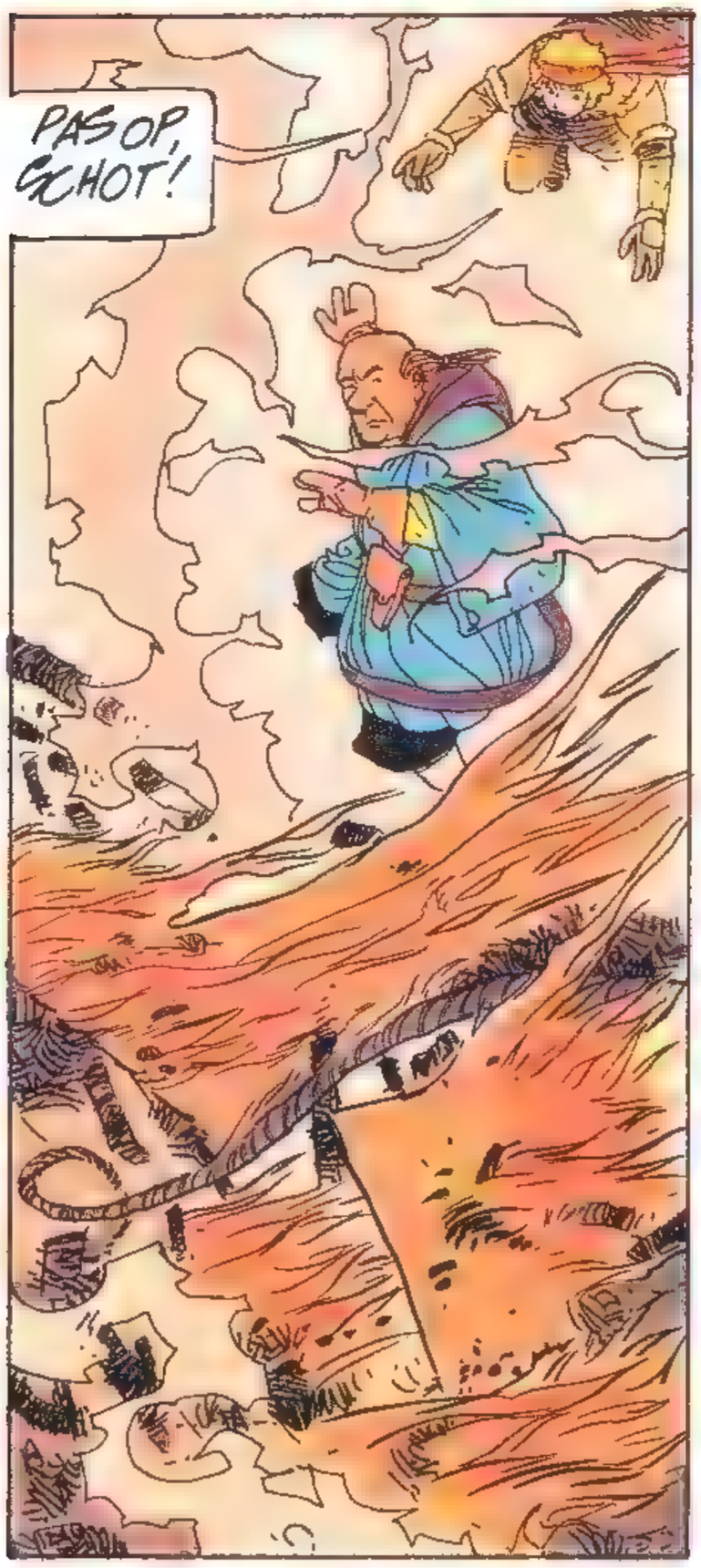
PAS OP, SCHOT!

DE BUITENWONERS ZIJN VERDREVEN, HEER KHAN! MAAR... DE DIEREN! VEEL ZIJN ER OMGEKOMEN EN EEN AANTAL IS GEVLUCHT... 'T WORDT MOEILIJK OM ZE TE VANGEN!
LAAT ZE MAAR!... VOOR DAT WE OPJACHT KUNNEN IS HET MERENDEEL AL DOODGEVROREN!... LAAT MAAR, HET IS AFGELOPEN !!!

LIJKENPIKKER HEEFT ME VANAF HET BEGIN BESPIONEERD! HIJ WACHTTE OP HET MOMENT DAT HIJ MOEST HANDELEN!... DE BUITENWERELD HEEFT ZIJN MOORDENAARS GEAKTIVEERD! WAT EEN VREEMDE GEWAARWORDING!

wordt vervolgd

sneeuw

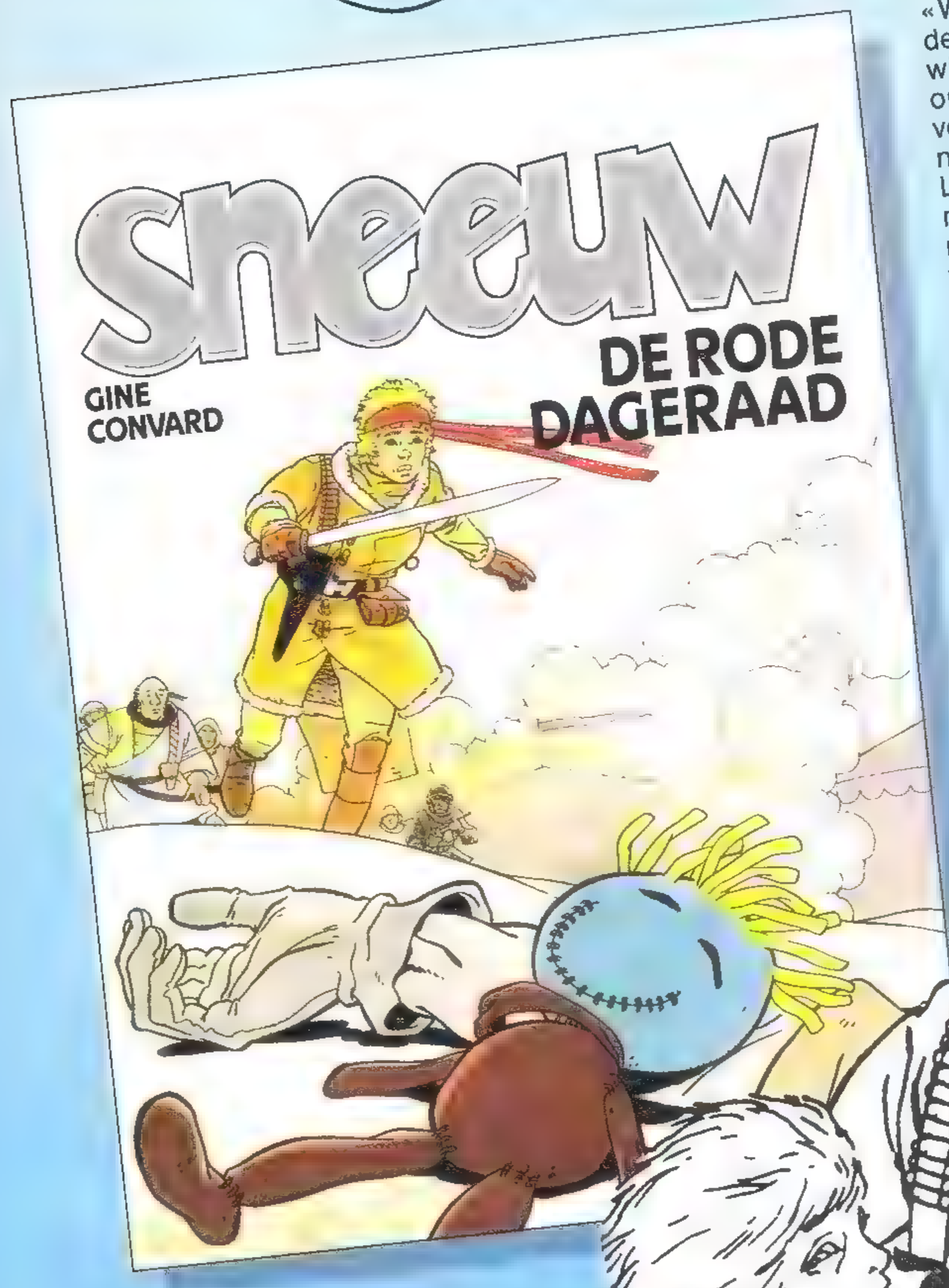

«Wij maken deel uit van de Goddelijke slaap, waarvan wij de dromen zijn. Maar God ontwaakt en wij mensen veranderen in zijn nachtmerries!»
Lijkenpikker houdt ervan met die woorden te laten merken dat hij zich bewust is van de ontredderde wereld waarin hij zich staande moet houden.
De Dichter-Moordenaar heeft ontdekt dat de twaalf Sneeuw hebben opgezadeld met een heilige opdracht. Sindsdien weet Lijkenpikker wie zijn vijand is: de jongeman die door Northman is ingewijd... Sneeuw!

48 pagina's kleur
door Chr. Gine
en D. Convard
Album nr 3
160 BF./8,95 fl.

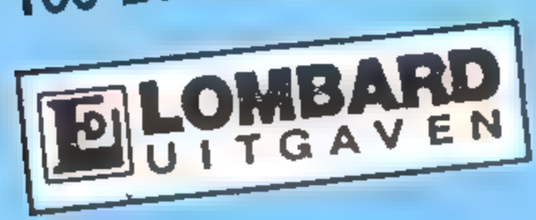

Dupa

DOMMEL

SAMENVATTING: Onze vrienden keren terug naar Krakenstein, vastbesloten dit duivelse spook te vangen! Ze slaan hun kamp op op een open plek en maken zich klaar om er de nacht door te brengen, als Dommel wordt uitgekafferd door een onbeleefd lichtje!

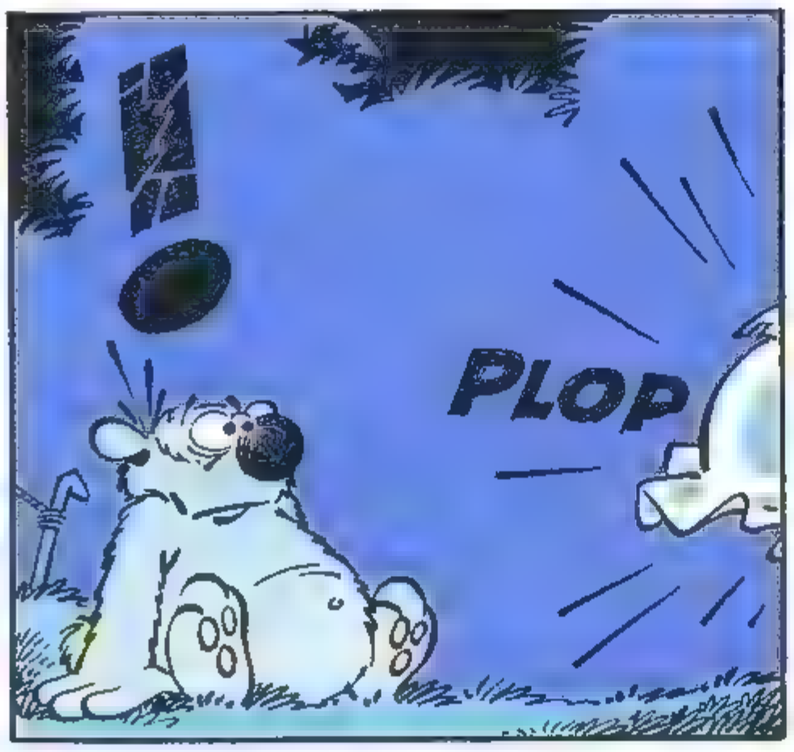

DOMMEL EN DE VERDWAALDE GEEST

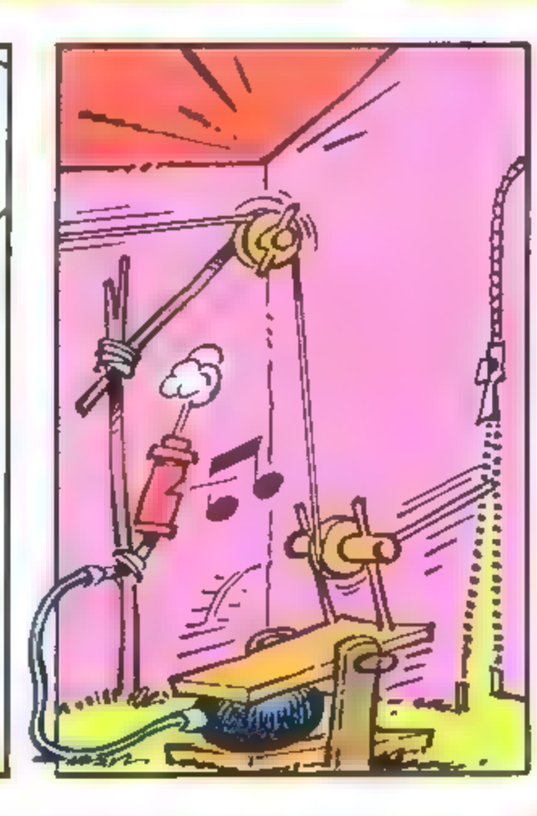

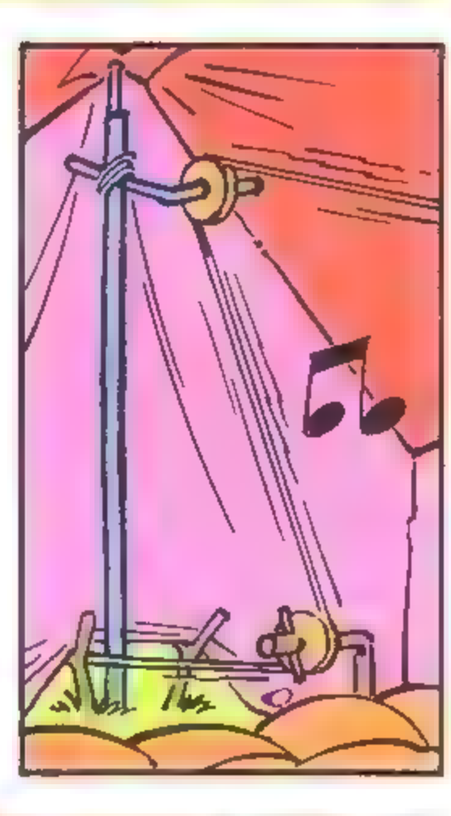

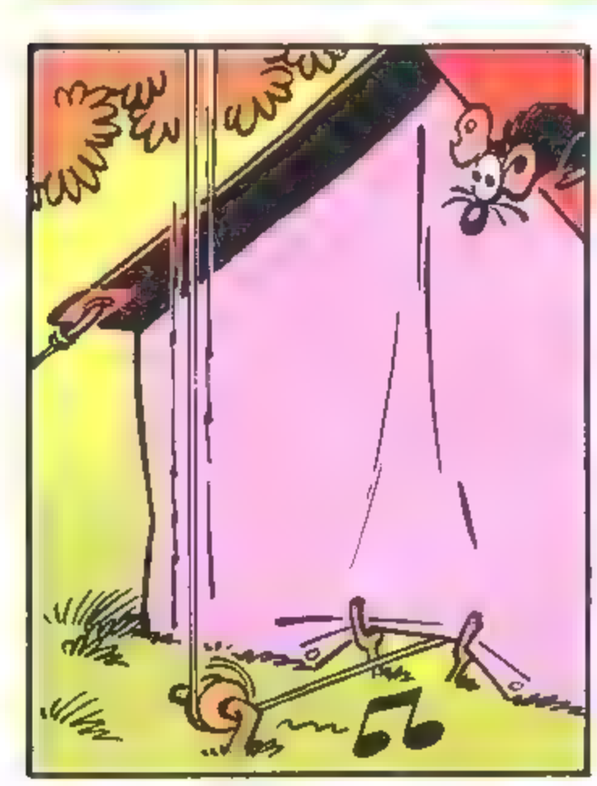

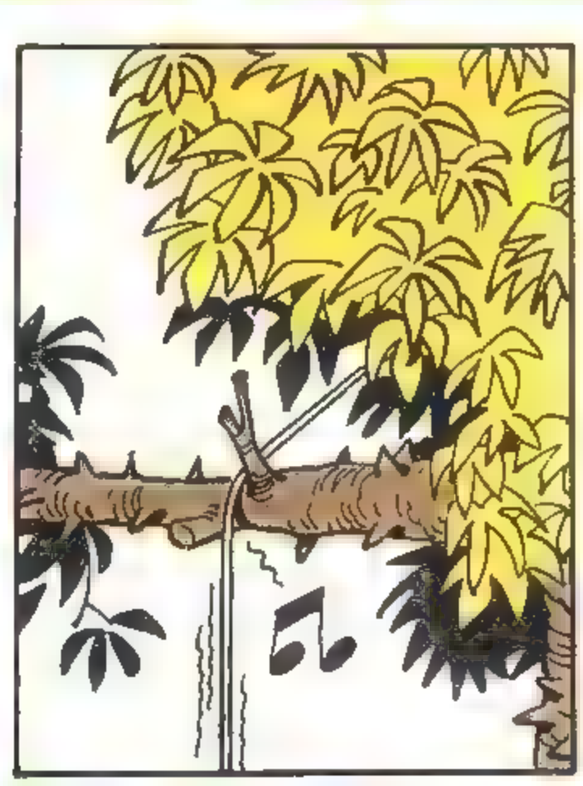

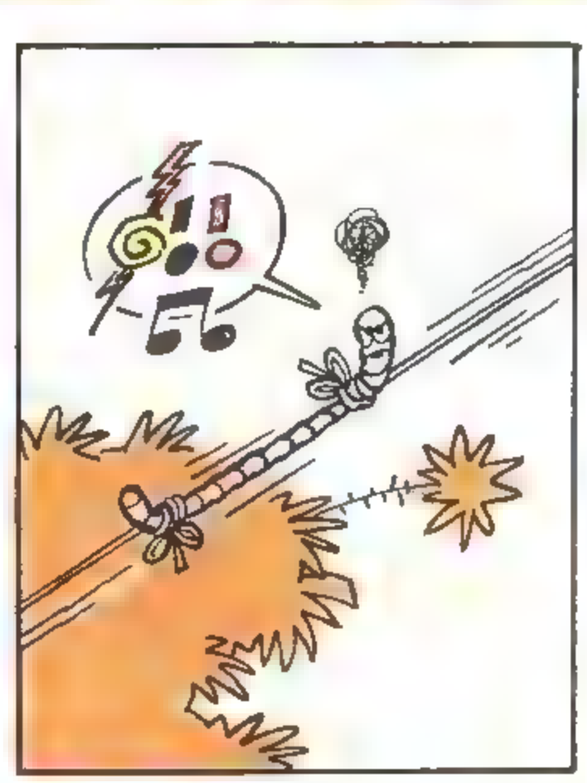

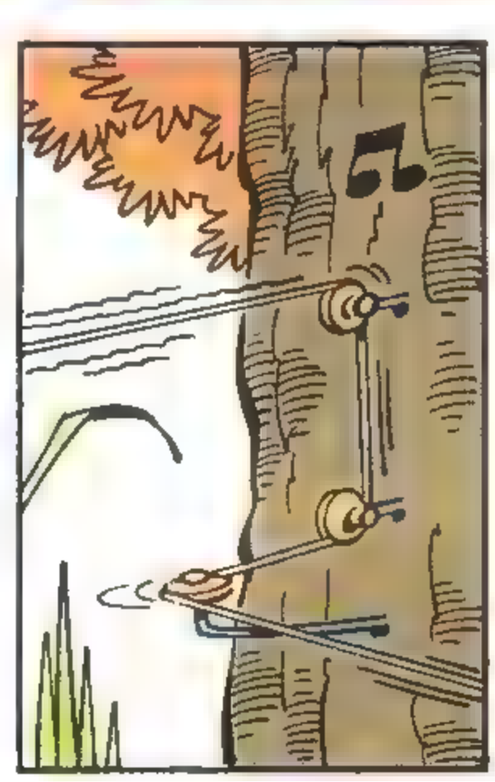

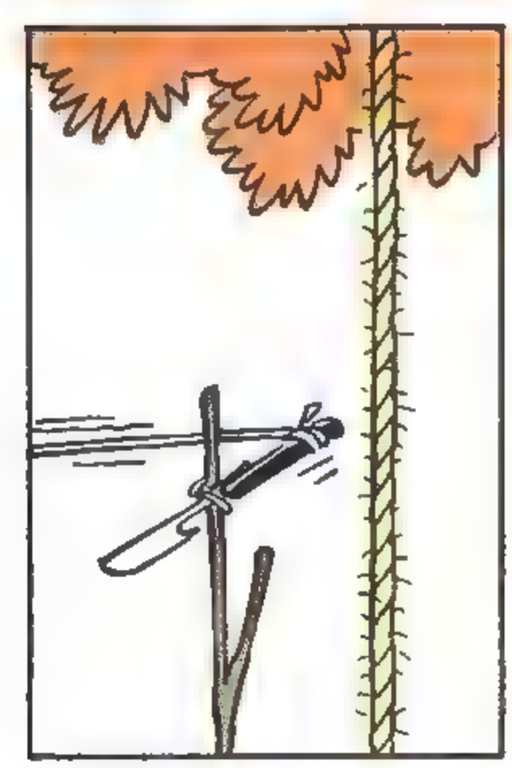

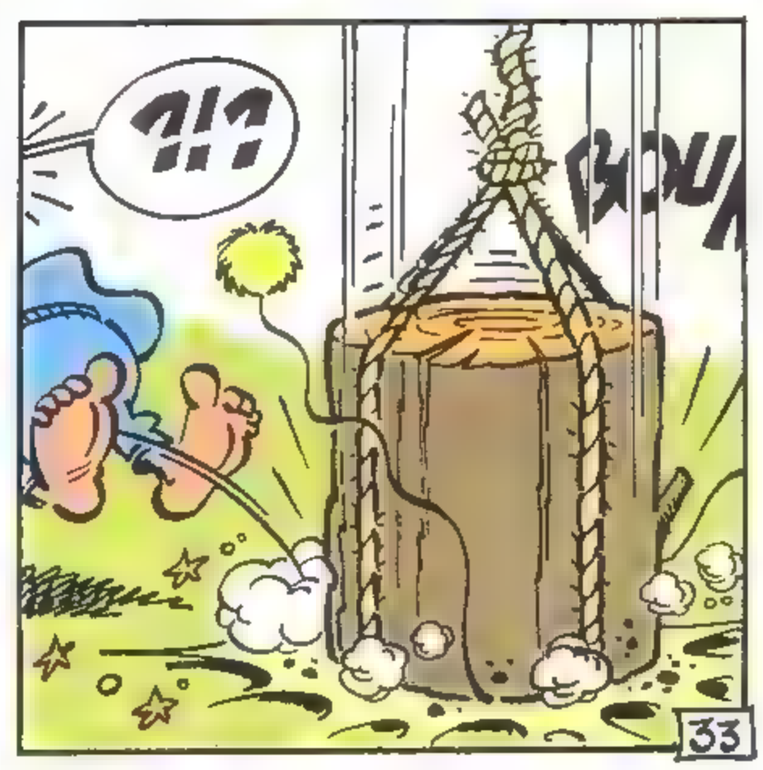

DAT PLAGERIJTJE HAD IK BEDACHT VOOR HET GEVAL ONS WILDE SPOOKZWIJN TERUGKWAM...

...MAAR IK HAD NIET GEDACHT DAT EEN DOORGEWINTERDE IJZERVRETER ALS JIJ ERIN ZOU TRAPPEN.
DAT ZAL DIE NIEUWE ONTSPANNINGSTECHNIEK ZIJN, WAAROVER JE ZOVEEL HOORT

IK HOORDE FLUITEN. HET ONTBIJT KOMT ERAAN!...
DAAR HEB JE DIE ANDERE SNIJBOON OOK WEER!

FRAAI BLOK! GAAT U VUUR MAKEN?...
JA, EEN SOORT VUURWERK.
DE KRUIMELS KOMEN ALTIJD AAN DEZE KANT TERECHT
WAKKER

ZEG, KEN JIJ DE UITDRUKKING ☆☆! SOMS?...
WAKKER

ZEI U ☆☆! ?!
JA! JA! ☆☆! PRECIES!...

EN OF IK DIE KEN!... HET VERTEGENWOORDIGT EEN HEEL TIJDPERK!

HET WAS M'N FAVORIETE KRACHTTERM, OF ALS U DAT LIEVER HEBT: DE LIEVELINGSVLOEK VAN RINKEL DE KINKEL!

VAN WIE?!?
RINKEL DE KINKEL! DE GROOTSTE BOEF DIE DE NATUUR HEEFT GEKEND

☆☆! ?!

SORRY!
IK LET ME GAAN!
34

DOMMEL

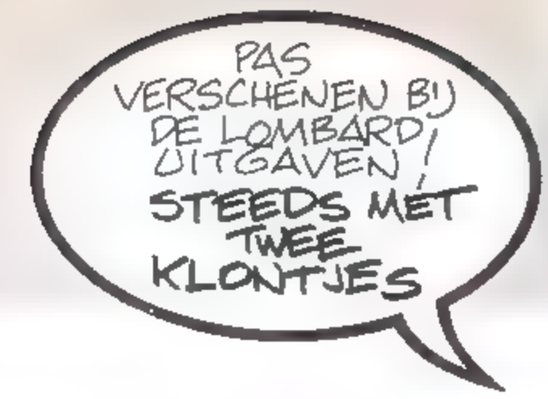

35

wordt vervolgd

Kies maar uit!

ALS JE NU EEN ABONNEMENT NEEMT OP HET WEEKBLAD KUIFJE MAG JE KIEZEN UIT:

1 Een handig en nuttig buro-setje met als inhoud — je gelooft het nooit — een gum, papierclips, een nietmachine, nietjes, plakband, een liniaal en rolmaat, lijm en schaar!

2 Een "Rhétorique" ballpoint

VOOR WIE VAN KLASSE HOUDT

Een "Rhétorique" vulpen!

Vul de bon snel in en kruis aan welk kado je hebben wilt. Kuifje zorgt voor de rest.

Bon of briefkaart opsturen naar, "Weekblad Kuifje",

Voor België: Postbus 176
1060 BRUSSEL 31

Voor Nederland: Antwoordnr. 60.018
5100 VJ GILZE

Deze aanbieding is geldig tot 31 december 1989

Ik neem een jaarabonnement (52 nrs) voor BF 1.990/f 130 op het Weekblad Kuifje en kies als welkomstgeschenk:

Naam: .....

Adres: ..... **Nr:** .....

Postcode: ..... **Plaats:** .....

Geboortedatum: .....

Betaling:
Voor België, door storting op rekening 210-0985103-23 van weekblad Kuifje Brussel,
Voor Nederland, wordt een acceptgirokaart toegestuurd.

☐ **een buro-setje**
☐ **een Rhétorique ballpoint**
☐ **een Rhétorique vulpen**

* aankruisen wat je kiest

Opletten: leesportefeuillelezers s.v.p. niet in dit blad knippen, maar de bon overnemen of briefkaartje sturen.

Prijswijzigingen voorbehouden.

Marc-Renier
F. Giroud

JACKSON HET GEHEIM VAN DE PRUIS

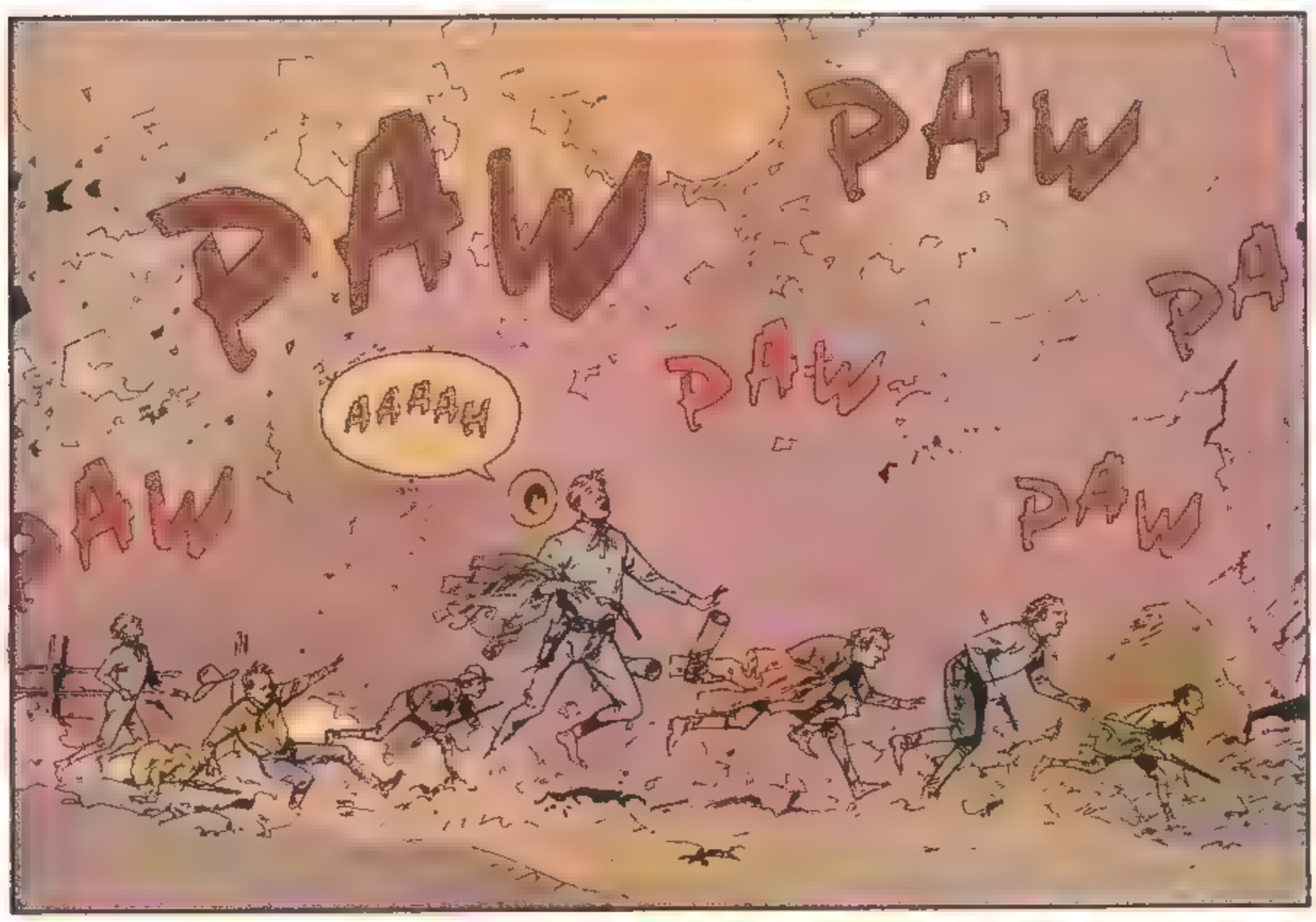

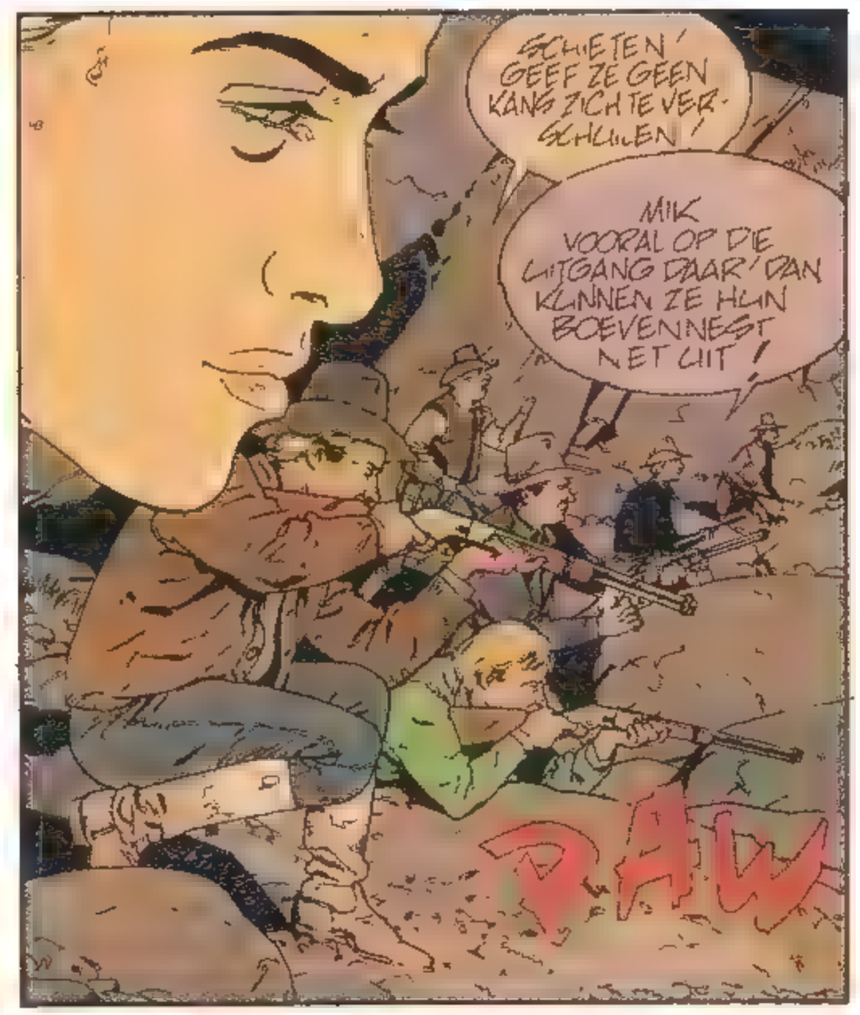

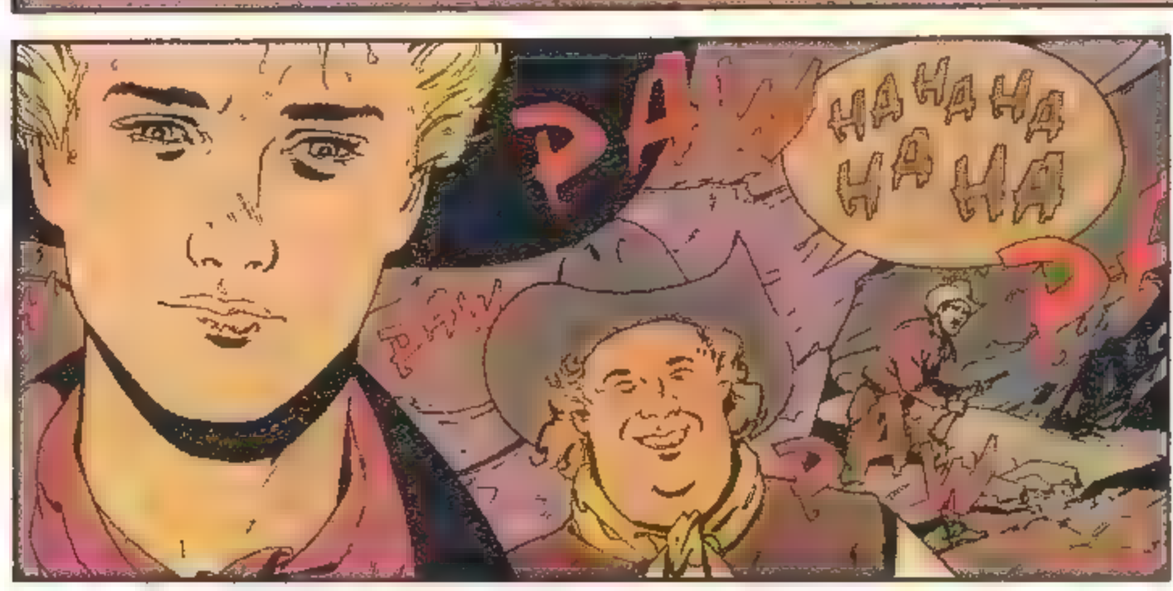

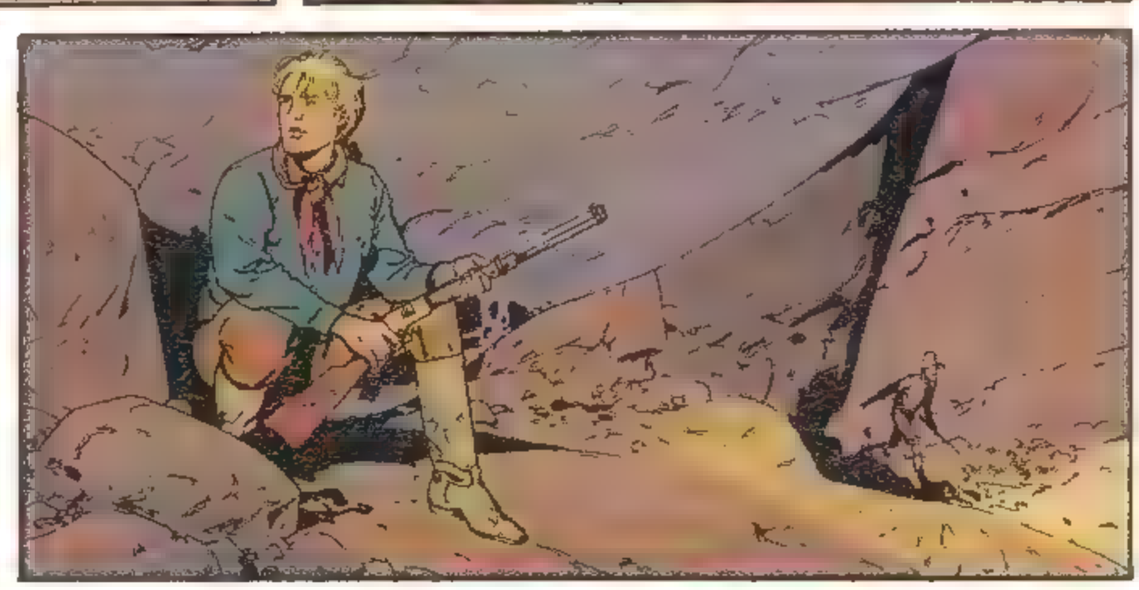

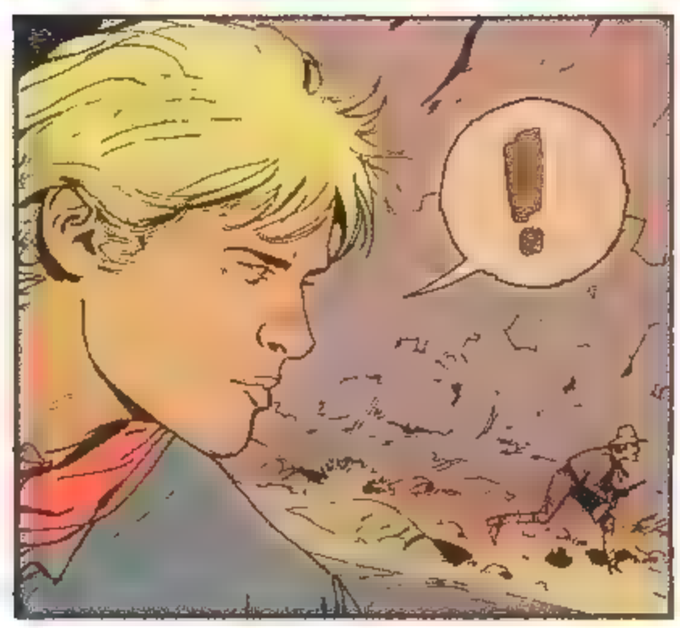

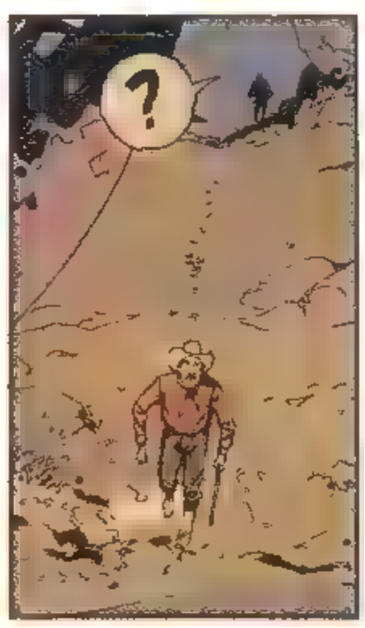

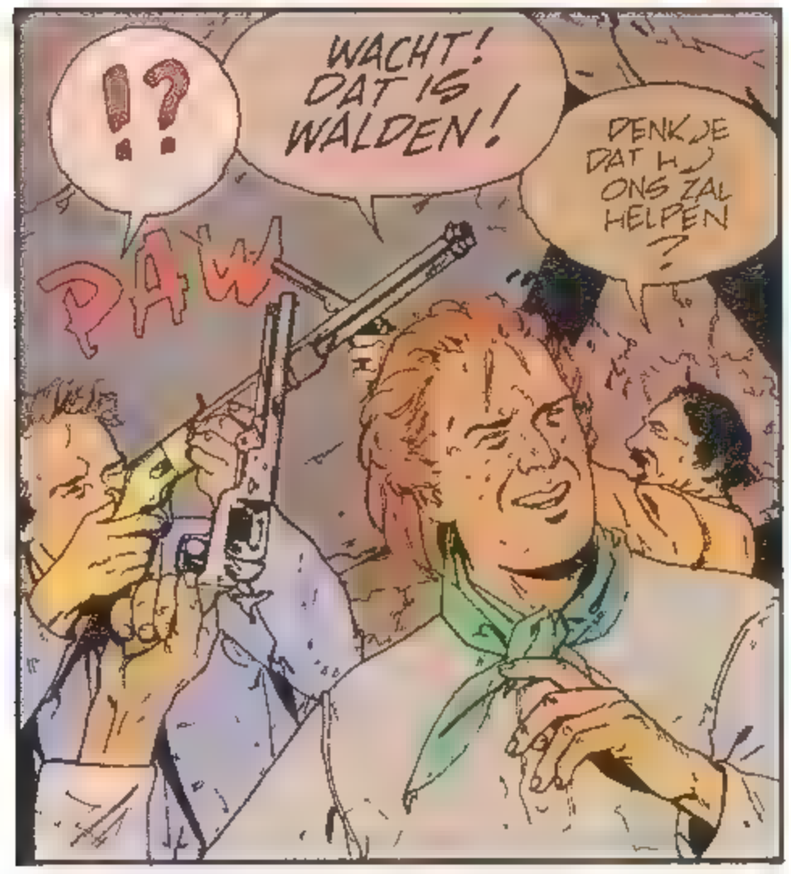

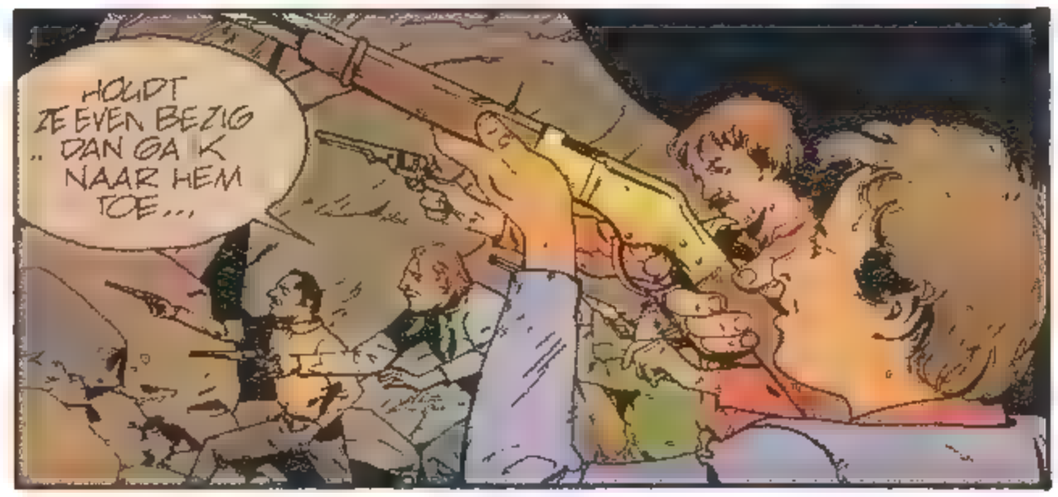

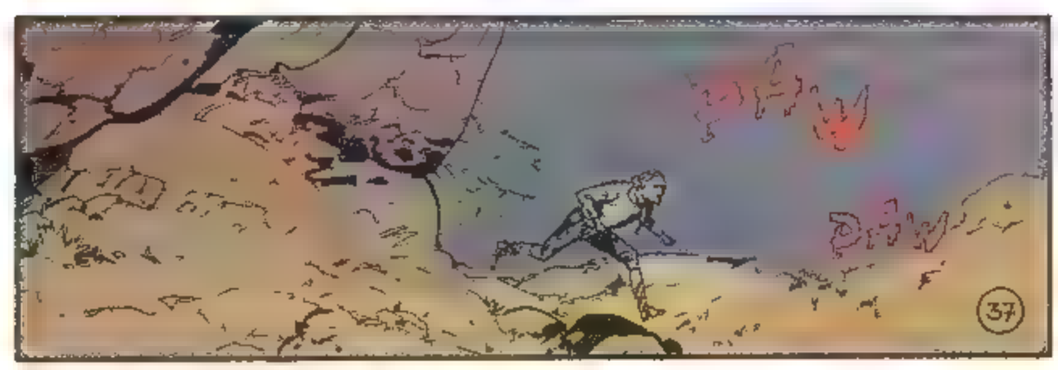

SAMENVATTING: Terwijl Jackson en Dead-Moon zich bezighouden met de wachten, omsingelen Waden en zijn mannen de schuilplaats van Brooks. Met brandende pijlen, steken ze het dak van het huis in brand... de mannen proberen te vluchten...

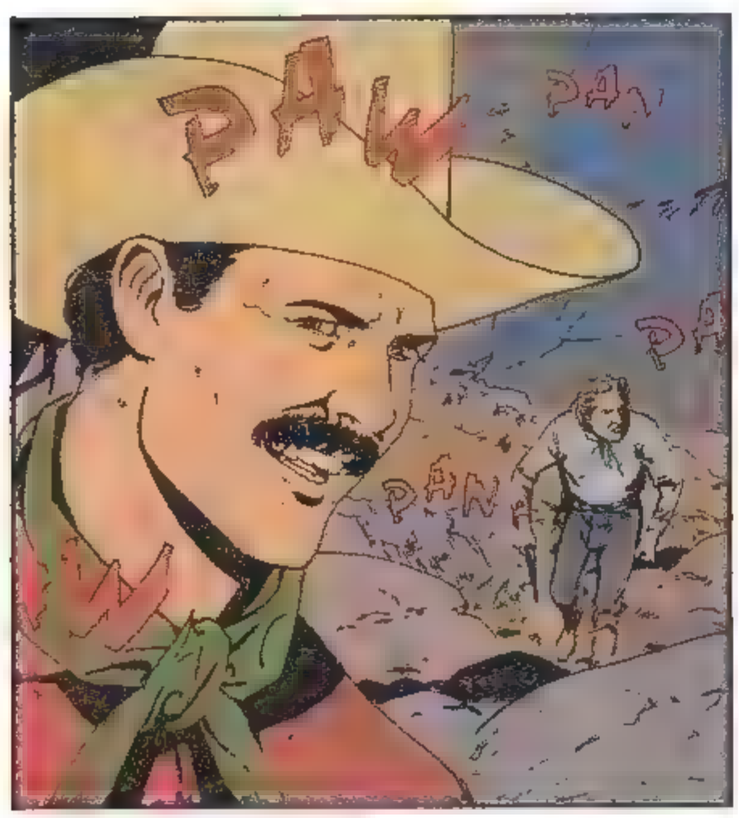

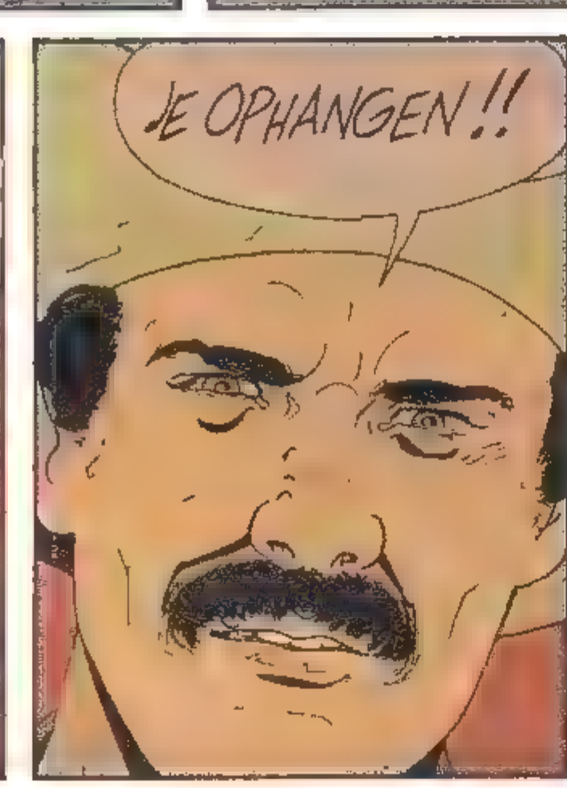

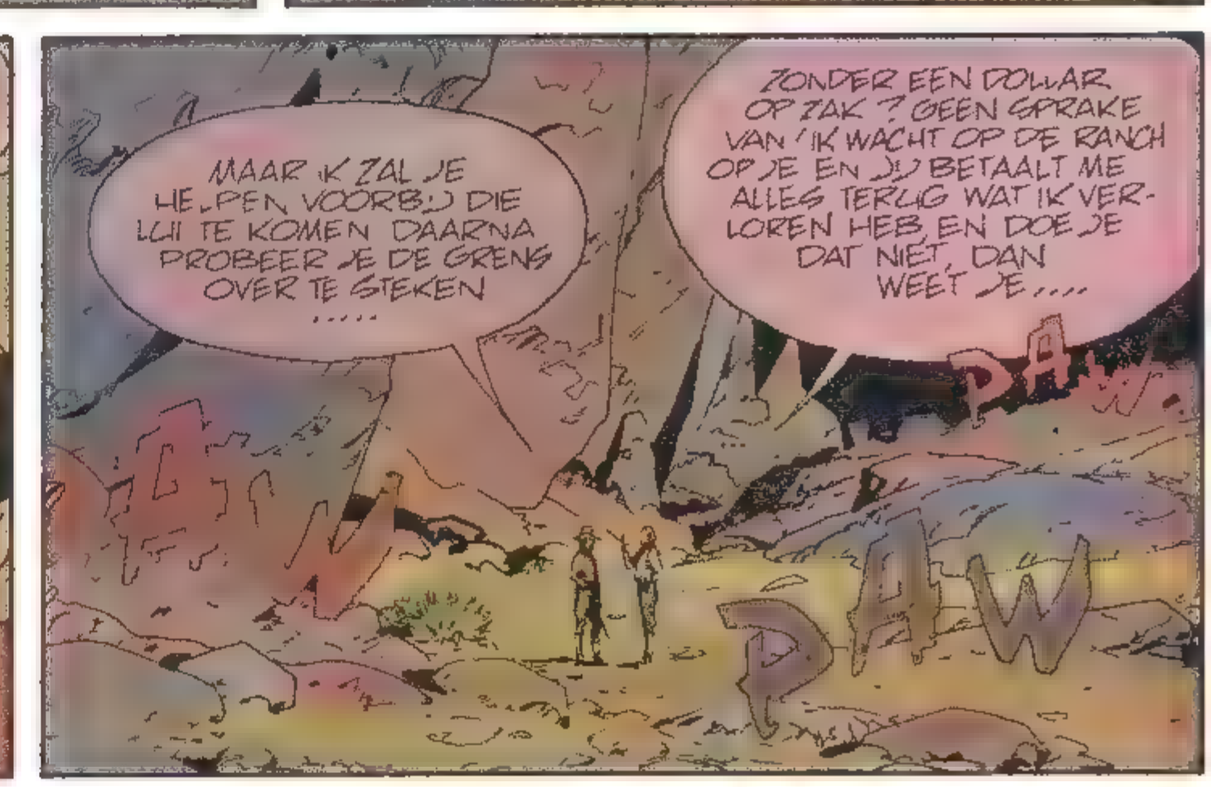

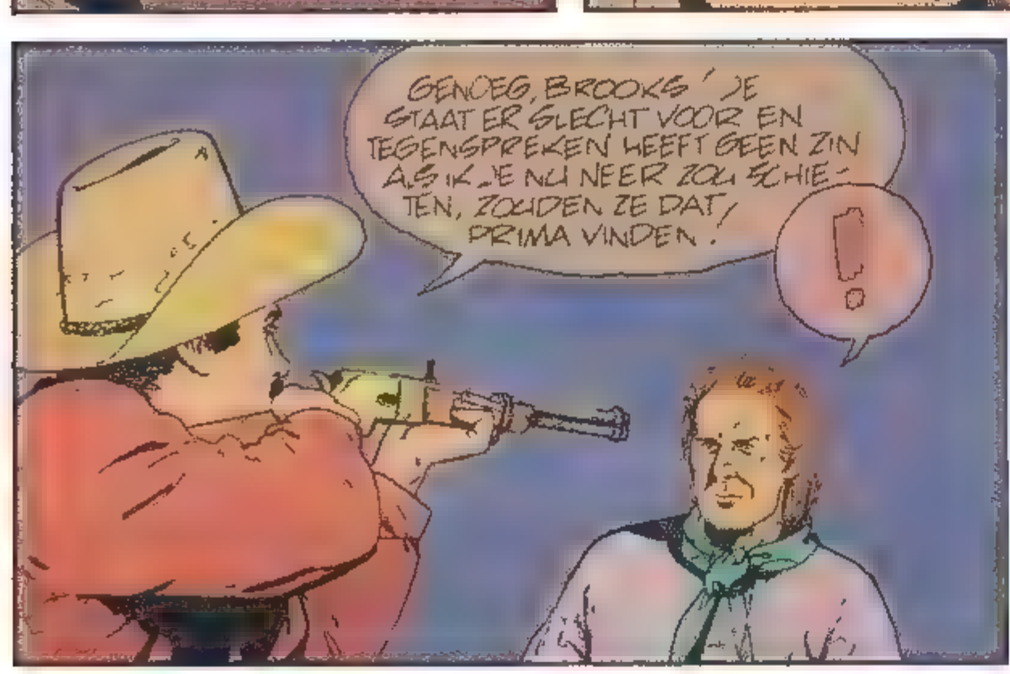

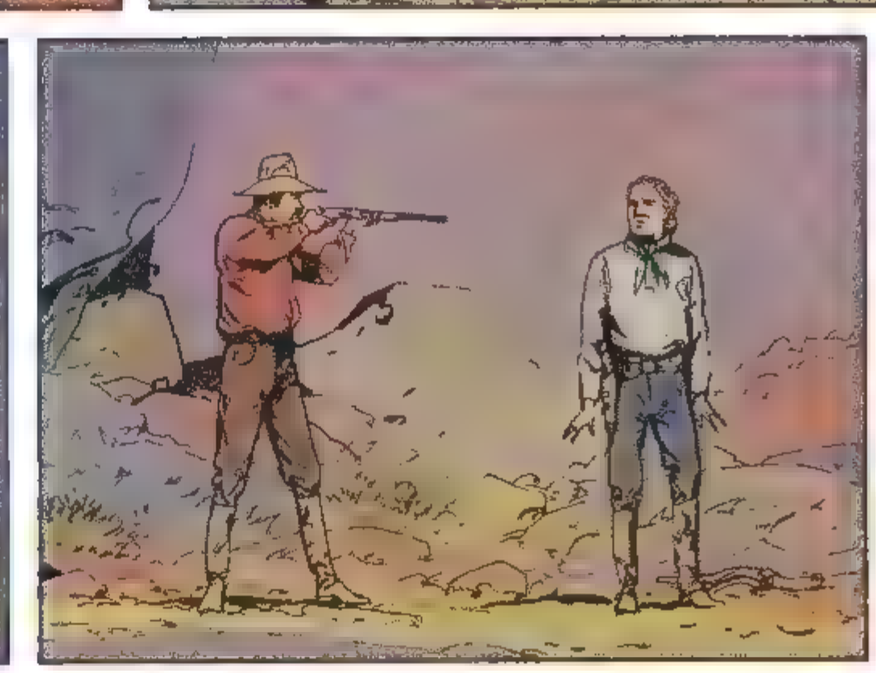

Lees het vervolg blz. 46

Kuifje Stripnieuwtjes

Bolbliksem

De strip *Tom Poes* van Marten Toonder is de enige die in Nederland literair aanzien verworven heeft en ook door niet- stripliefhebbers serieus wordt genomen.
Onlangs verscheen bij uitgeverij De Bezige Bij een herdruk van het verhaal *De Bommelding* uit 1983. Daarin krijgt heer Olivier B. Bommel te maken met een bolbliksem in zijn tuin. Het blijkt ''een schokkende ervaring'', zoals de getergde beer opmerkt. Het gat dat de bolbliksem slaat, vormt de toegang tot een wereld waar andere wetten van ruimte en tijd gelden. In gezelschap van zijn jonge vriend Tom Poes maakt hij heel wat benauwde ogenblikken door, voordat ze terug naar huis kunnen om te genieten van de ''eenvoudige doch voedzame maaltijd'' die elk verhaal besluit.

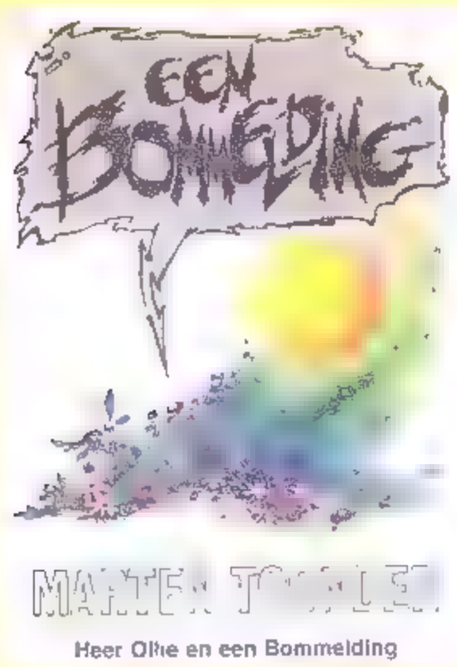

Heer Olie en een Bommelding

In elk Bommel-verhaal is een wijze raad verborgen, tot lering en vermaak van de ''oplettende lezertjes''. In *De Bommelding* komt Toonder terug op een oud thema in zijn werk: schijn bedriegt en niets is wat het lijkt, zoals de soms al te goedgelovige Bommel tot zijn schade en schande moet ontdekken. Lang duurt zijn inzicht niet, want de voortvarende en hulpvaardige heer lijkt zich telkens aan die zelfde steen te stoten. Een leerzaam boek dus, zoals heer Bommel opmerkt: ''Voor iedereen die met beide benen in het volle leven zijn taak bij de keel wil grijpen.''

Te slim af

In *Rattekopje* (uitgeverij Marsu productions) bundelt Francois Walthéry de verhalen die hij speciaal voor heel jonge striplezers maakte en waarin oudere lezers eigenlijk niets te zoeken hebben. Maar vooruit, ze mogen over de schouders van de kinderen meelezen.
Hoofdpersoon Rattekopje is een jongetje zoals zoveel andere: soms brutaal, soms bang, met een gevoeligheid die door ouderen vaak niet begrepen wordt. De ouderen zijn altijd sterker en machtiger dan hij, maar soms lukt het hem hen - al dan niet met opzet - te slim af te zijn.
Tussen de regels door is te lezen dat Walthery in *Rattekopje* een soort zelfportret uit zijn kindertijd heeft willen tekenen. De ondertoon van de verhalen is nostalgisch. De jaren waarin de verhalen zich afspelen ligt achter hem, maar het kind in zichzelf is hij nooit helemaal kwijtgeraakt. Wat wil je: een volwassen man die stripverhaaltjes tekent, zo iemand kun je toch moeilijk serieus nemen?

Haat-liefde verhouding

Sinds Turk en Bob de Groot met hun strip *Robin Hoed* overstapten naar een andere uitgeverij, hebben de lezers van Kuifje de belevenissen van Robin en de Sheriff moeten missen. In het album *Koek van eigen deeg* (uitgeverij Dargaud) kunnen de liefhebbers hun schade ruimschoots inhalen. Het album bevat 46 gags, waarin de twee het voortdurend met elkaar aan de stok hebben. Maar als de nood aan de man komt zijn ze vrienden door dik en dun. Er gaat toch niets boven een vijand op wie je altijd kunt vertrouwen. Zeker als je samen de bloemetjes buiten hebt gezet en je vermoedelijk door je lieftallige echtgenote met een fikse deegrol wordt opgewacht.

Ten slotte melden we nog dat bij Lefranc/Dargaud twee van de eerste *Bob Morane*-verhalen van Henri Vernes en Dino Attanasio werden herdrukt. In *het geheim van de Zuidpool* ontdekken Bob Morane, Bill Ballantine en professor Clairembart op de pool een goed geconserveerde prehistorische wereld, compleet met dinosaurussen en ander onaangenaam gezelschap. In het andere verhaal, *De groene terreur*, komt het drietal terecht in Zuid-Amerika - nog altijd een favoriete locatie van Bob Morane, want ook het allernieuwste album *De tijger van de lagunes* speelt in de 'groene hel'.

THOM HOFFMAN

Er is weer een nieuwe Nederlandse film - en wat voor een: DE KASSIÈRE. Het klink naar niets en de eerste minuten denk je: Waar zit ik naar te kijken... Maar na een minuut of tien blijf je gefascineerd naar het witte doek kijken. Het verhaal gaat over een meisje met een vriend, die als militair in Nederland gestationeerd is. Ze raakt van hem in verwachting en besluit met hem te trouwen. Zover komt het niet, want haar aanstaande wordt vermoord. Thuis is ze niet langer welkom. ze verlaat haar ouderlijk huis en komt bij louche figuren terecht.
De rol van de kassière wordt gespeeld door de dochter van de Amsterdamse burgemeester Ed van Thijn, Marion. De man die haar 'opvangt', Arend, wordt gespeeld door de steeds bekender wordende 'filmster' Thom Hoffman. Kuifje zocht hem op in zijn woonplaats Amsterdam en sprak met hem.

Kun je een beeld van jezelf geven?
''Dat is heel moeilijk.... Ik ben iemand die probeert een rol zo goed mogelijk te spelen. Liefst in uiteenlopende films. Dit jaar heb ik in drie Nederlandse films gespeeld. Het was daardoor wel een verwarrend jaar. Het loopt (het maken van deze films - RvW) een beetje door elkaar. Maar gelukkig heb ik tien jaar film- en tv-ervaring. Zo los ik dat probleem op.''
Heb je een opleiding gevolgd?
''Ik ben destijds op de toneelschool afgewezen. Maar ik was ervan overtuigd dat ik door moest zetten. Nu weten ze het niet meer dat ze me destijds hebben afgewezen. Over die afwijzing was ik erg boos. Ik begreep het niet. Het ging goed op school. Ik had het idee dat er iets bij me gestolen was. Mijn toekomst. Ik wil leuke dingen in het leven doen, iets dat bij me past. het kwam dus als een dreun aan. Ik heb toen gesolliciteerd bij toneelgezelschap Theater in Arnhem. Later kwam ik bij Centrum in Amsterdam terecht. Het is net een sneuuwbal die begint te rollen en steeds groter wordt.''
Achteraf verbaasd?
''Nee.... Het groeit. Bovendien leer je van elke film. Dat gebruik je voor een volgende. Film vind ik prettiger dan toneel. Er zit meer variatie in. Bovendien doe je een film maar één keer. Toneel is iedere avond hetzelfde stuk. Met film kom je nog eens ergens: Frankrijk, Italië. Parijs vond ik een prachtige ervaring. Bij film is het leuke dat je steeds nieuwe mensen leert kennen. Bij een toneelgezelschap zie je jarenlang dezelfde gezichten.''
Hoe kom je aan een rol voor een nieuwe film?
''Ik zit nu in de gelukkige positie dat ze maar naar mij toekomen. Voor *De avonden* (een film naar het gelijknamige boek van Gerard Reve, die met kerst wordt uitgebracht - RvW) heb ik wel auditie moeten doen. Ik ben nu 32, terwijl de film over een jongen van 23 gaat. Maar dat geeft geen problemen.''
Word je op straat herkend?
''Nauwelijks, ik ben niet zo bekend. Ik ben geen Ron Brandsteder. Ik krijg nauwelijks fanmail. Hooguit als ik in een serie als *Het wassende water* speel. Ik heb geen markant gezicht. Met een snor en een bril zie ik er meteen heel anders uit.''
Vertel 'ns iets over je manier van acteren.
''Als ik een emotionele scene moet spelen, los ik dat probleem heel makkelijk op. Meestal draag ik in de films waarin ik speel, geen bril. Ik zie slecht zonder bril, dus mijn omgeving wordt daardoor 'kleiner'. Dat maakt het voor mij eenvoudiger. Moet ik een huilscene spelen, zoals in *Zoeken naar Eileen*, dan denk ik aan verdrietige dingen. Heel verdrietige dingen uit je privé- leven. Dat werkt. Maar zo'n scene kun je niet overdoen. Die moet er in één keer goed opstaan. Het is mijn vak goed te acteren en het vak van de technici het goed op te nemen.''
Hoe reageer je als je films van jezelf terugziet?
''Vaak ben ik ontevreden. Ik kan me ergeren. Ik denk dan bij mezelf: Dit of dat had beter gekund. Maar je groeit. Je probeert het beste uit jezelf te halen. Een jaar of twee later ben je weer wat verder. Bekijk je dan een film van zeg twee jaar geleden, dan weet je dat je het nu anders zou doen.''
Heb je nog tijd voor jezelf?
Ruw weg werk ik een half jaar. De andere helft van het jaar heb ik dan voor mezelf. Ik squash graag, houd van hardlopen, uitgaan. Ik ben een liefhebber van musea, met name schilderkunst. Dat mag Picasso zijn, of Rembrandt. Als ik in het buitenland een film draai, ga ik op mijn eerste vrije dag naar een museum.
Sport is een belangrijk onderdeel van mijn leven. Met films maak je lange dagen. Dat is uitputtend. Vandaar dat je moet zorgen fit te zijn. Zeker voor de close-ups.''
Thom, bedankt!

Rein van Willigen

JACKSON

NEE, BROOKS! HERR WALDEN HEEFT NOG HEEL WAT TE VERTEL-LEN...!

OH JA? AAN WIE?!

PAW PAW PAW

HUMF!
PAW

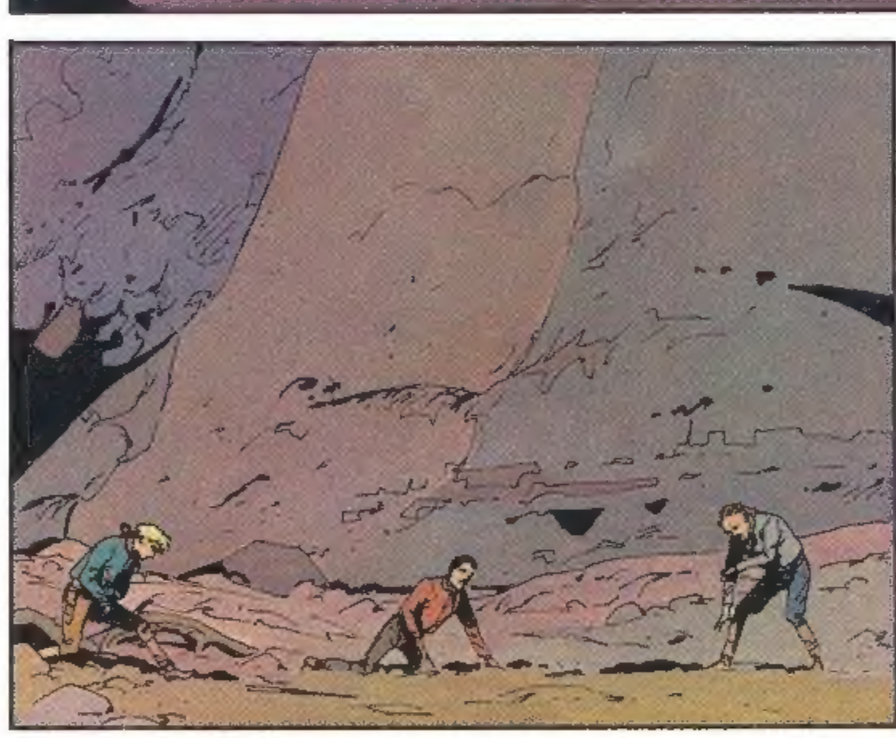

GO LONG, HEINZ!
39

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN! DWAALSPOOR IN DE SNEEUW

wordt vervolgd

BOLLIE EN BILLIE WIE EEN HOND WIL SLAAN...

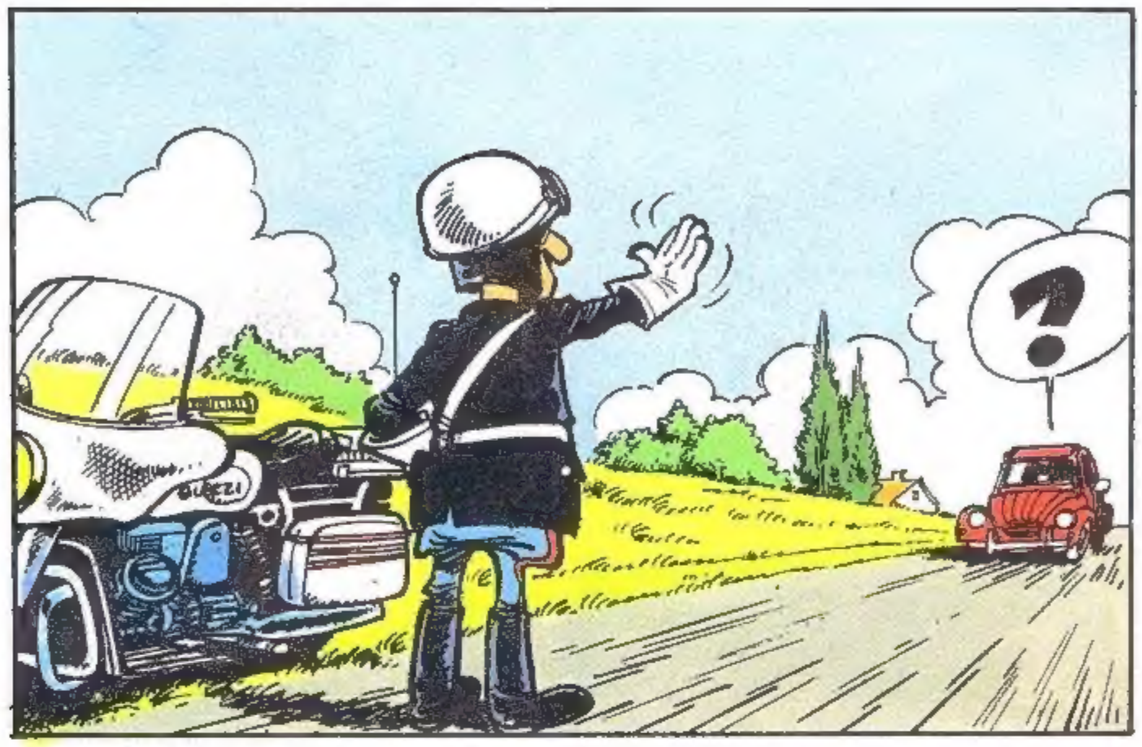

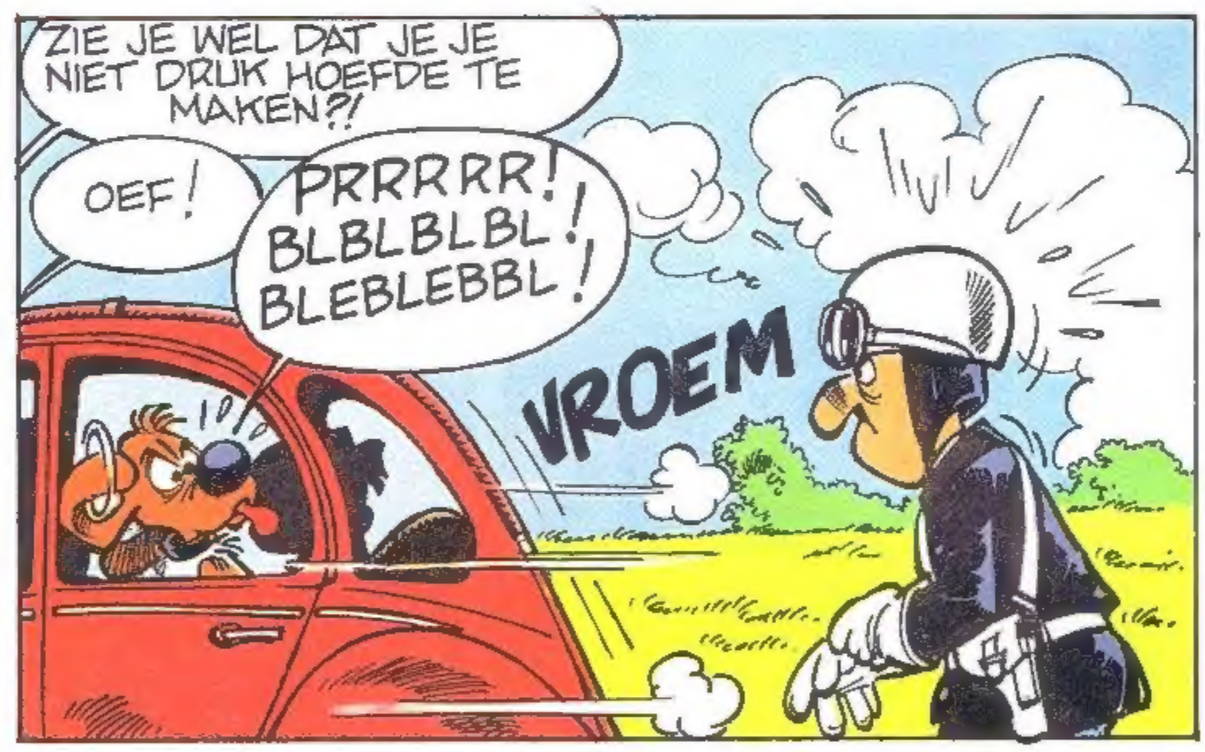

NAAR 'N IDEE VAN: VICQ

BOLLIE & BILLIE Nr 20 © by ROBA — © N.V. UITGEVERIJ Jean Dupuis